

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2019

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
JIHOČESKÉHO MUZEA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZA ROK 2019**

ČESKÉ BUDĚJOVICE 2020

VÝROČNÍ ZPRÁVA

*Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2019*

České Budějovice
2020

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
Tel.: 391 001 501–550
<http://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-7646-005-8

Zřizovatelem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je Jihočeský kraj.

Jihočeský kraj

ÚVODNÍK ŘEDITELE MUZEA

V lednu 2019 byly ukončeny některé výstavní projekty přecházející z roku 2018. Po Třech králich skončila i vánoční výstava s podtitulem „Století českých Vánoc“. V polovině ledna byla pak ukončena výstava k 150. výročí založení Gymnázia J. V. Jirsíka „V práci a vědění jest naše spasení“. Výstavu připravoval a koordinoval historik novějších dějin našeho muzea a absolvent gymnázia Mgr. Leoš Nikrmajer. Nezastupitelnou roli v přípravě a iniciování výstavy k významnému výročí gymnázia sehrály Mgr. Eva Kordová a Ema Majerová. V lednu započala rovněž „horká fáze“ projektu Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice. Devátého ledna byla podepsána první smlouva s jedním z hlavních dodavatelů, firmou REVYKO. Tato smlouva řešila zejména dodání systémových vitrín. V polovině února pak byly podepsány smlouvy s firmou BENT, která dodávala audio a videotechniku, a s firmou M plus, která dodávala pro stálou expozici stavební práce a úpravy. Následně probíhalo i uzavírání smluv a dohod s dalšími dodavateli nové stálé expozice.

Na začátku února proběhla v souvislosti s výstavou Hokej – budějcký fenomén autogramiáda ligo-vých hráčů ČEZ Motoru České Budějovice. Rovněž v únoru byla otevřena výstava České šlechtické rodové ražby 16. a 17. století. V polovině února opět muzeum rozkvetlo a zkrásnělo, když se ve výstavních sálech Jihočeského muzea v Dukelské ulici otevřela již tradiční výstava prezentující krásu a rozmanitost orchidejí, bromélií, tilandsií a sukulentů. Celou výstavu, stejně jako v minulých letech, zrealizovalo Jihočeské muzeum ve spolupráci s českobudějovickou základní organizací Českého zahrádkářského svazu „Orchidea“. Výstava byla doplněna o drobné pěvce, plazy a hmyz. Součástí výstavy byly, stejně jako v posledních letech, opět panely, z nichž návštěvníci mohli získat nové informace jednak o orchidejích rostoucích v České republice a rovněž informace o orchidejích obecně. Velmi nás potěšilo, že v průběhu deseti dnů přivedla do Jihočeského muzea tato výstava přes 7 000 návštěvníků.

Na 12. března bylo připraveno slavnostní otevření dokončených depozitářů v Ledenicích. Všichni muzejníci měli velkou radost z toho, že po rekonstrukci jsou k dispozici další kvalitní depozitární prostory

Slavnostní otevření dokončených depozitářů v Ledenicích.

Slavnostní otevření dokončených depozitářů v Ledenicích.

pro uložení sbírkových předmětů. Ve stejném dni se mohli do zrekonstruovaných prostor podívat i obyvatelé městyse Ledenice a zájem byl opravdu veliký. Přišlo se podívat více než 250 návštěvníků. Konec března a začátek dubna se nesl v Jihočeském muzeu ve znamení Velikonoc. Výstava Velikonoční putování byla opět doplněna prezentací lidových řemesel a řemeslníků, košíkářskou tvůrčí dílnou, předemím velkopátečních nitek a dalšími doprovodnými aktivitami. Na konci března pak byla ukončena prodloužená výstava České Budějovice před sto lety – proměna města ve fotografiích a knihách, kterou Jihočeské muzeum realizovalo ve spolupráci s Milanem Binderem.

Od 6. dubna se, jako součást stálé expozice Příběh města Českých Budějovic, otevřela výstava Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích a následně od 18. dubna výstava „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener – příběh vimperského knihtisku, která byla věnována jedné z nejvýznamnějších tiskáren českých zemí a osobnosti jejího zakladatele. S koncem dubna pak byla ukončena výstava Hokej – budějcký fenomén, kterou jsme si připomněli 90 let českobudějovického klubu a jeho slavnou i pohnutou historii.

Na začátku května se velmi intenzivně rozběhly práce na nové Stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozici, která byla dlouhodobě připravována a podařilo se na ni získat finanční prostředky z programu IROP a rozpočtu Jihočeského kraje. Začala horká fáze tohoto projektu, který byl připravován více než dva roky. Začátkem května byla také otevřena výstava pro malé i velké, ale duší mladé návštěvníky, s názvem „Svět kostiček“. Výstavu připravil ve spolupráci s Jihočeským muzeem Ing. arch. Petr Šimr. Návštěvníci se mohli přesvědčit, co všechno je možné si ze stavebnic LEGO postavit a mohli si ve výstavních prostorách i pohrát. Bylo povzbuzující a potěšitelné vidět hrací plochy plné nejen dětí, ale i jejich rodičů a prarodičů. V odpoledních a večerních hodinách 24. května proběhla za účasti velkého množství návštěvníků Muzejní noc 2019. Součástí muzejní noci byly ukázky v bike trialu, hry pro děti, živá folková muzika, divadlo, tvořivé dílny, ukázky řemesel a další aktivity včetně komentovaných prohlídek výstavy Svět kostiček. Zájem o kouzelnické vystoupení Radka Bakaláře byl takový, že jsme litovali, že sály Jihočeského muzea nejdou jeho kouzlem zvětšit.

Na začátku roku 2019 došlo k dohodě mezi Jihočeským divadlem a Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích, že 100. výročí založení Jihočeského divadla nemůže proběhnout bez povšimnutí. Dohodli jsme se, že společně připravíme výstavu k tomuto výročí. Výstava byla pod názvem „100 let Jihočeského divadla – kabinet zázraků“ otevřena za účasti současných i bývalých divadelníků 1. června 2019. Někteří pamětníci se vrátili do mladých let a byly vidět i slzy dojetí. K výstavě byly připraveny komentované prohlídky a divadelní dílny, které měly rovněž velmi dobrou odezvu.

Na prázdniny tak nabídli pracovníci muzea veřejnosti dvě výstavy, a to výstavu lega „Svět kostiček“ a výstavu „100 let Jihočeského divadla – kabinet zázraků“. S velkou intenzitou probíhaly i práce na nové stálé expozici. Pracovali malíři, sádrokartonáři i zhotovitelé modelu kachlové pece. Přípravovaly se modely, texty a fotografie. Ve finále byl i výběr sbírkových i nesbírkových předmětů k prezentaci ve stálé expozici.

Září pro muzejníky začalo zobra. Na sobotu 7. září byl pro návštěvníky připraven na Trocnově ve spolupráci se Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje a městem Borovany další ročník Trocnovských slavností. Návštěvníci se mohli těšit na komentované prohlídky, přednášky, hudební a divadelní vystoupení, ukázky historického šermu a livinghistory, řemeslný jarmark a řadu aktivit pro děti. I přes nepřízeň počasí byly Trocnovské slavnosti hojně navštěvovány.

Jihočeské muzeum v posledních letech hostilo i některé komornější koncerty zařazené do Hudebních slavností Emy Destinnové a stejně tak tomu bylo i v září 2019, kdy jsme v rámci 30. ročníku slavností přivítali 16. září v Barokním sále violoncellové trio a 19. září pak smíšený pěvecký sbor Mendík.

Na konci září a v začátku října naplnila Jihočeské muzeum Výstava hub. K výstavě byl zpracován velmi hodnotný edukační program. Bylo prezentováno více než 500 druhů hub a zájem o houby a přírodu obecně se promítl do velmi slušné návštěvnosti.

V říjnu 2019 byly ukončeny dva výstavní projekty. V polovině října to byl projekt věnovaný historii vimperské tiskárny „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener – příběh vimperského knihtisku, kterou jsme následně zapůjčili k prezentaci do Vimperku, a na konci října pak výstava „100 let Jihočeského divadla – kabinet zázraků“. Ve čtvrtek 25. října byla slavnostní vernisáž zahájena výstava k 30. výročí svatořečení blahoslavené Anežky České. Výstava pod názvem Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách představuje Anežku Českou nejen jako královskou dceru, ale i jako zakladatelku řádu křižovníků s červenou hvězdou a osobu angažovanou v péči o chudé a nemocné. Součástí výstavy je i představení sakrálních staveb, které jsou v jižních Čechách svaté Anežce České zasvěceny.

Celý podzim se v Jihočeském muzeu nesl ve znamení dokončování „Stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozice v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích“, jak zní její oficiální název. Probíhala instalace dioramat, vitrín, modelů a sbírkových a nesbírkových předmětů a edukačních prvků. Vlastní projekt byl dokončen již v prosinci, ale s ohledem na Vánoce a novoroční oslavy bylo rozhodnuto, že slavnostní otevření proběhne až v lednu 2020. I přes výše uvedené se další aktivity v Jihočeském muzeu nezastavily. Na konci listopadu se v Jihočeském muzeu sešli jihočeští modeláři při akci Jihočeský kapr – modelářská výstava a soutěž a začala rovněž tradiční adventní a vánoční výstava. „Vánoční výstava – V půlnoční hodinu anděl se zjevuje“ prezentovala betlémskou scénu v nejrůznějších materiálových provedeních od hlíny, skla, dřeva, šustí až po textil a nejedlé pečivo. K vánoční výstavě byl připraven velmi pěkný a tvořivý edukační program, který přivedl do muzea velké množství předškolních i školou povinných dětí.

Za celý rok 2019 bych chtěl poděkovat všem pracovníkům a spolupracovníkům Jihočeského muzea za odvedenou práci, a to zejména v souvislosti s realizací projektu „Stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozice v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích“. Ohlasy prvních návštěvníků jsou velmi dobré a dosvědčují, že jsme společně odvedli dobrou práci. Za setrvalou podporu a pomoc bych chtěl rovněž poděkovat Jihočeskému kraji a Krajskému úřadu Jihočeského kraje a zejména pak zřizovatelskému Odboru kultury a památkové péče.

Ing. František Štangl

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2019 přibyla do sbírek Jihočeského muzea díky sbírkotvorné činnosti odborných pracovníků řada nových sbírkových předmětů. V roce 2019 bylo do sbírek Jihočeského muzea zapsáno celkem 8 044 kusů nových sbírkových předmětů, zapsaných v chronologické evidenci celkem pod 311 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: sběrem 3 689 kusů předmětů, koupí 830 kusů předmětů a darem 190 kusů předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílela všechna dále uvedená oddělení, která se řídila dlouhodobými sbírkotvornými koncepcemi. Jedná se o tato oddělení: archeologické oddělení, oddělení knihovny, přírodovědné oddělení a oddělení společenských věd.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Záchrannými, předstihovými a badatelskými archeologickými výzkumy v rámci hospodářských smluv, grantů a odborných projektů byl do sbírek získán materiál ze 71 archeologických akcí na území Jihočeského kraje v počtu 20 000 ks nálezů, zejména keramiky, kostí, kovů a skla (50 krabic).

KNIHOVNA

Fond odborné knihovny se díky akvizicím, nákupům, darům i bohaté meziknihovní národní i mezinárodní výměně rozšířil o 764 knihovních jednotek.

Ve fondu periodik bylo v roce 2019 doplňováno 123 titulů periodik pořizovaných koupí či výměnou.

V rámci dlouhodobé sbírkotvorné koncepce fotodokumentace proměn města a jeho okolí a akcí muzea bylo do podsbírký Fototéka pořízeno přes 1 000 vybraných snímků a více než 5 000 snímků bylo pořízeno při fotodokumentaci muzejní činnosti.

Akviziční i sbírkotvorná činnost se uskutečňují systematicky podle dlouhodobých plánů a s ohledem na obory a témata zastoupená ve fondech a sbírkách. Knihovna eviduje nejen čtenáře z řad pracovníků muzea, ale také veřejnost. V knihovně jsou evidováni nejen čtenáři, ale také badatelé, kteří studují nižší sbírky pro potřeby různých grantů, výzkumných a výstavních projektů.

V roce 2019 se náměstkyně ředitele a její oddělení podílela na velké akvizici předmětů ze sbírky Jana Hanzala z Jílovic (koupí) a z majetku Ing. Marcely Raabové, Ph.D. ze Střeziměřic u Horní Stropnice (darem). Soubor předmětů z uvedených akvizic by měl být využit v expozici o Řemeslech na Novohradsku, kterou začala Helena Stejskalová připravovat s architektem Jakubem Našincem.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Vlastním sběrem a nálezovými doklady spolupracovníků především v rámci vědeckovýzkumných úkolů bylo do sbírek JČM zapsáno celkem 2 628 položek.

Geologie: Na různých lokalitách v jižních Čechách pokračoval sběr nerostů a hornin v rámci běžné dokumentace.

Mykologie: V rámci jižních Čech bylo sbíráno zejména v těchto oblastech: Třeboňsko, Novohradsko, Českokrumlovsko, Hlubocko.

Botanika: V rámci monitoringu flóry jižních Čech byl samostatně nebo ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou ČBS uspořádán botanický sběr v různých jihočeských lokalitách, obzvláště na Šumavě a v jejím podhůří. Dále byly pořízeny herbářové doklady jeřábů ze zahraničních cest na Slovensko, do Rakouska a Maďarska.

Entomologie: Proběhl sběr a terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Třeboňska a Blanského lesa, Boletic a byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Břeclavi.

Zoologie: Dlouhodobě probíhá sběr kadáverů obratlovců, a to jak vlastními silami, tak díky síti ochotných spolupracovníků. V roce 2019 byla v tomto ohledu navázána spolupráce i se záchrannou stanicí živočichů Ochrany fauny ČR o.p.s. ve Svatém Jáně – Hrachově.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Oddělení společenských věd zrealizovalo 2 nákupní komise (květen, prosinec).

Celkem sbírky UP byly prostřednictvím nákupů a darů rozšířeny o 13 přírůstkových čísel (celkem 183 předmětů), z toho koupí 34 ks předmětů, sbírka Výtvarného umění byla rozšířena koupí o 1 ks a Vojenské sbírky taktéž o 1 předmět.

U podsbírký Národopisu: podsběrka byla rozšířena prostřednictvím nákupů a darů o 18 přírůstkových čísel, tj. celkem 285 předmětů (z toho dary 16 ks).

U podsbírký Numismatika: podsběrka byla rozšířena o 2 přírůstková čísla, celkem 6 sbírkových předmětů.

U podsbírký Divadelní a hudební archiv: bylo nakoupeno celkem 23 ks předmětů (1 přírůstkové číslo).

U podsbírký Historie – Novější dějiny: bylo koupí získáno celkem 10 předmětů a darem 170 ks předmětů (celkem se jedná o 67 přírůstkových čísel).

Pokračovala akviziční a sbírkotvorná činnost – trojrozměrný a dokumentační materiál k trampskému hnutí na jihu Čech.

U podsbírký Historie – Nejnovější dějiny: byly koupí získány 4 ks předmětů (1 přírůstkové číslo).

Pokračovala akviziční a sbírkotvorná činnost u příležitosti celostátní zemědělské výstavy na Výstavišti České Budějovice – srpen, akvizice u příležitosti voleb konaných v roce 2018.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 68 nových přírůstkových čísel (1 088 předmětů). Do II. stupně evidence bylo v programu MUSEION zapsáno celkem 564 karet. Pro technické potíže však budou za-evidovány až v roce 2021.

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových kartonových krabic a prosklených regálů (celé nádoby) a ve vytváření nových lokačních seznamů. Pokračovalo se rovněž v ukládání drobných kovových předmětů v samostatné místnosti v rámci archeologického depozitáře.

Průběžně byla prováděna konzervace keramiky z výzkumů archeologického oddělení JČM:

- mohyla starší doby železné u Těšínova – 6 ks nádob,
- mohyla starší doby železné u Albrechtic – 4 ks nádob,
- hrobové nálezy z mladší doby bronzové v Březnici: r. 2013 kompletace lepení torza dna (A 38 138), r. 2014 stabilizace torza koflíku (A 38 151), r. 2013 kompletace lepení torza nádoby (A 38 177), r. 2005 kompletace lepení torza nádoby (A 26 705).

Pro oddělení společenských věd byly ošetřeny dvě nádoby, včetně barevné retuše pro výstavu řemesel a 8 ks pro stálou expozici. Pokračovalo restaurování nádob pro stálou expozici pravěku: 10 ks – Přešfovice, 1 ks – Radčice, 2 ks – Staré Hodějovice, 2 ks – Lékařova Lhota. Dále byla provedena úprava skeletu (tmelení, broušení, barevná retuš) keltského bojovníka pro stálou expozici pravěku. Pokračovalo se ve zpracování výzkumu sídliště z doby římské v Sedlci (základní ošetření, lepení) z fondu bývalé expozitury v Plzni. Zpracován je rok 1984 (5 beden zlomků keramiky). Mimo JČM byla zajištěna konzervace kovových předmětů z depotu ze starší doby bronzové z Olešné a Krocova, hrobových nálezů z Koloděj nad Lužnicí, ojedinělého nálezu z Dlouhé a části inventáře žárového hrobu 1/42 z Lékařovy Lhoty. Provedena byla rovněž konzervace záušnic a kovových předmětů z Radomyšle a Českých Budějovic (solnice) pro expozici raného středověku.

KNIHOVNA

Všechny knihy a časopisy v odborné knihovně byly evidovány v systému Clavius a opatřovány čárovým kódem. Zaevidováno bylo celkem 123 periodických titulů a 764 knih, zkatalogizováno bylo celkem 1 032 jednotek časopisů a v rámci retrokatalogizace bylo ve druhém stupni knihovní evidence zpracováno 1 465 knih a kompletů periodik (většinou z depozitáře v budově Stavounionu) a 188 časopiseckých jednotek. Bylo registrováno celkem 517 jednotek zápůjček knih a na 9 898 prodloužení knih a časopisů. Vyřízeno bylo i 17 žádostí o národní a mezinárodní meziknihovní výpůjční službu.

V roce 2019 knihovna celkem evidovala 136 070 knihovních jednotek. Do lístkového katalogu bylo zařazeno 126 nových lístků a dále bylo provedeno doplnění 486 záznamů. Fond odborné literatury využílo 268 čtenářů a badatelů a 104 čtenářům bylo evidováno 682 časopiseckých zápůjček.

Dle interních směrnic byla na konci roku 2019 provedena Janou Klimešovou a ostatními pracovníky knihovny inventura veškerých skladových zásob publikací muzea a vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea i spolupracujících partnerů při prodeji cizího zboží.

Prezentace vydaných publikací byla prováděna několika způsoby, a to aktualizovanou on-line nabídkou v e-shopu, nabídkou publikací vydávaných muzeem i výhodně zakoupených od jiných vydavatelů ve vitríně v hlavní budově a na pobočkách muzea, na konferencích, při knižních křtech a jiných vhodných příležitostech.

Péče o historické knižní sbírky a knihovní fond probíhala kontinuálně během celého roku. Pravidelně byly prováděny kontroly depozitářů a průběžné úpravy uložení sbírek související s probíhající revizí

knihovných sbírek (podsbírký č. 18 a č. 19 – Rukopisy, Literární archiv, Grafika, Mapy a plány, Písně a modlitby a Staré tisky), v níž pokračovali pracovníci z oddělení náměstkyně ředitele Eva Náprstková a Lukáš Pelikán společně s dokumentátorkami oddělení CES Janou Šteffovou a Lucíí Šimkovou. V rámci revize probíhala následná fotodokumentace předmětů či jejich digitalizace na profesionálním knižním skeneru Zeutschel zapůjčeném z Ústavu aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Byly vytvářeny pomocné tabulky pro využití revize a dohledávány zápisy předmětů ve starých inventářích a přírůstkových knihách ve spolupráci s oddělením CES. Sbírkové předměty byly přebaleny do nových ochranných obalů z neutrálního papíru či do archivních krabic a uloženy podle nově vytvořených lokačních seznamů. Zároveň pokračoval jejich průběžný zápis či úprava zápisu do evidence sbírkových předmětů v programu Museion (doplňování údajů, oprava chyb, nahrávání multimedií k předmětům). Ve spolupráci s Lucíí Šimkovou byly také vytvořeny nové tiskové sestavy evidenčních karet v systému Museion pro podsbírký č. 18. a č. 19.

V rámci vlastní digitalizace bylo na skeneru Zeutschel celkově pořízeno více než 10 000 snímků. Pro oddělení knihovny byly skenovány staré knihovní karty či sbírka grafiky a probíhalo i skenování pro jiná oddělení JČM. Pro Oddělení společenských věd byly skenovány materiály pro novou stálou expozici či divadelní plakáty, pro Regionální pracoviště pro lidovou kulturu se skenovaly materiály na tradiční vánoční výstavu a skenovány byly také další materiály pro výstavní a expoziční účely.

Fotografka Helena Motyčková průběžně pořádala a zálohovala elektronický fotoarchiv v počítači a na externím disku a pokračovala ve zpracování akvizice fotoarchivu Karla a Jiřího Hoschny. Digitalizováno bylo 828 kusů negativů Karla Hoschny a tři filmy ze sbírky Filmotéka.

Náměstkyně ředitele zorganizovala nejen průběh revize podsbírek 18 a 19 v depozitářích 223, 418 a 419, ale pro všechny odborné pracovníky muzea zorganizovala dva konzultační dny s pracovníky Museoftu, připravila témata pro další doplnění údajů v programu Museion. Díky tomu byla zahájena příprava a hromadné doplňování fotografií a skenů a důležité úpravy tiskových sestav všech oborů zastoupených v muzeu, které požadovaly specifické úpravy. S pracovníky Museoftu byla zahájena diskuse o potřebné přípravě a implementaci dalších navazujících modulů programu Museion jako např. depozitář, který je vhodný pro doplňování a aktualizaci údajů o sbírkách přímo v depozitářích při revizích či výpůjčkách. S pracovníky Odboru informatiky Jihočeského kraje probíhala pravidelná komunikace o kontrole a stavu uložených dat v databázi Museion. S pracovníky z Ústavu aplikované informatiky Jihočeské univerzity probíhala debata o digitalizaci a správném vytváření digitalizátů. Pracovníci z tohoto ústavu na pozvání náměstkyně muzea prezentovali v září 2019 v Jihočeském muzeu na přednášce pro Historický klub výsledky svých dvou mezinárodních projektů zaměřených na rozvoj e-muzeí: Museum uploaded – Museum Uploaded – Digitální technologie pro přeshraniční interaktivní spolupráci muzeí. V tomto ukázkovém projektu je cílem vytvořit interdisciplinárně, návštěvnicky zaměřené, bezbariérové a multimediální prezentace dochovaného kulturního dědictví a současně dlouhodobě a flexibilně vyvíjet nové aplikované technologie v oblasti muzejnictví a archivnictví. Dále byl v JČM prezentován muzeologicky zajímavý projekt PhotoStruk – Analýza historických fotografií pro virtuální rekonstrukci kulturního dědictví v česko-bavorském příhraničí. Projekt má za cíl inovovat stávající a vyvinout zcela nové technologie, které budou následně poprvé využity v oblasti muzejnictví. Technická vysoká škola v Deggendorfu (Kampus Freyung) a Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Ústav aplikované informatiky a Ústav archivnictví a PVH) spolupracují na vývoji nového digitálního výstavního systému. Muzea v Deggendorfu a Písku přitom slouží jako vzorové případové studie.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Evidence sbírek

Přírodovědné oddělení zaevidovalo do I. stupně celkem 3 258 položek. Do II. stupně bylo zaevidováno celkem 1 034 položek na 843 katalogizačních číslech. Viz tabulka CES v příloze.

Pracovníci přírodovědného oddělení se účastnili školení týkajícího se práce s Museionem.

Geologie: V systému Museion byla vytvořena finální tisková podoba pro kartu geologie.

Botanika: Ve spolupráci s Lucií Šimkovou byla vytvořena tisková sestava evidenční karty v systému Museion.

Entomologie: V systému Museion byla dokončena evidenční karta pro zápis v entomologické podsbírce.

Zoologie: Pro potřeby podsbírky zoologie byl ve spolupráci s Lucií Šimkovou vytvořen návrh zoologické inventární karty. Na jeho základě firma Musoft vytvořila příslušnou tiskovou sestavu v systému Museion.

Revize, inventarizace

Geologie: Od ledna do května probíhala fyzická předávací revize celého geologického fondu mezi kurátory P. Rajlichem a S. Venclovou. Byla zveřejňována všechna přírůstková a inventární čísla.

Péče o sbírky

Všichni pracovníci prováděli průběžné kontroly stavu depozitářů a sbírkových předmětů (min. 2× měsíčně). Vytvořili lokační seznamy svých depozitářů a průběžně je doplňovali.

Geologie: V průběhu předávací revize bylo současně pečováno o sbírkové předměty (přeúčtení minerálů, čištění, lepení).

Mykologie: Byly ukládány starší sběry do nově zakoupených herbářových krabic (prováděl L. Černý).

Botanika: Od července 2019 probíhá dekontaminace botanické sbírky od insekticidu Lindan, jehož používání je vzhledem k jeho vlastnostem poškozujícím zdraví v České republice zakázáno. Bylo vyčištěno cca 4 600 herbářových položek, z toho cca 1 800 herbářových listů bylo adjustováno na nové papíry. Dekontaminaci prováděli I. Šťastná a M. Kroneislová pod vedením M. Lepšího a s počáteční asistencí L. Černého. Přibližně 12 000 herbářových položek (přírůstků z minulých let) bylo zařazeno do centrální sbírky. V souvislosti se zařazováním byly herbářové položky v centrálním herbáři rozříděny podle botanických druhů (doposud byly tříděny pouze do rodů) a nově vkládány do nových obálek archivní kvality. Zároveň byl aktualizován lokační seznam, kde bylo provedeno 22 584 změn v lokaci. V neposlední řadě byly přelepovány štítky na herbářových krabicích. Tyto práce prováděly I. Šťastná a M. Kroneislová pod vedením M. Lepšího.

Entomologie: Byly determinovány a uspořádány vlastní sběry, aby bylo možné je zapsat do II. stupně evidence (230 ks na 45 katalogizačních kartách). Byla vytvořena karta pro entomologické zápisy ve sbírkovém evidenčním systému Museion. Většina času byla věnována sběru do expozice a přípravě expozice.

Zoologie: Stěžejním úkolem roku 2019 byl dohled nad transportem sbírkových předmětů do nové přírodovědné expozice tak, aby nedošlo k jejich poškození či ztrátě.

Dokumentátoři: L. Černý se podílel hlavně na přípravě nové expozice ukládáním a adjustováním preparátů do dioramatu, do herbářů a entomologických šuplíků. Dále ve spolupráci s odbornými pracovníky pomáhal při ukládání, vymrazování a konzervaci sbírkových předmětů zoologie, entomologie, mykologie a botaniky (bylo vymraženo: botanika cca 20 000 ks, entomologie cca 8 000 ks). Spolupracoval na vytváření pravidel bezpečnosti práce pro manipulaci se sbírkami ošetřenými lindanem. I. Šťastná a M. Kroneislová prováděly odstraňování lindanu z herbářových položek botanické sbírky JČM. Dekontaminace spočívá v odlepení rostliny a doprovodných dokumentů z herbářového papíru, jejich očištění od krystalů lindanu, přemístění na nový herbářový papír s předtištěným inventárním číslem a adjustací (přilepení) na nový archivní papír. Bezchybné přemístění rostlin na nové papíry s odpovídajícím inventárním číslem je zajištěno kontrolou pomocí digitálních fotografií původních herbářových položek, které byly pro tento účel pořízeny v minulých letech. Dalším úkolem I. Šťastné a M. Kroneislové v přírodovědném oddělení je zařazování přírůstků do centrálního herbáře botanické sbírky. Tato činnost spočívá v třídění přírůstků podle abecedy, následném přemístění do krabic centrálního herbáře a změně lokace

v elektronickém lokačním seznamu. Dále nalepovaly etikety na herbářové krabice, adjustovaly nově nabyté herbářové položky a přilepovaly determinační štítky po návštěvách badatelů. L. Černý s I. Šťastnou prováděli adjustování botanických položek a umisťování entomologických exponátů a lepení jejich popisek ve stálé expozici muzea. V podsбірce Entomologie se dokumentátor L. Černý podílel na evidenci nových přírůstků za rok 2019, kdy bylo zpracováno cca 500 ks předmětů do expozice. Dokumentátor poskytoval i další technický servis odborným pracovníkům.

Konzervace, preparace, ošetření proti škůdcům

Byly prováděny pravidelné fyzické kontroly stavu sbírkových předmětů a klimatických parametrů v depozitářích botaniky, zoologie, entomologie a mykologie. Nebylo zjištěno žádné napadení sbírkových předmětů škůdci. Nově získaný materiál byl před uložením do depozitáře vymrazován (podsбірky botanická, mykologická a entomologická).

L. Černý provedl ve spolupráci s odbornými pracovníky fumigaci depozitářů entomologie, mykologie a zoologie dýmovicemi Dobol Fumigator.

Botanika: L. Černý se společně s I. Šťastnou a M. Kroneislovou podílel v botanické podsбірce na lepení nově nabytých herbářových položek (cca 1 000 ks) a revizních lístků (cca 2 000 ks) do herbáře. I. Šťastná a M. Kroneislová nalepily cca 1 800 položek vyčištěných od Lindanu.

Entomologie: V podsбірce Entomologie dokumentátor L. Černý zpreparoval cca 800 ks hmyzu, opatřil je lokálními údaji, část hmyzu byla použita do expozice, část byla nově zaevidovaná přírůstkovými čísly (230 ks).

Zoologie: V zoologické podsбірce byly veškeré sbírkové předměty vracející se z výstav, zápůjček či z restaurování před uložením do depozitáře ošetřeny buď vymražením, nebo fumigací. Pro potřeby nové přírodovědné expozice vytvořil L. Černý preparát vydry říční a provedl řadu drobných oprav preparátů určených k vystavení. V. Mikeš a L. Černý společně pečovali o chov kožojedů, díky nimž jsou svépomocí preparovány lebky. L. Černý ve vybraných případech prováděl i preparaci kadáverů savců formou balků, kromě toho pokračoval i odběr tkáňových vzorků.

Mykologie: L. Černý provedl opravu 65 modelů hub z didaktického fondu a finální úpravu exponátů lyofilizovaných plodnic hub 85 druhů na předem vyrobené podstavce. Přírodovědné oddělení s podporou dotačního programu ISO MK ČR zakoupilo lyofilizátor, který bude využíván zejména pro lyofilizaci plodnic hub pro expoziční a výstavní účely. Sestava byla doplněna o hlubokomrazicí pultový box.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 103 nových přírůstkových čísel (682 předmětů) do databáze. Do II. stupně evidence bylo v programu MUSEION zapsáno nově celkem 721 karet a odbornou rekatologizací 1 102 karet.

Proběhly dvě nákupní komise (květen, listopad).

V roce 2019 bylo restaurováno mimo JčM u podsбірky UP: 10 ks sbírkových předmětů ze sbírky skla.

Konzervace v rámci muzea: celkem 50 ks.

U sbírek obrazů a soch byly dány k zrestaurování mimo muzeum celkem 3 předměty – dva obrazy a jedna socha.

U podsбірky Národopisu bylo mimo JčM předáno k restaurování celkem 34 kusů, převážně předměty pro vystavení v nové expozici JčM. Mimořádnou pozornost zaslouží restaurování 14 kusů kvalitních lidových plastik a unikátní skříňky se světci:

Lidové plastiky: N3794, N1795, N2342, N6304, MTB497, N1800, N5502, N6355, N1812, N3787, N7003, N4852, N6354, N7425.

Lidové podmalby na skle: N342, N6768, N332, N13609, N6367.

Textil: N15945 (kozácký špenzr), čepce a vínky N4775, N1151, N1152, N1081, N8374, N6114,

N6119, N1144, N6100.

Ceroplastiky: N5057, N5512, N6333, N7070, svíce b.č.

Konzervační zásahy

Čištění – textilie, externě I. Hájková: N15928, N8451, N8378, N8161/2, N12360, N5805, b.č. – šerka, b.č. – zástěra, N6588, N6126, N6594, N6595, N2315, N13600.

Očista před zahájením návštěvnické sezóny v expozici na tvrzi Žumberk, základní očista předmětů před uložením do depozitáře – praní či zajištění vyčištění nově nabytých předmětů, vystavovaných či vrácených předmětů.

U podsbírký Divadelního a hudebního archivu byly restaurovány mimo muzeum 2 ks loutek, p. M. Kocmichem opraveno 26 ks loutek Malého divadla, dále byl vyčištěn kostým „Puka“ na výstavu ke 100 letům Jihočeského divadla.

Další formy péče o sbírkové předměty

Pravidelná kontrola a očištění sbírkových předmětů v expozicích na Buškově hamru, tvrzi Žumberk a v Muzeu koněspřežky.

Historik nejnovějších dějin započal dlouhodobý program – digitalizace plakátů z podsbírký Historie – „S“. V roce 2019 bylo digitalizováno na 1 000 ks plakátů.

Historik nejnovějších dějin společně s historikem novějších dějin stěhovali předměty uložené provizorně na letišti do nově opravených depozitářů v Ledenicích, věnovali se ukládání sbírek a tvorbě ložnicových seznamů.

Konzervátorka dřeva

Průběžné provádění základního ošetření a konzervace předmětů pro potřeby výstavní. Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek konzervování sbírkových předmětů. Pravidelné kontroly sbírkových předmětů v expozicích a jejich čištění. Odborná pomoc při výstavách a expozicích.

Kontrola a ošetření po biologickém napadení sbírkových předmětů v expozici tvrže Žumberk, Buškův hamr, Trocnov.

Kontroly a ošetření předmětů v depozitáři nábytku po biologickém napadení.

Čištění a základní ošetření nově nabytých sbírkových předmětů určených k uložení do depozitáře v Ledenicích.

Restaurování sochy sv. Mikuláše ve stálé expozici – Příběh města Českých Budějovic.

Čištění, konzervace a restaurování předmětů pro novou stálou expozici a pro výstavu „Kouzlo sběratelství“.

Pomoc při stěhování sbírkových předmětů v depozitáři Ledenice.

Konzervátorka textilu a obrazů

Na počátku roku 2020 byla přijata nová konzervátorka textilu a obrazů.

Konzervátor kovů

Konzervace sbírek

Národopis: 2 ks Rychtářského práva, 1 ks kovového zdobeného přebalu Bible, 6 ks lidových šperků, 3 ks normanských opasků vyšíváných pavím perem, 12 ks votivních figurek ze železa, 41 ks předmětů do stálé expozice a velikonoční výstavy.

Vojenské sbírky: konzervace a restaurování doutňákové muškety.

Umělecký průmysl: konzervace 11 ks předmětů na výstavu „Řemesla“.

Nejnovější dějiny: konzervace 1 ks ruské šavle s portepé, 1 ks čepicového odznaku.

Práce pro ostatní instituce

Výběr předmětů a spolupráce na realizaci výstav Třicetiletá válka v Prácheňském muzeu v Písku a Druhá světová válka v Regionálním muzeu v Českém Krumlově.

Ostatní činnost v rámci muzea

Stěhování sbírkových předmětů do depozitářů v ul. L. B. Schneidera a do Ledenic. Příprava prostor na uložení sbírek. Revize vojenských sbírek a sbírky kovů. Příprava a výroba instalačních předmětů (zámků, kování, kovových rámců) do stálé expozice. Stavba regálů a nová lokace předmětů ve sbírce kovů.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

○ Chvojka, Z. Thomová, P. Zavřel a L. Töröková připravili v hlavní budově JčM stálou expozici Archeologie jižních Čech a chodbovou výstavu „Archeologický výzkum pravěkých mohyl a sídliště v Plavu u Kamenného Újezdu. Výzkumy na dálnici D3 na Českobudějovicku.“ Z. Thomová se podílela na výstavě Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách a výstavě v klášterním kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích na téma průzkumu ostatků Jindřicha Libraria.

Pracovníci oddělení proslavili 35 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost a referátů na odborných konferencích a symposiích v České republice, na Slovensku, v Německu a v Rakousku, včetně 29. ročníku mezinárodní Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/ West- und Südböhmen/ Oberösterreich.

Z. Thomová se rovněž podílela na Muzejní noci a vycházce za úplňku s tématem středověkých Českých Budějovic.

○ Chvojka pravidelně přednášel na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku, Doba bronzová a halštatská, Doba bronzová a starší doba železná ve střední Evropě, Svět člověka doby bronzové a železné, Suroviny středoevropského pravěku, P. Zavřel pak téma Doba římská a Doba stěhování národů.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizi a rozhlasové zpravodajství, zejména o archeologických výzkumech v trase dálnice D3 (○ Chvojka – P. Zavřel) a o archeologickém výzkumu v klášterním kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích (Z. Thomová), kde Z. Thomová rovněž prováděla prohlídky pro veřejnost.

Vyzvednutí archeologického nálezů v dominikánském klášteře v Českých Budějovicích za účasti kardinála Dominika Duky. Zleva: Dominik Duka, Vlastimil Kročil, Zuzana Thomová.

KNIHOVNA

Expoziční činnost

Oddělení knihovny a oddělení náměstkyně ředitele se podílela na expoziční činnosti organizací přípravy nové expozice přírodovědy, archeologie a etnografie, spoluprací s dodavateli a také na přípravě, zajišťování exponátů a jejich instalaci.

V roce 2019 zajišťovala Helena Stejskalová deinstalaci expozice Ryby a lidé na Novohradsku na tvrzi Žumberk, která byla k vidění od roku 2011. S týmem odborníků také pokračovala v přípravách nové expozice Řemesla na Novohradsku, která by měla být zpřístupněna v roce 2021 právě ve výstavních prostorech žumberské tvrze po dlouhodobé expozici Ryby a lidé.

Zajišťovala také udržitelnost expozičního projektu Významné milníky husitství v českých a německých dějinách v Památníku Jana Žižky v Trocnově. Do výstavní sezóny 2019 byly zajištěny nové exponáty, konvolut replik husitských zbraní zakoupený od soukromého MuzeaB v Kutné Hoře. Byla provedena příprava trocnovské expozice na novou sezónu včetně revize exponátů a tvorby nového bezpečnostního alba.

Náměstkyně ředitele připravila ve spolupráci s odbornými pracovníky texty do nových audioguidů pro expozici Příběh města České Budějovice.

Výstavní činnost

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele Helena Stejskalová zpracovala výstavní plán na rok 2019 a výstavní možnosti pro roky 2020 a 2021 a podílela se na programové přípravě, dramaturgii a moderování šestého ročníku Trocnovských slavností v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova.

Náměstkyně ředitele iniciovala a za Jihočeské muzeum garantovala přípravu a instalaci výstavy 100 let Jihočeského divadla – Kabinet zápraků, která si díky originálnímu edukačnímu programu od Michaly Piskačové získala budoucí návštěvníky divadla.

Knihovna a oddělení náměstkyně ředitele připravily několik výstavních instalací v hlavní budově muzea. Od dubna do října byla ke zhlédnutí výstava „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener. Příběh vimperského knihtisku“, přibližující historii vimperského tiskařského impéria.

Výstava „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener. Příběh vimperského knihtisku“.

Náměstek hejtmanky Jihočeského kraje Pavel Hroch a ředitel Jihočeského muzea František Štangel při vernisáži výstavy Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách.

Pracovníci obou oddělení prezentovali dále dva exponáty měsíce. V květnu šlo o ukázkou husitských zbraní jako pozvánku do Památníku Jana Žižky v Trocnově. V červenci pak exponát měsíce s názvem „Krása starých interiérů“ představil kolekci knih a katalogů ve stylu Art deco z odborného fondu knihovny.

Na podzim byla otevřena výstava „Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách“. Oddělení náměstkyně ředitele se také podílelo na přípravách či deinstalacích výstav „České Budějovice před sto lety“, „Hokej – budějický fenomén (90 let ligového klubu)“ a „100 let Jihočeského divadla – Kabinet zázraků“. Obě oddělení pomáhala s přípravou nové stálé expozice.

Helena Motyčková a Lukáš Pelikán se podíleli na dokumentaci muzejních výstav a dle požadavků rovněž na přípravě fotoalb, bezpečnostních alb, prezentačních a propagačních snímků i dalších výstavních aktivit muzea.

Přednášková činnost

Náměstkyně ředitele Helena Stejskalová pomáhala zajistit přednáškovou činnost Historického klubu při JČM a sama přednášela nejen pro Historický klub, ale také na pozvání na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity v rámci akreditovaného studijního programu U3V Kulturní tradice na Zlaté stezce. Na pozvání se zúčastnila imatrikulace i promoce studentů. Náměstkyně ředitele přednášela také mimo JČM v muzeích a školách a na pozvání různých městských odborů kultury. Helena Stejskalová připravila a odpřednášela v roce 2019 celkem 18 přednášek.

Spolupráce se školami a Jihočeskou univerzitou

Náměstkyně ředitele dlouhodobě spolupracuje se Zdravotně sociální fakultou Jihočeské univerzity na posílení návštěvnosti muzea a jeho objektů a akcí generací seniorů, kteří se dále vzdělávají v oblasti historie. Dále také dlouhodobě spolupracuje s Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity, zejména s Katedrou společenských věd, např. na třídění knižní pozůstalosti dr. Jana Podlešáka a poskytuje

studentům KSV informace o výstavní činnosti a možnostech vzdělávání v muzeu. S Ústavem aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity (s pracovníky Liborem Dostálkem a Martou Vohnoutovou) spolupracuje oddělení náměstkyně ředitele v oblasti digitalizace v muzeích.

Dne 3. prosince 2019 proběhla v Jihočeském muzeu již třetí Žákovská a studentská konference, tentokrát u příležitosti 30. výročí kanonizace Anežky Přemyslovny a sametové revoluce, na jejímž uspořádání se podíleli Helena Stejskalová, Eva Náprstková a Lukáš Pelikán. Účastnili se jí dvě českobudějovická gymnázia, Gymnázium Česká a Gymnázium Jírovцова, a také doboví pamětníci, poutník František Růžička, který se osobně účastnil Anežčiny kanonizace v Římě, a diplomat Václav Bartuška, jeden ze studentských vůdců sametové revoluce. Studenti představili projektové aktivity, které podnikali na školách u příležitosti 30. výročí sametové revoluce. Následovala komentovaná prohlídka výstavy „Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách“.

Vycházky

Historický klub při JČM připravuje vycházky za historií zajímavých míst v Českých Budějovicích a jejich okolí. Náměstkyně ředitele a zároveň místopředsdkyně Historického klubu připravila pro členy klubu a pracovníky knihovny tři vycházky, např. vycházku za historií českokrumlovské městské knihovny, která si připomínala výročí svého založení, pak také do Muzea vltavínů v Českém Krumlově aj.

Prezentace a propagace

Helena Motyčková i Lukáš Pelikán se tvůrčím způsobem podíleli na přípravě fotografií pro tvorbu plakátů, pozvánek, aktualit na web a facebook muzea a dalších propagačních materiálů.

Knihovnice Jana Klimešová a Blanka Irová přispívaly do Souborného katalogu ČR a do SKATU souborného katalogu knihoven s Claviem a aktualizovaly a doplňovaly údaje v on-line katalogu knihovny muzea.

Knihovnice a administrátorka skladu publikací Jana Klimešová průběžně doplňovala prodejní prezentaci publikací vydaných JČM a také aktualizovala on-line nabídku knih vydaných muzeem v e-shopu na stránkách www.muzeumcb.cz.

Vedoucí knihovny Helena Stejskalová byla zástupcem muzejních knihoven Jihočeského kraje ve výboru oborové Knihovnické komise při AMG.

Pro potřeby televize a rozhlasu za účelem propagace výstav a expozic poskytlo oddělení knihovny i náměstkyně ředitele podklady i řadu rozhovorů.

Knihovna i oddělení náměstkyně ředitele připravily ve spolupráci s Martinem Dvořákem, muzejním IT operátorem a specialistou na tvorbu interaktivních audiovizuálních doplňků, poutavý interaktivní obsah informačních kiosků výše uvedených výstav.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Expoziční činnost

Všichni pracovníci přírodovědného oddělení se v roce 2019 podíleli na výstavbě přírodovědné části nové stálé expozice ve druhém patře historické budovy Jihočeského muzea. Proběhla výběrová řízení na dioramata, grafiky, výstavní nábytek a modely. Pracovníci začali vybírat, připravovat a upravovat exponáty. V průběhu roku probíhal sběr rostlin určených pro výsuvné herbáře i pro dioramata – bylo nasbíráno a vylisováno cca 50 charakteristických druhů pro území jižních Čech. Botanik M. Lepší spolu s dokumentátorem L. Černým navíc nasbírali cévnaté rostliny a mechorosty pro dioramata stále expozice. Byly sebrány plodnice 85 druhů hub a posléze preparovány J. Jandou z Mykologického klubu JČM technikou lyofilizace a adjustovány dokumentátorem L. Černým na speciálně vyrobené podstavce. Geoložka nafotila v terénu některé geologické lokality pro potřeby expozice.

Pracovníci přírodovědného oddělení vyhledávali a vybírali fotografie hub, rostlin, živočichů i celých biotopů určené pro panely v nové expozici i do infokiosků. K fotografiím připravovali popisky. Vybírali videa a podíleli se na jejich střihu. Podíleli se na přípravě edukačních aplikací a vybírali pro ně fotografie a kresby. Připravovali texty pro panely, herbáře a infokiosky. Vedli konzultace s externisty, některé texty jim byly zadány k vypracování. Tvůrcům modelů poskytovali potřebné instrukce a informace. Expozice byla v průběhu roku postavena, přičemž samotní pracovníci přírodovědného oddělení se do vlastních instalačních prací v sálech mohli naplno zapojit až v posledním čtvrtletí. Intenzivně zde pracovali všichni stálí pracovníci přírodovědného oddělení – geoložka S. Venclová, botanik M. Lepší, mykolog M. Beran, entomolog Z. Kletečka, zoolog V. Mikeš a dokumentátor L. Černý. Instalace se zúčastnily také pracovníce přírodovědného oddělení I. Šťastná, výstavářka T. Fojtlová a kolegyně numismatička E. Hyndráková.

Výstavní činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení v roce 2019 připravili 3 výstavy v JčM a 2 výstavy mimo JčM.

Mykolog M. Beran odborně garantoval a ve spolupráci s Mykologickým klubem JčM připravil „Výstavu hub“ v JčM (30. 9.–4. 10. 2019) a doprovodnou fotografickou výstavu „Houby v jižních Čechách v sezoně 2018“ (30. 9.–30. 10. 2019), spolupracoval přitom s edukačním oddělením na doprovodných programech pro děti a mládež. Byl také odborným garantem a spoluorganizátorem výstavy hub v Botanické zahradě VOŠ a SZeš v Táboře 13.–14. 10. 2019 a v „Domečku“ v Chlumu u Třeboně 6.–7. 10. 2019.

V tomto roce entomolog Z. Kletečka opět organizoval Tradiční výstavu orchidejí, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu (17. výstava tohoto druhu v Jihočeském muzeu v Č. Budějovicích). Výstava byla opět doplněna 30 panely informujícími o orchidejích s důrazem na naše orchideje i panely na téma sukulenty, kaktusy, chovaný hmyz a ostatní bezobratlí. Na chodbě prezentovala SOŠ veterinární a mechanizační s právem jazykové zkoušky ukázky vazeb květin a na druhé části chodby byly k vidění ukázky

Vedoucí odboru kultury a památkové péče Jihočeského kraje Patrik Červák a vedoucí oddělení kultury a zřizovaných organizací František Chrástina na tradiční výstavě orchidejí.

chovaného hmyzu. Na výstavu se přišlo podívat cca 7 200 návštěvníků. K výstavě byla opět vytvořena skládačka s radami pro pěstování zajímavých orchidejí a kaktusů. L. Černý se podílel na instalaci výstav „Orchideje, sukulenty a jiné exotické rostliny a hmyz“, na přípravě „Výstavy hub“ a také na deinstalaci těchto výstav.

Entomolog připravil exponát měsíce února „Koráli ve sbírkách Jihočeského muzea v Č. Budějovicích“.

Geoložka připravila exponát měsíce srpna s názvem „Rozmanitý svět geologie“.

Zoolog realizoval exponát měsíce září s názvem „Poruchy pigmentace u obratlovců“.

Přednášková činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení organizačně v Jihočeském muzeu zajistili celkem 8 přednášek externistů pro veřejnost: z toho 3 přednášky externistů a 1 diskusní odpoledne byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, 1 přednáška v rámci programu Mykologického klubu JČM a 3 ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České společnosti entomologické. Pracovníci přírodovědného oddělení přednesli celkem 5 přednášek, z toho 4 vlastní přednášky pro veřejnost realizované v JČM a 1 přednášku realizovanou mimo JČM.

Mykolog přednesl v rámci programu Mykologického klubu JČM přednášky „Aktuální dění v ochraně hub u nás“ a „Druhy hub (makromycetů) navržené k zákonné ochraně v ČR a mapování jejich aktuálního rozšíření“. Dále přednesl přednášku „Několik druhů pavučinců zjištěných při mykologickém průzkumu Třeboňska“ (na semináři Novinky studia velkých hub v Národním muzeu 23. 3. 2019).

Botanik přednesl v rámci konference u příležitosti výročí 60 let od založení Jihočeské pobočky České botanické společnosti při Jihočeském muzeu přednášku „Herbář Jihočeského muzea v Českých Budějovicích“ (60 účastníků).

Entomolog přednesl v rámci programu Jihočeské pobočky České společnosti entomologické při Jihočeském muzeu přednášku: „Zvlášť chráněné druhy hmyzu žijící v městské zeleni“ (19. 10. 2019).

Vycházky

Pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 6 terénních exkurzí pro veřejnost.

Botanik se podílel na vedení 3 botanických exkurzí – 8. 6. do okolí Knížecích Plání (60 účastníků), 9. 6. 2019 do okolí Sudslavic (60 účastníků) a 28. 9. k Jindřichovu Hradci (8 účastníků).

Entomolog uspořádal tradiční entomologickou vycházku se zaměřením na saproxylický hmyz pro veřejnost do okolí Hluboké n. Vlt. (8. 6. 2019, 10 účastníků), a během své dovolené tábor pro členy entomologického kroužku na jižní Moravě a Slovensku (29. 6.–4. 7. 2019, 5 účastníků). Společně s dokumentátorem L. Černým byla provedena instruktážní terénní exkurze (22. 8. 2019, 15 účastníků) pro zaměstnance Národního parku Šumava, jak hledat nově objevený druh kornatec velký (*Peltis grossa*) v terénu.

Spolupráce se školami

Pracovníci přírodovědného oddělení spolupracovali především s Přírodovědeckou, Zemědělskou a Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity a na různých vzdělávacích akcích pořádaných různými školskými subjekty.

Geologové připravovali za pomoci edukačního oddělení krajské kolo Geologicko-mineralogické olympiády.

Mykolog připravil znalostní soutěž „Co víš o houbách?“ pro žáky škol – návštěvníky výstavy hub v Táboře a prováděl výklad na výstavě hub v Chlumu u Třeboně pro žáky tamější ZŠ.

Botanik spolupracoval s Přírodovědeckou fakultou Jihočeské univerzity, Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy a Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v rámci vědeckovýzkumného úkolu „Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*.“ Se studentkou P. Kunzovou v rámci středoškolské odborné činnosti (Gymnázium Trhové Sviny) prováděl chorologický výzkum rodu snědek na území jižních Čech.

Entomolog se účastnil organizace okresního a krajského kola Biologické olympiády, v kategorii A, B, C, D zasedal v porotě, podílel se na hodnocení prací krajského kola Středoškolské odborné činnosti v oborech ochrana přírody. Entomolog provedl 1× výukovou exkurzi do depozitáře zoologie pro studenty Střední zdravotní školy (20 studentů). Entomolog také provedl oponenturu obhajoby jedné diplomové práce na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity.

Zoolog uskutečnil výukovou exkurzi do depozitáře zoologie pro studenty Gymnázia J. V. Jirsíka (9 žáků + pedagogický dozor).

Prezentace a propagace

Všichni pracovníci oddělení se podíleli na propagaci výstav a popularizační práce v médiích.

Všichni kurátoři podsbírek pravidelně aktualizovali webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Entomolog, botanik a mykolog přispěli články do loňské výroční zprávy Jihočeského muzea v Č. Budějovicích.

Botanik poskytl rozhovor do časopisu BudLive, ve kterém představil botaniku jako vědní disciplínu a její úzkou návaznost na botanické sbírky Jihočeského muzea.

Geoložka v zimním vydání časopisu BudLive představila geologickou část plánované nové stálé expozice.

Mykolog poskytl několik interview pro regionální tisk, rádia a televize – zejména v době výstavy hub v JČM, podílel se na webové prezentaci činnosti Mykologického klubu JČM ve spolupráci se členy MK JČM.

Entomolog společně s členy entomologického kroužku účinkoval v červenci v České televizi ve Zprávičkách pro děti o entomologickém kroužku a chovaném hmyzu, České televizi, Jihočeské televizi a lokálnímu tisku poskytl rozhovory před Tradiční výstavou orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka UP

Interní zápůjčky sbírkových předmětů na výstavu JČM: exponát měsíce července a srpna (knihovna), stálá expozice (národopis).

Instalace výstav: externí výstava „Glas Begegnungen“ (Rakousko, St. Pölten), exponát měsíce ledna.

Spolupráce při deinstalacích výstav: První světová válka, Století českých Vánoc.

Historik umění

Deinstalace výstavy „Hokej – budějcký fenomén“.

Příprava a instalace výstavy „Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích“.

Spoluúčast na přípravě výstavy „Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách“.

Příprava výstavy „Kouzlo sběratelství“ (na rok 2020 – 2021).

Asistence při výběru studentských prací na Grafiku roku 2019 (Obecní dům) s pedagogem MgA. Janem Moravcem (SUŠG Jihlava).

Etnografka

Příprava a realizace velikonoční výstavy „Velikonoční putování“ v JČM, jaro 2019.

Spolupráce na velikonoční výstavě v Táboře (město Tábor, Galerie 140), březen 2019.

Příprava a realizace národopisné části nové stálé expozice v JČM.

Spolupráce s obcí Dříteň na výstavě k tradiční pouti, červenec 2019.

Spolupráce na přípravě expozice řemesel Novohradska a Doudlebska na Žumberku.

Kurátorka divadelního a hudebního archivu

Pomoc při přípravě výstavy k výročí 100 let divadla – vyhledávání materiálů z archivu, digitalizace.
Realizace výstavy „Svět kostiček“ – garant.
Zápůjčka předmětů na vánoční výstavu.

Numismatika

Příprava výstavy „Kouzlo sběratelství“.

Historik novějších dějin

Likvidace výstavy První světová válka – léta zkázy a bolesti a rozvoz zápůjček do příslušných institucí.
Likvidace výstavy ke 150. výročí Jirsíkova gymnázia.

Historik nejnovějších dějin

Likvidace výstavy První světová válka – léta zkázy a bolesti a rozvoz zápůjček do příslušných institucí.
Příprava a realizace dvou exponátů měsíce.
Zápůjčka pro Historické muzeum Národního muzea na výstavu k výročí roku 1989.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Edukační oddělení v roce 2019 naplňovalo své cíle stanovené ve vzdělávací koncepci Jihočeského muzea. Úspěšně probíhaly edukační programy jako např. „*Město České Budějovice v proměnách času, Pojď ven s holubem Emilem, Po stopách koněspřežky.*“

V rámci tzv. Muzejních kufříků byly realizovány moduly edukačních programů: „*Život v době kamenné – lovci a sběrači,*“ „*Život v době kamenné – první zemědělci,*“ „*Život v době bronzové – využívání prvních kovů,*“ „*Život v době železné – rozvoj řemesel,*“ „*Život v době římské – neklidné sousedství,*“ „*Život v době stěhování národů – Slované na našem území*“ a „*Život v době románské – Čechy v době knížecí.*“ Podařilo se opět rozšířit předmětovou náplň tohoto projektu s edukačními programy. Muzeum tak interaktivní formou zpřístupňuje prezentaci daných období. Díky těmto didaktickým pomůckám je do výuky zapojeno více smyslů a muzejní kufříky se tak stávají velmi efektivní pomůckou i pro osoby se zdravotním znevýhodněním. Současně byly formou výpůjčky poskytnuty Archeoparku Chotěbuz–Podobora (pobočka Muzea Těšínska v Českém Těšíně) a Kulturnímu centru Bílovec.

Zároveň byly realizovány programy „*Velikonoční putování, Příběh mince, Svět orchidejí a sukulentů, Kabinet zázraků, Svět kostiček, Poznej houby, V půlnocní hodinu anděl se zjevuje.*“ Muzejní pedagogové také připravili aktivity v rámci muzejních akcí jako např. Velikonoční den v muzeu nebo Muzejní noc a externí edukační programy pro Trocnovské slavnosti, příměstský tábor Trocnov 2019, akci Krumbenowe v Českém Krumlově a prestižní program KÚ Jihočeského kraje „*Jihočeské Vánoce v Paříži.*“ V roce 2019 byl také edukačním oddělením v Jihočeském muzeu připraven a realizován již pátý ročník krajského kola Mineralogicko-geologické olympiády, kterou garantovali geolog Jihočeského muzea Petr Rajlich a Sandra Venclová.

Celková návštěvnost edukačních programů v roce 2019 byla 10 251 osob. Stejně jako v předcházejících letech šlo nejen o děti a žáky z MŠ, ZŠ a SŠ s doprovodem, ale programů se účastnili také senioři a skupiny se sociálním či zdravotním znevýhodněním. Pro zmíněné byly programy speciálně připraveny, aby splňovaly jejich potřeby.

Nadále muzeum úspěšně spolupracuje s významným partnerem KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a.s. Ten je výhradním dodavatelem výtvarných potřeb pro edukační činnost v Jihočeském muzeu.

Personálně mělo edukační oddělení 1 pedagoga na plný úvazek, 2 na zkrácený a 1 na poloviční úvazek.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2019 realizovalo archeologické oddělení 71 záchranných a předstihových archeologických výzkumů a dozorů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a Prachatice. Z toho 4 akce na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek, 3 akce na trase dálnice D3 a 64 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů.

Ondřej Chvojka – vědeckovýzkumný projekt: **Starší doba bronzová v jižních Čechách**. Řešitel zpracoval, vyhodnotil a publikoval nové depoty starší doby bronzové, provedl řadu terénních prospekci a drobných průzkumů lokalit z doby bronzové a zahájil zpracování několika významných souborů pro plánovanou publikaci (Borek, vybrané depoty). Rovněž pokračoval v projektu **Doba bronzová na Bechyňsku**, v jehož rámci provedl podrobné povrchové průzkumy v daném regionu (např. geofyzikální průzkum na lokalitě Březnice u Bechyně) a také sondážní výzkum na téže lokalitě.

Petr Zavřel – vědeckovýzkumné projekty: **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách**. Pokračoval ve zpracování materiálu ze sídlišť doby římské v Zalužanech a v Sedlci (výzkumy Archeologického ústavu v Praze a bývalé expozitury v Plzni). Pokračoval i ve druhém badatelském úkolu **Zlatá cesta a Zlatá stezka**, a to ve spolupráci s F. Kubů z Prachatického muzea v Prachaticích, kdy byl zahájen revizní průzkum prachatické větve Zlaté stezky v úseku Blažejovice – České Žleby.

Zuzana Thomová – vědeckovýzkumný projekt: **Archeologické prameny k pohřbívání ve městě České Budějovice od jeho založení do novověku (pohřební rítus a hmotná kultura)**. V jeho rámci zpracovala archeologický výzkum hřbitova u kostela sv. Mikuláše a na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích do podoby nálezové zprávy, stejně jako výzkum na zaniklém středověkém hřbitově na Piaristickém náměstí a v budově Solnice v Č. Budějovicích. Realizovala archeologický výzkum v klášterním kostele Obětování Panny Marie a podílela se rovněž na průzkumu ostatků Jindřicha Libraria v klášterním kostele.

KNIHOVNA

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitelky pro odbornou činnost dlouhodobě dokumentuje historii vzdělávání dospělých v Českých Budějovicích od počátku 20. století, jihočeské kulturní dějiny se zaměřením na spolkovou a klubovou činnost a hospodářskou činnost významných průmyslových podniků. Výsledky dokumentační a badatelské činnosti Helena Stejskalová aplikuje ve výstavní a expoziční činnosti a integruje je do svých přednášek a příspěvků do rozhlasového vysílání a také pravidelně publikuje, což dokládá přehled publikační činnosti za rok 2019.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení systematicky dokumentovali různé složky přírodního prostředí jižních Čech (na různých modelových územích) s cílem podchytit jejich dynamiku a vývoj. Při tom prováděli (dle legislativy ochrany přírody) sběr dokladového materiálu a záchrannou dokumentaci.

V roce 2019 pracovali na 4 vědeckovýzkumných úkolech.

Zoolog

Vědeckovýzkumný úkol:

Průzkum fauny drobných zemních savců jižních Čech

V rámci vědeckovýzkumného úkolu bylo realizováno 10 dní terénních cest a 30 dní zpracovatelských prací. Vlastním sběrem a sběrem spolupracovníků bylo získáno 40 ks drobných savců určených k preparaci. V rámci studie zaměřené na plšika lískového byl prokázán nejen jeho výskyt, ale také jeho rozmnožování ve speciálních budkách. Publikovány byly tři výstupy formou samostatných článků ve Sborníku JČM, Přírodní vědy.

Entomolog

Vědeckovýzkumný úkol:

Společenstva a rozšíření xylofágního a saprofytického hmyzu v jižních Čechách

Pokračování dlouhodobého úkolu. Celkem proběhlo 6 dní terénních cest a 4 dny zpracování materiálu. Byly provedeny srovnávací sběry a měření požerků v modelových oblastech na území jižních Čech. Jednalo se o terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Třeboňska a Šumavy, pro srovnání bionomických údajů byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Lanžhotu a Břeclavi. Do sbírky a expozice bylo získáno cca 150 kusů a menší část z nich byla zaevidována do I. stupně evidence.

Botanik

Vědeckovýzkumný úkol:

Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*

Na území Dolního Rakouska, východního a západního Slovenska a Maďarska byl proveden terénní průzkum lokalit, na kterých byly v historických pramenech udávány výskyt jeřábů. Na ověřených lokalitách byly odebrány vzorky jeřábů do herbáře Jihočeského muzea a na cytometrické a molekulární analýzy. Výzkum byl proveden ve spolupráci s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví. Bylo pokračováno v terénním průzkumu rozšíření nově objeveného druhu *Sorbus petraea* v Malých Karpatech, díky němuž byla objevena nová lokalita, která podstatně zvětšuje rozšíření druhu. Byl prováděn průzkum rozšíření ostružiníků na Šumavě v přilehlém Bavorsku. Byl objeven ostružiník, který je zřejmě novým druhem pro vědu. Pro potvrzení této hypotézy je nutné provést další srovnávací a chorologický výzkum především v západních Čechách a v Bavorsku. Dalšími výsledky výzkumného úkolu jsou články v impaktovaném zahraničním periodiku, kapitola v odborné knize a dvě krátké zprávy ve floristickém seriálu (viz publikační činnost).

Monitoring flóry jižních Čech

Výzkum a sběr rostlin probíhal především na Šumavě a v rámci sběru rostlin pro novou stálou expozici i v dalších oblastech jižních Čech.

Geolog

Vědeckovýzkumný úkol:

Projevy vysoce energetického pochodu Českého kráteru v horninách a minerálech jihočeské oblasti a ve vybraných lokalitách Čech.

Byly popisovány a vyhodnocovány projevy kráterovacího pochodu na šokovém křemenu z českých nalezišť. Vědeckovýzkumný úkol byl ukončen odchodem geologa do důchodu. Na závěr ještě vyšla kniha, která se problematiky dotýká jen okrajově: Šindelář P., Rajlich P. (2019): Za nerosty Alp. Geologie P. Rajlich, Praha, 228 s.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka hudebního a divadelního archivu (P. Prokopcová)

Badatelský úkol – studium elektronické verze archivu Jihočeského divadla, časopisy Loutkář z let 1960–1985.

Kurátor podsbírky Historie (L. Nirkmajer)

Projekt Paměť kraje – Lhenicko-chelčický region:

Studium v SOkA České Budějovice – fond Okresní úřad České Budějovice (vybrané kartony), Jihočeské listy 1938, vybraný jihočeský tisk k tématu druhé světové války, studium v JVK České Budějovice – různé publikace a studie ke Lhenicím a Chelčicím.

Studium digiarchiv SOA Třeboň – obecní a školní kroniky vybraných obcí studium v SOkA Prachatice – fond Okresní úřad Prachatice (vybrané kartony), fond Archiv města Lhenice (vybrané kartony a materiál), Zájmy Pošumaví 1935–1938.

Studium v SOkA Strakonice – fond Archiv obce Libějovice, Truskovice a Chelčice (vybrané kartony a materiál).

Badatelský úkol České Budějovice v letech 1945–1953:

Studium fondu Městský úřad České Budějovice – kartony č. 19 a 20, věstník Divadelní list 1946–1948, periodikum Jihočeská pravda 1945–1946, periodikum Hlas lidu 1945–1947 studium v Jihočeské vědecké knihovně – publikace a tisky k Jihočeskému národnímu divadlu (většinou studium archivního materiálu a podkladů pro připravovaný článek k technické a finanční problematice provozu JND v České Budějovice v letech 1945–1947 do časopisu Výběr v roce 2020).

Kurátor podsbírky Historie (J. Petráš)

Badatelský úkol České Budějovice v letech 1967–1971:

Článek do knihy:

Petráš, Jiří: Československé jaro. Život po životě. In: Londák, Miroslav – Drábik, Jakub a kol.: Rok 1968–50 rokov po ... Historický ústav SAV Bratislava 2019.

Badatelský úkol Paměť kraje – přítomnost kraje:

Studium v SOkA Strakonice – fondy OV KSČ Strakonice, Československá ovocnická jednota, Jednota Libějovice, MNV Chelčice, MNV Libějovice, MNV Truskovice, ONV Vodňany, OV NF Strakonice, okresní konference KSČ.

Psaní závěrečné práce.

Studování dobového denního tisku. Studium kronik.

Badatelský úkol Životní příběh Karla Orta a Luisy Princové:

V roce 2019 pokračování v psaní rukopisu.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2019 bylo Ondřejem Chvojkou redakčně připraveno a vytištěno další číslo recenzovaného časopisu *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, roč. 32/2019.

V roce 2019 byla redakčně Zuzanou Thomovou připravena publikace s názvem 100 zajímavostí ze starých Českých Budějovic.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

DROBERJAR, E. – KNÁPEK, R. – ZAVŘEL, P. 2018: Römische Importe und römisch–germanische Kontakte in Südböhmen. In: Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West und Südböhmen/Oberösterreich, 27. Treffen 21. bis 24. Juni 2017 in Schlögen. Rahden/Westf., 125–144.

CHVOJKA, O. – JOHN, J. – OUŠKO, P. – ŠTĚRBÍK, J. 2019: Mohylová pohřebiště z doby bronzové v povodí Němé strouhy, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 32, 59–76.

CHVOJKA, O. – JOHN, J. – ŠMAHELOVÁ, L. 2019: Dva hromadné nálezy bronzových výrobků ze střední doby bronzové od Kájova (okr. Český Krumlov), *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 32, 77–91.

CHVOJKA, O. – KUNA, M. – KŘIVÁNEK, R. – MENŠÍK, P. – ŠÁLKOVÁ, T. 2019: Weaving looms, Intentional Demolitions, Burnt Offerings...? Trenchlike Features of the Urnfield Period in Central Europe, *Archäologisches Korrespondenzblatt* 49/3, 321–340.

CHVOJKA, O. – MENŠÍK, P. – STARKOVÁ, L. 2019: Vorgeschichtliche Burgwälle und Höhenfundstellen auf der südböhmischen Seite des Böhmerwaldes, *Fines Transire* 28, v tisku.

CHVOJKA, O. – MENŠÍK, P. – ŠÁLKOVÁ, T. – KUNA, M. 2019: Tkalcovská závaží nebo podstavce pod rožně? Hliněná závaží ze sídelního areálu z mladší doby bronzové u Březnice (okr. Tábor) z pohledu archeologie a archeobotaniky, *Archeologické rozhledy* 71, 267–308.

CHVOJKA, O. – ZAVŘEL, P. 2019: Archeologické výzkumy v trase dálnice D3 na Českobudějovicu – shrnutí výsledků za roky 2013–2018, *Zprávy České archeologické společnosti – Supplément* 113, *Archeologické výzkumy v Čechách* 2018. Praha, 7–8.

CHYTRÁČEK, M. – CHVOJKA, O. – EGG, M. – JOHN, J. – MICHÁLEK, J. – CÍCHA, J. – HLADIL, J. – KONÍK, P. – KOZÁKOVÁ, R. – KŘIVÁNEK, R. – KYSELÝ, R. – MAJER, A. – NOVÁK, J. – PAVELKA, J. – RAŠKOVÁ ZELINKOVÁ, M. – STRÁNSKÁ, P. – SVĚTLÍK, I. – ŠÁLKOVÁ, T. 2019: Interdisciplinární výzkum knížecí mohyly doby halštatské v Rovné u Strakonice. Reprezentace sociální identity a symbolika uměleckého projevu elit starší doby železné, *Památky archeologické* 110, 59–172.

CHYTRÁČEK, M. – CHVOJKA, O. – JOHN, J. – MICHÁLEK, J. – STRÁNSKÁ, P. 2019: Menschenopfer in der späten Hallstattzeit in Südböhmen? Zur Interpretation der Funde unweit der ältereisenzeitlichen Höhenfundstelle Vraný vrch bei Spolí (okr. Český Krumlov/CZ). In: Baitiniger, H. – Schönfelder, M. (eds.), *Hallstatt und Italien. Festschrift für Markus Egg. Monographien des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Band 154*. Mainz, 147–161.

JOHN, J. – ZAVŘEL, P. 2019: Dvě spony s knoflíkem na lučičku z jižních Čech, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 32, 181–189.

KUBŮ, F. – ZAVŘEL, P. 2018: Výzkum Zlaté stezky – shrnutí, zkušenosti, poznatky. In: J. Martínek (ed.), *Výzkum historických cest v interdisciplinárním kontextu*. Brno, 157–162.

KUBŮ, F. – ZAVŘEL, P. – SVOBODA, Z. 2019: Průvodce kašperskohorskou Zlatou stezkou a Zlatou cestou. Kašperské Hory.

SANKOT, P. – CHVOJKA, O. – JOHN, J. – MICHÁLEK, J. 2019: Zwei neue figürliche Fibeln aus Grabhügeln der Frühlatènezeit in Südböhmen. In: Baitiniger, H. – Schönfelder, M. (eds.),

Hallstatt und Italien. Festschrift für Markus Egg. Monographien des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Band 154. Mainz, 573–587.

ŠÁLKOVÁ, T. – CHVOJKA, O. – HLÁSEK, D. – JIŘÍK, J. – JOHN, J. – NOVÁK, J. – KOVAČIKOVÁ, L. – BENEŠ, J. 2019: Crops along the trade routes? Archaeobotany of the Bronze Age in the region of South Bohemia (Czech Republic) in context with longer distance trade and Exchange networks, *Archaeological and Anthropological Sciences* 11, October 2019, 5569–5590.

THOMOVÁ, Z. – ŠÁLKOVÁ, T. – PRŮCHOVÁ, E. – JOHN, J. – CHERKINSKY, A. 2019: Bioarcheologické průzkumy ostatků svatých z katakomb a jejich translace v období baroka do významných míst v jižních Čechách, *Archaeologia historica* 44/2, 795–811.

THOMOVÁ, Z. – KOCINA, J. – JOHN, J. – KOVÁŘ, D. 2019: Záchraný archeologický výzkum budovy Solnice na dnešním Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 32, 275 – 307.

THOMOVÁ, Z. – CHVOJKA, J. – CHVOJKA, O. – KOVÁŘ, D. – NIKRMAJER, L. 2019: 100 zajímavostí ze starých Českých Budějovic. Plzeň.

KNIHOVNA

Ediční činnost

Administraci všech titulů vydaných Jihočeským muzeem prováděla Jana Klimešová v programu Cezar, stejně jako jejich skladovou evidenci a prodej. Celkově bylo vyřízeno 112 objednávek (88 z toho přes e-shop). V roce 2019 bylo evidováno 438 odběratelů muzejních publikací. V průběhu roku bylo provedeno 12 dílčích měsíčních skladových uzávěrek a jeho koncem pak roční skladová uzávěrka. Jana Klimešová obstarávala rovněž prezentaci publikací na webových stránkách muzea a v e-shopu a vedla adresáře předplatitelů periodik JČM. Na starosti měla i zajištění konání redakčních rad časopisu *Výběr* a zápisy z redakčních rad.

Helena Stejskalová pracovala v redakčních radách časopisů *Výběr*, *Zpravodaj Historického klubu* a *Časopis Národního muzea – řada historie*. Organizovala dvě redakční rady *Zpravodaje Historického klubu*.

Na sestavení *Výroční zprávy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2018* se v roce 2019 podíleli: Blanka Irová, Jana Klimešová, Helena Motyčková, Eva Náprstková a Lukáš Pelikán (formou příspěvků, fotografií a korektur) a Helena Stejskalová (redakční a sestavitelské práce a texty za oddělení knihovny).

Za oddělení knihovny a náměstkyně ředitele se podíleli na ediční a publikační činnosti celkem 4 pracovníci. Jana Klimešová vedla sklad publikací vydaných muzeem a zajišťovala veškerou agendu spojenou se zajištěním komisního prodeje a jeho pravidelného vyúčtování. Helena Motyčková a Lukáš Pelikán publikovali autorské snímky z výstavních a jiných prezentačních akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodických i neperiodických titulech. Podíleli se na přípravě obrazové náplně *Měsíčníků muzea*, doplňovali fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděli výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a pomáhali s přípravou různých propagačních tiskovin. Vedoucí knihovny vedla agendu přidělování čísel ISBN a ISSN na základě oznámení vedoucích redaktorů či autorů publikací. V roce 2019 bylo vydáno celkem 6 čísel ISBN.

Publikační činnost

Monografie:

ed. STEJSKALOVÁ, H. 2019: *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2018*. České Budějovice, 105 s. ISBN 978-80-87311-98-1.

eds. STEJSKALOVÁ, H. – KOLDA, V. 2019: *Jan Rafael Schuster 1888–1981*. České Budějovice, 72 s. ISBN: 978-80-87311-99-8.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Sto let sít. 1919–2019 výroba sít ve Strakonících. Strakonice, 96 s. ISBN: 978-80-270-7052-7.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: A Century of Fabrics. 1919–2019 the Production of Fabrics in Strakonice. Strakonice, 96 s. ISBN: 978-80-270-7177-7.

Ediční příprava publikace a příspěvek v publikaci / Kapitoly v monografii (vč. zajištění odborných konzultací a korektur za JČM):

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, z.s. v roce 2018. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2018. České Budějovice, s. 74–77. ISBN 978-80-87311-98-1.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Projekt Významné milníky husitství v českých a německých dějinách – 2018 – Třetí rok udržitelnosti. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2018. České Budějovice, s. 77–78. ISBN 978-80-87311-98-1.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Akvizice husitů a dalších exponátů ze soukromé sbírky. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2018. České Budějovice, s. 78. ISBN 978-80-87311-98-1.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Předmluva, s. 5. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

KOLDA, V. – STEJSKALOVÁ, H. 2019: Malíř jihočeské krajiny, s. 7–14. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

STEJSKALOVÁ, H. – KOLDA, V. 2019: Signatury, s. 20–23. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

STEJSKALOVÁ, H.: Výběr z díla, s. 24–63. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

STEJSKALOVÁ, H.: Jan Rafael Schuster v dobovém tisku, s. 64–66. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

STEJSKALOVÁ, H. – KOLDA, V. 2019: Jan Rafael Schuster a Československá církev husitů. s. 67. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Jan Rafael Schuster českým občanem města Lišova, s. 68–69. Jan Rafael Schuster 1888–1981. České Budějovice, ISBN: 978-80-87311-99-8.

Příspěvky do časopisů:

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. 2019: „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener. Příběh vimperského knihtisku. Obnovená tradice, č. 59, s. 24 – 29.

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. 2019: „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener. Příběh vimperského knihtisku. Zpravodaj Historického klubu, č. 1–2, s. 31–35.

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. 2019: „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener. Příběh vimperského knihtisku. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, č. 2, s. 142.

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. 2019: Z výstavních aktivit knihovny v roce 2018. Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2018, s. 71–73.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Životní peripetie a vzdělání Svaté Anežky České a Svatá Klára. Zpravodaj Historického klubu, 3–4, 2019, s. 49–54.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Leopold Matouš – jeho pozoruhodný životní osud a letošní výročí. Zpravodaj Historického klubu, 3–4, 2019, s. 55–56.

STEJSKALOVÁ, H. 2019: Výroba sít ve Strakonících v letech 1919–2019. Zpravodaj Historického klubu, 3–4, 2019, s. 57–65.

VOLNÁ A. 2019: Noví čestní členové – MUDr. Karel Plavec, Mgr. Helena Stejskalová. Zpravodaj Historického klubu, 1–2, 2019, s. 3–4.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Ediční činnost

V redakční radě Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy pracoval jako odpovědný redaktor M. Beran, jako interní členové redakční rady pracovali V. Mikeš a Z. Kletečka, výkonným redaktorem byl externista P. Lepší, kromě toho jako členové v redakční radě pracovali další externisté: S. Dvořáčková, Z. Faltýnek Fric, P. Koutecký, F. Kotlaba a J. Pykal.

V průběhu roku byla redakčně připravena k tisku ročenka 59, která ke konci roku byla předána do tisku a vyšla.

Botanik M. Lepší se podílel na přípravě seriálu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech a zoolog V. Mikeš se podílel na přípravě seriálu Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách.

Publikační činnost pracovníků

Botanik

LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. – KOUTECKÝ, P. – LUČANOVÁ, M. – KOUTECKÁ, E. – KAPLAN, Z. 2019: *Stellaria ruderalis*, a new species in the *Stellaria media* group from central Europe. – *Preslia* 91: 391–420.

LEPŠÍ, M. – KOUTECKÝ, P. – NOSKOVÁ, J. – LEPŠÍ, P. – URFUS, T. – RICH, T. C. G. 2019: Versatility of reproductive modes and ploidy level interactions in *Sorbus* s. l. (Malinae, Rosaceae). – *Botanical Journal of the Linnean Society* 20: 1–21.

LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. 2019: *Sorbus* L. – jeřáb. – In: KAPLAN, Z. – DANIHELKA, J. – CHRTEK, J. jun. – KIRSCHNER, J. – KUBÁT, K. – ŠTĚCH, M. – ŠTĚPÁNEK, J. (eds), Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 498–510.

LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. [red.] 2019: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXV. – Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 59: 5–43.

HRONEŠ, M. – ŠTOFLOVÁ, K. – LEPŠÍ, M. – KUNZOVÁ, P. 2019: *Ornithogalum umbellatum* L. – In: LUSTYK, P. – DOLEŽAL, J. (eds), *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVII.* – *Zprávy Čes. bot. společnosti* 54/1: 111–113.

Zoolog

KUBELKA, V. – HAVLÍČEK, J. – MIKEŠ, V. 2019: Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách VI. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59: 94–115.

KVIČEROVÁ, J. – MIKEŠ, V. 2019: Parazitologické výzkumy jako zdroj údajů o rozšíření drobných savců (Soricomorpha, Rodentia) v jižních Čechách. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59: 84–92.

MIKEŠ, V. 2019: Příspěvek k rozšíření plcha velkého (*Glis glis*) v Česku. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59: 79–83.

MIKEŠ, V. 2019: Melanický mýval severní *Procyon lotor* (Mammalia: Carnivora: Procyonidae). – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59: 118–119.

MIKEŠ, V. – HAVLÍČEK, J. – ŘEHOUNEK, J. 2019: Současné a historické koloniální hnízdění vln pestrých (*Merops apiaster*) na Českobudějovicku. – In: KUBELKA, V. – HAVLÍČEK, J. – MIKEŠ, V. (eds): *Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách VI:* 97–103, Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59.

MIKEŠ, V. – KOVAČIKOVÁ, L. 2019: Historický výskyt krysy obecné (*Rattus rattus*) v jižních Čechách. – Sbor. Jihočes. muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59: 70–78.

Entomolog

KLETEČKA, Z. 2019: Strašník dalmatský – *Scutigera coeloprata* (Linnaeus, 1758) (Chilopoda) – nový mediteránní druh v jižních Čechách. (*Scutigera coeloprata* (Linnaeus, 1758) (Chilopoda) – new Mediterranean species in South Bohemia.) (In Czech; Engl. abstr.) Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy 59, 115–116.

Geolog

ŠINDELÁŘ, P. – RAJLICH, P. 2019: Za nerosty Alp. Geologie P. Rajlich, Praha, 228 s.

Geoložka

VENCLOVÁ, S. – PLEČER, V. 2019: Výskyt zkřemenělých dřev na Třeboňsku. – Minerál 27: 68–73.

Dokumentátor

ČERNÝ, L. – VRABEC, V. 2019: *Mylabris (Mylabris) snizeki* sp. nov. from Jordan with a key to the Jordanian species of the nominotypical subgenus (Coleoptera: Meloidae: Mylabrini). *Zootaxa* 4555 (1):146–150.

Mykolog

HOLEC, J. – KUNCA, V. – VAMPOLA, P. – BERAN, M. 2019: Where to look basidiomata of *Phellinidium pouzarii* (Fungi, Hymenochataceae), a rare European polypore of montane old-growth forests with fir (*Abies*)? – *Nova Hedwigia*, Vol. 109 (3–4): 379–397.

HOLEC, J. – BERAN, M. – KRÍŽ, M. – BĚŤÁK, J. 2019: Mozaika hub České republiky. – *Živa* 67 (5): 226–229.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

V roce 2019 pracoval Jiří Petráš jako odpovědný redaktor časopisu *Výběr*. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech. Dále byl Jiří Petráš členem redakční rady řady Supplement JSH, členem redakční rady recenzovaného časopisu *Ústecký sborník historický (ERIH PLUS)* a členem redakční rady časopisu *Confluens*, časopisu *Mělnického SOkA* a *Mělnického muzea*.

Eva Hyndráková začala v roce 2019 pracovat jako odpovědná redaktorka recenzovaného časopisu *Jihočeský sborník historický*.

Leoš Nirkmajer pracoval jako člen redakční rady časopisů *Jihočeský sborník historický* a časopisu *Výběr*. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech.

Ještě jako odpovědný redaktor Jiří Petráš připravil k tisku JSH 2018, dále pak připravil k tisku *Výběr* 3/2018, *Výběr* 4/2018 a *Výběr* 1–3/2019.

Jiří Petráš za JČM připravil coby člen redakční rady supplement JSH k vydání další svazek:

PETRÁŠ, J. – RAUCHOVÁ, J. – JIROUŠEK, B. – KÁBOVÁ, H. a kol.: *Excentrici, ironici, outsideři. Supplementum JSH č. 10. České Budějovice 2019.*

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

KOUBKOVÁ, H.: *Sklářství, Česká republika, jihočeský region, nehmotné kulturní dědictví, České Budějovice 2019*, s. 26–27.

KOUBKOVÁ, H.: *Symfony a polyfony ve sbírce Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Výběr, 2019, č. 2, s. 116–123.*

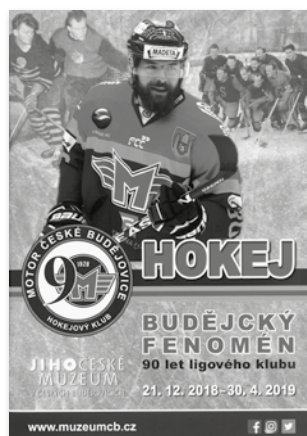
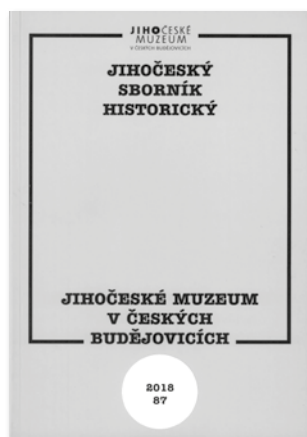
NIKRMAJER, L.: *Lhenicko a Chelčicko v období 1. republiky a 2. světové války (pracovní název studie v rámci projektu Paměť kraje) – příprava do tisku.*

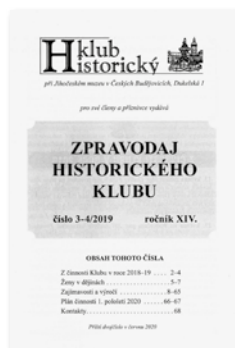
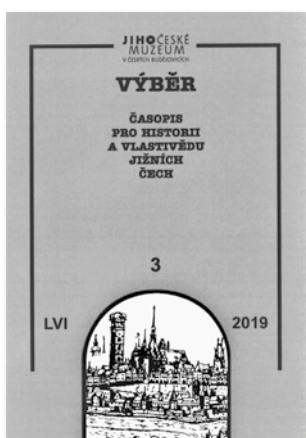
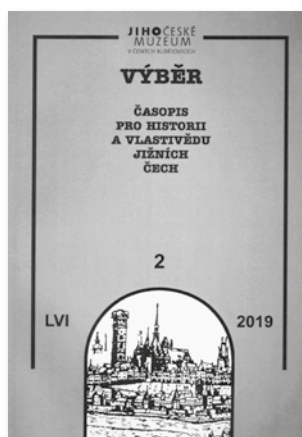
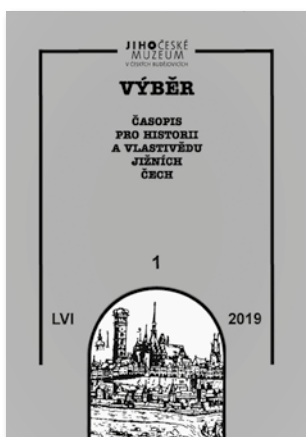
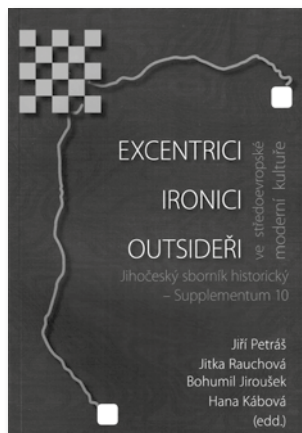
Kol. autorů: *100 zajímavostí ze starých Českých Budějovic. Plzeň 2019. (vybrané kapitoly).*

NIKRMAJER, L. – PETRÁŠ, J.: Dobrodružné mládí Leopolda Hofmana (15. 11. 1913 v Českých Budějovicích – 18. 1. 1990 v Českých Budějovicích). In: PETRÁŠ, J. – RAUCHOVÁ, J. – JIROUŠEK, B. – KÁBOVÁ, H. a kol.: Excentrici, ironici, outsideři. Supplementum JSH č. 10. České Budějovice 2019.

PETRÁŠ, J.: Československé jaro. Život po životě. In: LONDÁK, M. – DRÁBIK, J. a kol.: Rok 1968–50 roků po ... Historický ústav SAV Bratislava 2019.

Obálky nových periodických i monografických publikací vydaných Jihočeským muzeem

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a při zpracování témat studentských prací. Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 670 odborných vyjádření k pořizování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem je Z. Thomová.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze (O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady Archeologického ústavu AV ČR v Praze), Národního muzea v Praze a muzeí Jihočeského kraje, Národního památkového ústavu v Praze a v Brně, Ústavu archeologické památkové péče v Brně (O. Chvojka je členem Rady UAPP), Ústavu jaderné fyziky v Řeži (analýza kovových předmětů z jižních Čech), Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Archeologického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady FF JU v Českých Budějovicích a členem Akademického senátu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), Západočeské univerzity v Plzni a s ústavu archeologické památkové péče a regionálními muzei (spolupráce s Prachatickým muzeem v Prachaticích na projektu Zlatá cesta, spolupráce s Prácheňským muzeem v Písku). P. Zavřel a O. Chvojka jsou členy předsednictva Oborové komise muzejních archeologů ČR při AMG, P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice, a také členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru, časopisu Archeologie západních Čech a Archeologie ve středních Čechách. Z pozice vědeckého tajemníka ČAS se podílel na organizaci a moderování kolokvia „Výzkumy v Čechách 2019“ v Národním muzeu v Praze a setkání ČAS v Jindřichově Hradci. Z. Thomová spolupracovala s Historickým klubem a Agenturou Kultur Kontakt.

KNIHOVNA

Knihovna JČM si velmi váží dlouhodobé spolupráce s knihovnami a galeriemi zřizovanými Jihočeským krajem a dalšími spřátelenými institucemi a velmi děkuje všem kolegyním a kolegům za vřelou kolegiální pomoc při přípravě výstav, vyhledávání knih a zodpovídání badatelských dotazů.

Pokračovala spolupráce s Knihovnou Národního muzea v Praze, Národní knihovnou ČR, Knihovnou LA PNP a dalšími knihovnami. Ve spolupráci s Jihočeskou vědeckou knihovnou knihovna JČM pokračovala v digitalizaci jihočeských periodik.

Skvělá spolupráce probíhala i nadále s kolegy ze Státního oblastního archivu v Třeboni a jednotlivých státních okresních archivů, jako i s Národním památkovým ústavem a Jihočeskou vědeckou knihovnou.

Helena Stejskalová pracovala jako členka výboru oborové komise knihovníků muzeí a galerií při AMG a v organizaci Sdružení knihovních a informačních pracovníků.

Knihovnice muzea poskytly celkem 360 konzultací a čtenářských a badatelských dotazů pro české i zahraniční badatele.

Ve spolupráci s Ústavem aplikované informatiky Jihočeské univerzity pokračovala další etapa digitalizace knižních sbírek muzea na zapůjčeném skeneru Zeutschel.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 181 konzultací (zoolog 26, botanik 40, mykolog mimo poradnu pro houbaře 44, z velké části prostřednictvím e-mailu, entomolog 51, z velké části prostřednictvím e-mailu, geolog 20).

Prezenčně studovalo ve sbírkách 14 badatelů (botanika – 6 badatelů, mykologie – 2 badatelé, entomologie – 4 badatelé, geologie – 2 badatelé). Botanik určil 2 600 ks herbářových položek pro jiné subjekty, entomolog určil 300 ks hmyzu pro jiné subjekty.

Z podsbírký Zoologie byly k výstavním účelům zapůjčeny 2 preparáty Milanu Binderovi. Interně bylo vystaveno na výstavě „V práci a vědění jest naše spasení“ 5 sbírkových předmětů a 2 sbírkové předměty byly vystaveny na výstavě „První světová válka – léta zkázy a bolesti“.

Z podsbírký Geologie byla v červenci vrácena zápůjčka paleontologických exponátů (393 inv. č.) pro Přírodovědné muzeum na Semenci. Zápůjčka s městem Železná Ruda trvala po celý rok 2019.

Z podsbírký Entomologie trvá dlouhodobá zápůjčka sbírkových předmětů Správě NP a CHKO Šumava ve Vimperku pro výstavu v Borových Ladech (14 preparátů).

Z didaktického fondu mykologie bylo Národnímu zemědělskému muzeu zapůjčeno 20 modelů hub.

Poradna pro houbaře probíhala každé pracovní pondělí v období květen – listopad, celkem 32 poradních dnů.

Na vědeckovýzkumných úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), Národního muzea, Katedry botaniky a Katedry parazitologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Univerzity Karlovy a dalších vědeckých společností a ústavů Akademie věd ČR.

Botanik spolupracoval s Jihočeskou univerzitou a Univerzitou Karlovou na cytometrických a molekulárních analýzách rodu *Sorbus* a *Stellaria media* agg., kromě toho spolupracoval s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví na výzkumu rodu *Sorbus* a pokračoval ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu a s CHKO Blanský les na floristickém průzkumu jižních Čech.

Mykolog se podílel na vedení a činnosti Sekce pro výzkum diverzity a ochrany hub (makromycetů) ČVSM. Probíhala spolupráce se Slovenskou mykologickou společností a Oravským muzeem na mykologickém průzkumu Oravy (terénní průzkum, determinace starších sběrů).

Botanik vypracoval recenzi odborného článku pro časopis *Preslia*.

Entomolog vypracoval recenzi odborného článku pro časopis *Západočeské entomologické listy*.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka UP

Odborné konzultace: 10 dotazů. Badatelské návštěvy sbírky: 2.

Historik umění

Za rok 2019 poskytli pomoc 18 badatelům v oblasti umění: odborné posudky a konzultace pro veřejnost, zápůjčky sbírkových předmětů regionálním muzeím a partnerským institucím: 35 ks.

Etnografka

Odborná spolupráce, vyhledávání fotodokumentace pro publikaci ŠIMÁNEK, J.: Doudlebsko od jara do zimy. České Budějovice 2019.

Vyhledávání fotodokumentace – A. Bednář: Marie Urbanová, pro chystanou publikaci.

Vyhledávání fotodokumentace – lidová architektura: Roman Tykal, pro chystanou publikaci.

Masopustní masky: Vendula Skořepová – pro výrobu replik, Muzeum Jindřichohradecka.

Předáky – doudlebské kroje: Rastislava Hrušková, pro účely folk. souboru.

Městský textil – Petra Richterová, pro výstavu Prachatické muzeum.

Dotazy a konzultace mailem a telefonem – převážně téma lidový textil, 5 dotazů.

Kurátorka a dokumentátorka Divadelního a hudebního archivu

Odborná pomoc badatelům:

Marta Zavřelová, Bohuslava Maříková – spolupráce při dohledávání materiálů k výroční publikaci ke 100 letům Jihočeského divadla.

Lenka Žižková – dohledání a digitalizace hudebnin pro diplomovou práci na téma Skladby Jana Nepomuka Vocta (1777–1843) ve sbírce hudebnin z katedrály sv. Mikuláše v Českých Budějovicích, studie a edice.

Numismatička

Poskytnuty služby celkem 11 badatelům a zájemcům o určení mincí z řad veřejnosti.

Kurátoři podsbírek Historie

Odborné konzultace a služby badatelům – celkem 25 badatelů.

Spolupráce s VŠERS Praha, Národním muzeem Praha, Jihočeskou univerzitou, ÚSTR Praha, ÚSD AV ČR Praha, UJEP Ústí nad Labem, Historickým ústavem SAV Bratislava.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Centrum Arpida – spolupráce v rámci zařazení edukačních programů do ŠVP v celém roce 2019.

Spolupráce s Pedagogickou fakultou a Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích při rozvoji edukačních programů a praxí.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Ondřej Chvojka vedl **jihocheskou pobočku České archeologické společnosti**. Účastnil se jednání hlavního výboru ČAS v Praze a zorganizoval a vedl plenární zasedání konané v Jindřichově Hradci dne 2. 3. 2019 (90 účastníků).

KNIHOVNA

Helena Stejskalová působila nadále jako místopředsedkyně **Historického klubu**, podílela se na přípravě jeho programu a vedení. S klubovými přípravami pomáhali i Eva Náprstková a Lukáš Pelikán.

Knihovna či její vedoucí jsou dlouhodobým členem v následujících spolcích či společnostech:

- Společnost přátel exlibris;
- Knižní značka;
- Česko-filipínská společnost;
- Sdružení knihovnicích a informačních pracovníků – SKIP;
- Knihovnická komise při Asociaci muzeí a galerií.

Setkání SKIP v Jihočeském muzeu.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení vedli některé zájmové útvary JčM (Entomologický kroužek) nebo se podíleli na jejich činnosti a odborně ji garantovali (Mykologický klub JčM). Dále se podíleli na činnosti organizací fungujících při JčM. Jedná se o Jihočeský ornitologický klub (JOK), kde je zoolog JčM členem výboru, Jihočeskou pobočku České společnosti entomologické, kde je entomolog předsedou společnosti, a Jihočeskou pobočku České botanické společnosti při Jihočeském muzeu, kde je botanik jednatel společnosti.

Mykologický klub JčM (MK JčM): M. Beran, mykolog JčM, spoluorganizoval 9 členských schůzí včetně slavnostní schůze se soutěží „Houby v octě“. V návaznosti na poradnu pro houbaře v období duben – listopad poskytoval každé pondělí od 16.30 do 17.00 konzultace členům MK JčM, kteří přinášeli své sběry hub.

Jihočeský ornitologický klub (JOK): V. Mikeš se jakožto člen výboru JOK podílel na přípravě jarní členské schůze s pásmem přednášek, na které plynule navázala společná dvoudenní exkurze na Třeboňsko. Zároveň byl členem organizačního výboru 6. jihočeské ornitologické konference, která se uskutečnila ve dnech 27. – 29. 9. 2019 na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity. Do klubové knihovny bylo v roce 2019 zaevidováno 77 časopisů a 59 knih a sborníků. Jednalo se hlavně o pozůstalost po P. Bürgerovi a dar J. Bohdala.

Zoolog je členem České společnosti ornitologické a Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea.

Jihočeská pobočka České společnosti entomologické (JP ČSE): Z. Kletečka, entomolog JčM a předseda JP ČSE, se podílel na vedení členských schůzí s přednáškami otevřenými veřejnosti, zároveň vedl **Entomologický kroužek**, který se scházel pravidelně každý týden (mimo prázdnin). Kromě toho pro členy kroužku organizoval entomologické vycházky.

Jihočeská pobočka České botanické společnosti při Jihočeském muzeu: botanik JčM spoluorganizoval přednášky, exkurze a konferenci a účastnil se jako jednatel pobočky schůzí výboru.

P. Rajlich, geolog JčM, vedl **Geologicko-mineralogický kroužek** (do letních prázdnin).

V oblasti geologie bylo pokračováno v kontaktech a společných akcích se sběrateli minerálů jižních Čech.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Správkyně depozitáře Národopisu vedla, organizovala a realizovala celoročně činnost **Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích**. Podílela se na přípravě akcí sdružení a koordinovala činnost ve spolupráci s Jihočeským muzeem.

Kurátor podsbírky Historie Jiří Petráš vedl, organizoval a realizoval celoročně činnost **Regionální letecko-historické společnosti** při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

P. Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě grantu terénního průzkumu německé části Zlaté cesty v úseku Passau-Grafenau-Mauth-Modrý sloup. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Grainetu.

Probíhá rovněž intenzivní spolupráce s kolegy z Německa, Rakouska a Makedonie v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/ West- und Südböhmen/ Oberösterreich (O. Chvojka, P. Zavřel), Kreisarchäologie Deggendorf a Straubing, Bundesdenkmalamt Linz, Museum Nordico Linz, Museum Asparn a. d. Zaya, UNI Wien, Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, Universität Hamburg a Center for Prehistoric Research in Macedonia (O. Chvojka).

KNIHOVNA

Mezinárodní projektová spolupráce

Za Jihočeské muzeum spolupracovala náměstkyně ředitele na mezinárodním projektu Museumsbrücke – Muzejní most: Vergangenheit und Zukunft der Textilindustrie – Minulost a budoucnost textilního průmyslu, jako jeho spoluautorka a řešitelka. Díky projektu se uskutečnily dvě mezinárodní konference, byl vyhotoven překlad popisků do českého jazyka do expozice Textilního muzea ve Weiře a byl vydán česko-německý leták propagující vybraná místa se vztahem k historii textilní výroby v jižních Čechách a v sousedním Waldviertlu.

Helena Stejskalová vybrala pro konání první konference Prácheňské muzeum v Písku, které na jaře 2019 nabízelo veřejnosti a získalo si mnoho návštěvníků poutavou výstavou o výročí založení proslulého textilního závodu JITEX Písek. Prácheňské muzeum v den konání konference 15. 6. 2019 velmi ochotně poskytlo pro konferenci své přednáškové prostory a zkušené odborné pracovníky, kteří v rámci programu konference provedli výstavou cca 30 účastníků konference. Tato první konference přiblížila bohatou a zajímavou minulost preindustriální a industriální textilní výroby v jižních Čechách a ve Waldviertlu.

V pátek dne 20. 9. 2019 se uskutečnila druhá mezinárodní konference o současnosti a perspektivách dokumentace a dalšího rozvoje textilní výroby v jižních Čechách a Waldviertlu. Tato konference se konala ve Weiře v reprezentativním radničním sále. H. Stejskalová prezentovala svůj druhý příspěvek o dokumentaci a propagaci textilní historie v jižních Čechách a jako spoluorganizátorka konference prezentovala činnost Jihočeské hospodářské komory v oblasti podpory a vzdělávání v textilním průmyslu a také přizvala Ing. Janu Kunclovou a Ing. Miroslava Říhu jako zástupce mezinárodní společnosti Adient, která reprezentuje jihočeskou textilní výrobu pro automobilový průmysl.

Návštěvníci Textilního muzea ve Weiře jistě ocení popisky u všech exponátů v českém jazyce. Tiskem vydaná propagační brožura v českém a německém jazyce je neprodejná a volně dostupná nejen ve Weiře, ale i v informačních centrech při česko-rakouské hranici Waldviertlu a jižních Čech.

Helena Stejskalová

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Botanik M. Lepší dlouhodobě spolupracuje s hornorakouským Biologiezentrum Linz na výzkumu flóry. V loňském roce byla uspořádána mezinárodní konference u příležitosti 60. výročí založení Jihočeské pobočky České botanické společnosti při Jihočeském muzeu s hojnou účastí rakouských a bavorských partnerů.

Zoolog V. Mikeš spolupracuje s J. Kerbisem (Roosvelt University, Chicago) a T. Demusem (Field Museum, Chicago) na taxonomické revizi afrických krys rodu *Colomys*.

Mykolog M. Beran spolupracoval s Oravským muzeem na mykologickém průzkumu území CHKO Horná Orava.

Zahraniční cesty

Botanik M. Lepší 28.–30. 1. 2019 studoval herbářové doklady rodu *Sorbus* ve vídeňském muzeu (Naturhistorisches Museum). Byly vytipovány lokality pro terénní průzkum uvedený níže. V termínech 6. 5.–11. 5. a 19. 8.–23. 8. 2019 uspořádal sběrné cesty za jeřáby do Dolního Rakouska, Maďarska a Slovenska. (Cestovné a ubytování hradil VÚKOZ Průhonice.) Průzkum přinesl nové poznatky v rozšíření jeřábů a odhalil řadu taxonomických novinek, kterým bude věnována další pozornost.

Mykolog M. Beran se podílel na mykologickém průzkumu CHKO Horná Orava v rámci terénního pobytu v Oravské Lesné (16.–19. 8. 2019).

Geologové P. Rajlich a S. Venclová se zúčastnili Semináře geologů muzeí České a Slovenské republiky ve Spišské Nové Vsi (27.–31. 5. 2019).

Zoolog V. Mikeš se zúčastnil Mezinárodního terénního setkání jihočeských, hornorakouských a bavorských ornitologů v pohoří Dachstein v Rakousku (20.–23. 6. 2019).

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Historikové novějších a nejnovějších dějin

Spolupráce s Historickým ústavem SAV Bratislava.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci archeologického oddělení si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích. Z. Thomová pokračovala v dálkovém doktorském studiu archeologie na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity.

KNIHOVNA

Knihovnice si individuálně zvyšovaly svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi v oboru a účastí na vybraných odborných jednáních, konferencích a školeních.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, návštěvami knihoven, konzultacemi s jinými odbornými pracovišti a prostřednictvím kontaktů s předními odborníky v oboru, účastí na kongresech, seminářích apod.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Pracovníci oddělení společenských věd si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Muzejní pedagogové si zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem nejen odborné literatury, ale též konzultacemi s odbornými pracovníky. Dále pak účastí na kongresech a seminářích.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

20. 1. 2019: **Konference O městech Přemysla Otakara II.** Referát – Výsledky geofyzikálního průzkumu zazděné niky v klášterním kostele Obětování P. Marie v Č. Budějovicích. Nové Hrady (Z. Thomová).

2. 3. 2019: **Plenární zasedání Jihočeské pobočky České archeologické společnosti.** Muzeum Jindřichohradecka v Jindřichově Hradci. Organizace zasedání + přednáška: Archeologické výzkumy Jihočeského muzea a Jihočeské univerzity v trase dálnice D3 na Českobudějovicku a na sídlišti mladší doby bronzové v Březnici u Bechyně v roce 2018 (O. Chvojka).

1.–2. 4. 2019: **Konference AG Bronzezeit, Würzburg (SRN).** Presentace posteru: Hierarchie der bronzezeitlichen Siedlungen in Südböhmen (O. Chvojka).

9.–10. 4. 2019: **Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2018.** Národní muzeum v Praze: moderování dvou bloků přednášek + prezentace přednášky: Archeologické výzkumy v trase dálnice D3 na Českobudějovicku – shrnutí výsledků za roky 2013–2018 (O. Chvojka).

29.–31. 5. 2019: **47. seminář archeologů muzeí České republiky.** Uherské Hradiště (P. Zavřel).

5.–8. 6. 2019: **Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/ West- und Südböhmen/ Oberösterreich. 29. Treffen.** Žumberk: organizace konference, přednáška: Ondřej Chvojka – Petr Zavřel: Alt bekannt, neu untersucht – Ergebnisse der modernen archäologischen Forschung von drei vorgeschichtlichen Grabhügeln bei Plav, Kr. České Budějovice (O. Chvojka – P. Zavřel).

23. 9.–27. 9. 2019: **Konference Archaeologia Historica.** Referát – Archeologické výzkumy v Trocnově. Křivoklát (Z. Thomová).

26.–28. 9. 2019: XIV mezinárodní konference **Archeologie barbarů.** Jevíčko (P. Zavřel).

7.–9. 10. 2019: **Prehistoric Conflict Research. 4th International LOEWE Conference. Frankfurt am Main (SRN).** Přednáška: Ondřej Chvojka – Daniel Hlášek: Bronze Age Hill-top settlements in Bohemia. Fortresses, Elite settlements, Production and Trade Centres or Sanctuaries? (O. Chvojka – D. Hlášek).

21.–24. 10. 2019: **26. mezinárodní konference Starší doba bronzová v Čechách, na Moravě a na Slovensku.** Modra (Slovensko). Přednesen referát: Rovinná sídliště starší doby bronzové na Českobudějovicku (O. Chvojka).

21.–22. 11. 2019: Konference **Staré stezky.** Brno. Referát – Nové poznatky k Zlaté stezce a Zlaté cestě (F. Kubů – P. Zavřel).

11.–13. 12. 2019: 16. mezinárodní kolokvium „**Germánská a římsko – provinciální archeologie**“. Bratislava. Referát – Nové výzkumy doby římské v jižních Čechách (P. Zavřel).

13. 12. 2019: **Konference DONOTE.** Referát – Archeologické prameny k pohřbívání ve městě České Budějovice od jeho založení do novověku. Plzeň (Z. Thomová).

KNIHOVNA

Náměstkyně ředitele připravila a uspořádala dvě interní školení k problematice GDPR v muzeu, dále za JČM garantovala březnové setkání jihočeských knihovníků organizovaných ve SKIPu v prostorách JČM, pro kronikáře organizovaných SMOJKem a SKIPem zorganizovala ve spolupráci se SOA Třeboň jednodenní konferenci a prohlídku rekonstruovaných archivních prostor. Pro náměstkyni muzeí zřizovaných OKPP JČK náměstkyně ředitele JČM organizačně a obsahově zajistila dvě dvoudenní školení: 7.–8. 3. 2019 a 14.–15. 11. 2019. Celkem v roce 2019 připravila a zajistila Helena Stejskalová 10 konferencí a vzdělávacích akcí (bez přednášek pro Historický klub).

Zvláštní akcí, kterou náměstkyně uspořádala 7. 6. 2019 v prostorách JČM, bylo setkání se zástupci UNICEFu, představiteli Jihočeského kraje a Základní školy v Rudolfově k připomínce 70. výročí vydání první charitativní pohlednice UNICEF. Na pozvání se mimořádné akce za účasti 60 vybraných žáků zúčastnila dokonce i autorka pohlednice Jitka Vejdová Samková.

Náměstkyně ředitele připravila své přednášky i další přednášky pozvaných hostů na Mezinárodní den památek (duben 2019) a Evropský den kulturního dědictví (září 2019), na kterých se za Jihočeské muzeum pravidelně podílí.

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele Helena Stejskalová společně se všemi pracovníky obou oddělení zorganizovala v Jihočeském muzeu uvedené semináře, kterých se zúčastnili všichni pracovníci obou oddělení.

Přehled účasti na dalších konferencích a seminářích:

6. 3. 2019: **100. výročí zákona o knihovnách a výroční jednání jihočeského SKIPu** (organizace, účast a referát H. Stejskalová, účast: L. Pelikán a E. Náprstková).

7.–8. 3. 2019: **školení náměstků ředitelů**, Zvíkov (organizace a účast H. Stejskalová).

15. 5. 2019: **Mezinárodní konference o historii textilní výroby v jižních Čechách a Waldviertlu**, Prácheňské muzeum v Písku (organizace, účast a referát H. Stejskalová, účast: L. Pelikán a E. Náprstková).

29. 5. 2019: **Konference Československo v letech 1986–1989**, SOkA České Budějovice (účast E. Náprstková, L. Pelikán).

20. 9. 2019: **Mezinárodní konference o současnosti a perspektivách dokumentace a rozvoje textilní výroby v jižních Čechách a Waldviertlu**, Weitra, radniční sál (účast a referát H. Stejskalová).

4. 11. 2019: **Mezinárodní projektový den žáků šesti evropských zemí s Jihočeskou hospodářskou komorou** (organizace, účast a referát H. Stejskalová).

5. 11. 2019: **Druhé jihočeské jednání knihovníků na téma digitalizace dokumentů a knihovnictví v archivech**, SOA Třeboň (organizace a účast H. Stejskalová).

Konference k 70. výročí první charitativní pohlednice UNICEF z ČR.

- 14.–15. 11. 2019: **školení náměstků**, Volary (organizace, účast a referát H. Stejskalová).
- 2.–4. 12. 2019: **20. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2019**, Národní archiv, Praha (J. Klimešová).
3. 12. 2019 – **Třetí žakovská konference v Jihočeském muzeu u příležitosti 30. výročí kanonizace Anežky Přemyslovny a sametové revoluce** (organizace, účast a moderování celé akce H. Stejskalová, účast L. Pelikán a E. Náprstková).

Další vzdělávací akce:

13. 4. 2019: **Mezinárodní den památek**, komponovaný pořad v JčM o českobudějovické vedutě Jana Willenberga (organizace a přednáška Helena Stejskalová).
7. 6. 2019: **K 70. výročí vydání první charitativní pohlednice UNICEF**, v prostorách JčM se zástupci UNICEFu, představiteli Jihočeského kraje a Základní školy v Rudolfově (organizace a moderování akce Helena Stejskalová, účast E. Náprstková a L. Pelikán, B. Irová).
13. 9. 2019: **Premiéra 1. dílu nového dokumentárního filmu na programu CS film o Janu Žižkovi z Trocnova** – natáčení v JčM a v Trocnově s náměstkyní ředitele a spoluautorkou expozice H. Stejskalovou o Janu Žižkovi z Trocnova.
14. 9. 2019: **Dny evropského dědictví: přednáška Vimperské tisky – Jihočeské knižní poklady z tiskařské černě** (Helena Stejskalová, Eva Náprstková, Lukáš Pelikán a Jindřich Špinar z JVK).
16. 11. 2019: **Leopold Matouš, významný legionář a rodák z Rudolfova**, Hornické muzeum v Rudolfově za účasti představitelů Legionářské obce Československé (organizace, účast a referát H. Stejskalová).

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Mykolog M. Beran se zúčastnil 23. 3. 2019 semináře **Novinky studia velkých hub v Národním muzeu**, kde vystoupil s příspěvkem „Několik druhů pavučinců zjištěných při mykologickém průzkumu Třeboňska“.

Botanik se podílel na organizaci a zúčastnil se **konference pořádané Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu při příležitosti 60. let od jejího založení** (7. 6.–9. 6. 2019, Vimperk).

Geologové P. Rajlich a S. Venclová se zúčastnili ve dnech 27.–31. 5. 2019 **Semináře geologů muzeí České a Slovenské republiky** pořádaném ve Spišské Nové Vsi (Slovensko).

Zoolog se zúčastnil a byl zároveň členem organizačního výboru **6. jihočeské ornitologické konference** na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity (27.–29. 9. 2019), kde měl podíl na dvou prezentovaných příspěvcích: Bažant M., Mikeš V., Sýkorová J. & Karlíková Z. (2019): Vysoká hnízdní fidelita pěnic vlašských (*Sylvia nisoria*); Mikeš V. & Černý L. (2019): Potrava vlny pestré (*Merops apiaster*) v jižních Čechách.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

Numismatika

31. 5.–2. 6. 2017 účast na **XLV. semináři archeologů z muzeí a institucí památkové péče** na téma *Aktuální elektronické evidenční systémy*.

Historik novějších dějin

Prezentace s J. Petrášem a L. Valešem k projektu o průběhu Sametové revoluce v jihočeských okresech – na HÚ SAV v Bratislavě 11. 12.–13. 12. 2019.

Společná fotografie účastníků konference Československo v letech 1986–1989 pořízená i tentokrát u vozu z doby, která byla námětem konference.

Historik nejnovějších dějin

Československo v letech 1986–1989 – konference pořádaná JČM, ÚSTR Praha a SOKA České Budějovice – 23.–24. 5. 2019 – příprava a realizace konference.

Revoluce 1989 v regionech. Cesta ke zhroutilí starého a počátky nového režimu v krajích a okresech Československa 1985–1990 – konference pořádaná ÚSTR Praha a JČM – 11.–12. 9. 2019 – příprava a realizace konference. Pořádána v budově NA Praha.

Prezentace s L. Nikrmajerem a L. Valešem k projektu o průběhu Sametové revoluce v jihočeských okresech – na HÚ SAV v Bratislavě 11. 12.–13. 12. 2019.

Konference konzervátorů a restaurátorů

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

Seminář Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů v CEA Villa Nova Uhřínov, Deštná, 14.–16. 11. 2020, příspěvek Faktor, L. – Hojerová, H.

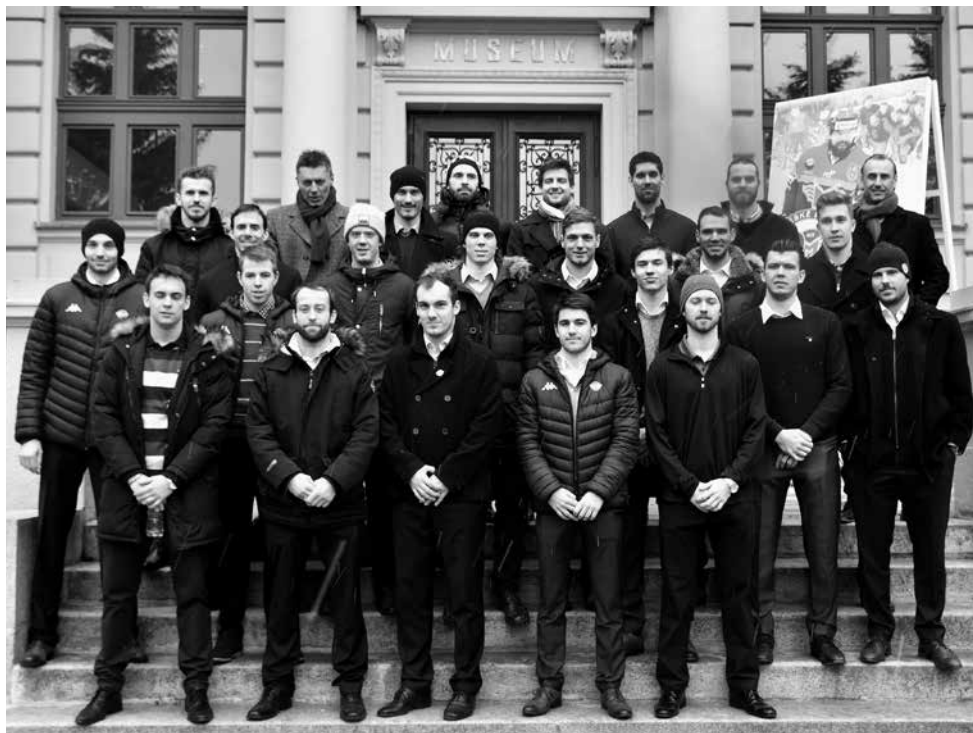
ODDĚLENÍ PROGRAMOVÉ A PROPAGAČNÍ

Programové a propagační oddělení Jihočeského muzea (OPP) zajišťovalo v roce 2019 ve spolupráci s dalšími odděleními produkci 13 výstavních projektů (nezahrnuje stálou expozici Příběh města Českých Budějovic, stálé expozice na pobočkách JČM a výstavy přecházející z r. 2018) a dále realizovalo nebo se podílelo na 6 externích výstavách a pořádalo i velké množství doprovodných akcí. Celková návštěvnost Jihočeského muzea v roce 2019 (bez externích výstav) byla 85 024 návštěvníků, což svědčí o stále přetrvávající atraktivitě muzejní instituce i správně cíleném marketingu. Číslo návštěvnosti je oproti minulému roku nižší vzhledem k faktu, že v r. 2019 bylo uzavřeno celé 2. patro hlavní historické budovy za účelem instalace nové stálé expozice.

Kromě obnovení a obohacení stávající spolehlivé mediální a marketingové spolupráce (Český rozhlas, Mediální skupina MAFRA – Mladá Fronta DNES, Českobudějovický deník, Jihočeská televize, online marketingová agentura Paseogroup, českobudějovický magazín BUDLive, MEDIA CLUB, mediální agentura Lomondmedia, vydavatelství MCU, reklamní agentura WIP, Jižní Čechy pohádkové, Agentura Kultur-Kontakt, destinační partner Českobudějovicko-Hlubocko, Budějcká Drbna, ZIP Inzert, portál PROPAMÁTKY, Ledmultimedia s.r.o., KD Metropol, Seznam.cz, Mobilní Turista, Památky žijí, Nakladatelství S&D, Klub železničních cestovatelů, Jihočeské zemědělské muzeum o.p.s., Infocentrum Mercury, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích aj.) byly v roce 2019 uzavřeny smlouvy či jednorázové spolupráce s novými partnery a mediální zásah Jihočeského muzea se tak ještě více rozšířil. Spolupráce byla navázána například s těmito subjekty: Dopravní podnik města České Budějovice, Rodinné Pasy a Senior Pasy, ZOO Dvorec, ZOO Tábor, AREAacz, BLESK, magazín InKino, Klub Aktiv z. s., Regionální rozvojová agentura jižních Čech (RERA a.s.), Regionální vydavatelství s.r.o., Wellness hotel Boží Oko či společnost Railreklam.

Pokračujícím záměrem vedoucího OPP bylo i v roce 2019 zajistit nové marketingové strategie za účelem podpory návštěvnosti a povědomí o instituci Jihočeského muzea. V této souvislosti byla mimo jiné rozšířena prezentace muzea na oficiálním webu (návštěvnost za rok 2019 činila 99 975 unikátních uživatelů, což je o téměř 7 000 více uživatelů než v roce 2018), celkový počet zobrazení webových stránek byl 287 177, tedy cca o 3 000 více než v předešlém roce. Pokračovala rovněž intenzivní propagace výstav a akcí Jihočeského muzea na sociálních sítích (Facebook a Instagram), kde pravidelně narůstá fanouškovská základna. Marketingový plán cílil na všechny věkové kategorie a kromě zmíněných způsobů medializace Jihočeského muzea byly zachovány i tradiční formy propagace (například tištěné programové letáky a plakáty k výstavám a akcím JČM). Nejen tyto nástroje mediální komunikace prezentují Jihočeské muzeum jako moderní kulturní instituci, která plní svůj primární cíl – uchovávat a zprostředkovat hmotné doklady o člověku a jeho okolí.

Vedoucí programového a propagačního oddělení inicioval v průběhu roku 2018 a na přelomu roku 2019 dva výstavní projekty. Prvním z nich byla výstava Hokej – budějcký fenomén, která vznikla u příležitosti 90. výročí založení klubu a připomíná aktéry a významné okamžiky českobudějovického hokejového fenoménu od samotných počátků až po současnost. Součástí výstavy byl i zajímavý doprovodný program (např. autogramiáda ligových hráčů HC Motor, beseda s hokejovým historikem nebo osobní setkání s hokejovými mistry republiky z r. 1951). Garance výstavního projektu se po dohodě s výstavní komisí ujal hokejový historik, novinář a zaměstnanec Jihočeského muzea Ladislav Lhota. Expozice přilákala během doby jejího trvání (21. 12. 2018–30. 4. 2019) téměř 13 000 návštěvníků. Záměrem vedoucího OPP bylo přilákat další cílové skupiny osob, které by jinak muzejní instituci pravděpodobně nenavštívily, tedy hokejové a obecně sportovní příznivce a nadšence. Druhý iniciovaný projekt – Svět kostiček (15. 5.–8. 9. 2019) byl primárně cílený na rodiny s dětmi. Návštěvníci mohli na výstavě, jejímž autorem je Ing. arch. Petr Šímr, Ph.D.,

Ligoví hráči HC Motor před budovou Jihočeského muzea.

Autogramiáda hokejistů Motoru v rámci doprovodné akce k výstavě Hokej – budějcký fenomén.

Setkání s mistry republiky 1951 (na snímku Jiří Kolouch) v rámci doprovodné akce k výstavě Hokej – budějcký fenomén.

obdivovat mnoho exponátů postavených z téměř 750 000 dílků stavebnice Lego. Návštěvnost této expozice byla bezmála 12 000 osob. Pozitivní ohlasy na oba projekty poukazují na fakt, že veřejnost zajímají i takové výstavy, které nemusí být nutně odborně zaměřené.

Dalším důležitým úkolem v průběhu roku 2019 byla pro vedoucího programového a propagačního oddělení příprava intenzivní mediální kampaně k nové stálé archeologické, přírodovědné a národopisné expozici, jejíž slavnostní otevření bylo naplánováno na 16. ledna 2020. Kromě výše uvedených způsobů propagace byla domluvena registrace stálé expozice do projektu Asociace muzeí a galerií České republiky – Gloria Musaealis 2019 v kategorii Muzejní výstava roku. Návštěva zástupců AMG v Jihočeském muzeu za účelem zhodnocení projektu proběhla 9. března 2020. Základní filozofií expozice je vytvoření prostředí, které na návštěvníka působí emotivně, vtahuje ho do tématu a postupným objevováním vyvolává další touhu po poznání. Je založeno na principu vcítění, vtažení návštěvníka do prostředí, doby a času daného tématu. V každé expozici je architektonické ztvárnění směřováno k docílení požadovaného didaktického účinku – vžít se do prostředí děje, pobýt chvilku v kousku historie, pochopit souvislosti tématu a odnést si v sobě poznatky domů. Cílem je probudit v návštěvnících svět fantazie a představ, který známe z dětství.

Společný stánek kulturních organizací zřizovaných Jihočeským krajem na TravelFestu (26.–28. 4. 2019).

Jihočeské muzeum se v roce 2019 představilo i na veletrzích v České republice nebo v zahraničí. Jmenovitě šlo například o veletrh cestovního ruchu TravelFest (26.–28. 4. 2019) na českobudějovickém Výstavišti. Společně s dalšími organizacemi zřizovanými Jihočeským krajem, zde vedoucí OPP připravil nápaditou prezentaci. Další akcí byl např. veletrh Jižní Čechy hostem v Linci (16.–18. 5. 2019). Vedoucí OPP se v roce 2019 zúčastnil i několika odborných konferencí a marketingových školení.

Další aktivity a činnosti programového a propagačního oddělení a jeho vedoucího v roce 2019:

- vyhodnocení plánu hlavních úkolů za rok 2019, statistika návštěvnosti;
- plán hlavních úkolů na rok 2020;
- plán výstav na rok 2020, spoluorganizace pracovních skupin při přípravě a realizaci krátkodobých výstav, spolupráce s jednotlivými garanty výstav;
- výstavní porady k jednotlivým výstavám, spolupráce s garanty výstav, technickým oddělením a výtvarným ateliérem, porady oddělení;
- propagace výstav a akcí JČM na webu a sociálních sítích, newslettery, online a tištěná média, rádia, venkovní reklama, pořádání soutěží, propagace JČM na kulturních akcích aj.;
- příprava tiskových zpráv a propagačních materiálů k výstavním projektům, komunikace s médii;
- zajišťování tiskových konferencí a vernisáží výstav;
- organizace a koordinace akcí a doprovodných programů JČM i externích akcí;
- pravidelné měsíční plánování harmonogramu služeb průvodců a recepčních, agenda docházky;
- kontrola dodržování vnitropodnikových směrnic muzea;
- harmonogramy technicko-organizačního zajištění akcí muzea;
- spolupráce se zájmovými útvary při JČM, propagace jejich činnosti, spolupráce se zájmovými sdruženími a neziskovými organizacemi při přípravě a realizaci společných projektů;
- pronájmy sálů a plány výstav či aktivit JČM;
- zajišťování honorářů pro přednášející a účinkující;
- organizace distribuce propagačních letáků, brožur, plakátů aj.

Pokračující výstavy z roku 2018:

- 7. 2. 2017–28. 2. 2019: České šlechtické rodové ražby 16.–17. století.
- 8. 6. 2018–10. 3. 2020: Mincování v Českých Budějovicích.
- 12. 9. 2018–13. 1. 2019: V práci a vědění jest naše spasení (150 let Gymnázia J. V. Jirsíka).
- 9. 11. 2018–17. 2. 2019: České Budějovice před sto lety – proměny města ve fotografiích a knihách.
- 23. 11. 2018–6. 1. 2019: Století českých Vánoc.
- 21. 12. 2018–30. 4. 2019: Hokej – budějcký fenomén (90 let ligového klubu).

Výstavní projekty zrealizované v roce 2019:

- 15. 2.–24. 2. 2019: Tradiční výstava orchidejí, bromélií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu.
- 29. 3.–24. 4. 2019: Velikonoční putování.
- 6. 4. 2019–10. 3. 2020: Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích.
- 18. 4.–13. 10. 2019: „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener – příběh vimperského knihtisku.
- 15. 5. 2019–8. 9. 2019: Svět kostiček.
- 1. 6. 2019–31. 10. 2019: 100 let Jihočeského divadla – Kabinet zázraků.
- 30. 9.–4. 10. 2019: Výstava hub.
- 25. 10. 2019–18. 10. 2020: Svatá Anežka česká a obraz její úcty v jižních Čechách.
- 29. 11. 2019–5. 1. 2020: Vánoční výstava – V půlnoční hodinu anděl se zjevuje.

Ředitel Jihočeského divadla Lukáš Průdek při vernisáži výstavy
100 let Jihočeského divadla – Kabinet zázraků.

- 30. 11. 2019: Modelářská soutěž a výstava Jihočeský kapr.
- 30. 11. 2019–2. 2. 2020: Ukázka plastikových modelů jihočeských modelářů.

Stálé expozice

- Příběh města Českých Budějovic (Hlavní historická budova Jihočeského muzea v Českých Budějovicích).
- Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice České Budějovice – Linec (Muzeum koněspřežky).
- Jan Žižka a významné milníky husitsví v českých a německých dějinách (Památník Jana Žižky z Trocnova).
- Lidový malovaný nábytek z jižních Čech (Tvrz Žumberk u Nových Hradů).

Další výstavy na pobočkách Jihočeského muzea v roce 2019

- 4. ročník výstavy střeleckých terčů akad. malíře Antonína Hamsíka: Tvrz Žumberk u Nových Hradů (7. 7.–29. 9.).
- Výstava chryzantém: Tvrz Žumberk u Nových Hradů (19.–20. 10. 2019).
- Úředník rožmberský: Tvrz Žumberk u Nových Hradů.
- Ryby a lidé – Rožmberkové a rybníkářství v jižních Čechách a ve Waldviertlu: Tvrz Žumberk u Nových Hradů.

Výstava 100 let Jihočeského divadla – Kabinet zázraků byla pojata interaktivním způsobem.

EXTERNÍ VÝSTAVY V ROCE 2019 (REALIZACE ČI SPOLUORGANIZACE VÝSTAV, ZÁPŮJČKY ZE SBÍREK JČM):

VÝSTAVA	TERMÍN KONÁNÍ	MÍSTO KONÁNÍ	CEL. NÁVŠTĚVNOST
Velikonoční výstava	20. 3.–28. 4. 2019	Galerie 140 (Koželužská ul., Tábor)	1 541 osob
Sklářská setkávání (GlasBegegnungen)	15. 5.–16. 6. 2019	Ausstellungsbrücke Úřadu Dolnorakouské zemské vlády v St. Pöltenu (Regierungsviertel, Landhausplatz 1, 3109 St. Pölten)	3 000 osob
Houby na hrázích jihočeských rybníků	14. 6.–29. 9. 2019	Rožmberský dům – Blatské muzeum v Soběslavi (P. Voka 154, Soběslav I, 392 01 Soběslav)	1 395 osob
Expozice Z Borovan vlakem tam a zpátky	od 11. 7. 2019	Klášter Borovany (Žižkovo nám. 1, 373 12 Borovany)	6 200 osob (11.7.–30. 9. 2019)
VI. Dříteňské pouřové slavnosti (obrazová výstava hub a orchidejí)	20. 7. 2019	Zámek Dříteň	150 osob
Městské parky a veřejná zeleň Českých Budějovic	18. 12. 2019–12. 2. 2020	Radniční výstavní síň, náměstí Přemysla Otakara II.	800 osob

DOPROVODNÉ A JINÉ AKCE JIHOČESKÉHO MUZEA V ROCE 2019

leden

- 1. 1. Novoroční koncert;
- 14. 1. Zasedání Jihočeské krajské sekce AMG;
- 22. 1. Přednáška Mgr. Eva Kordová (V práci a vědění jest naše spasení);
- 30. 1. Archeologická tisková konference (objev ostatků J. Libraria), Piaristické náměstí;

únor

- 8.–9. 2. Textilní workshop v JČM (Jihočeský kraj I-CULT);
- 11. 2. Diecézní centrum pro rodinu (přednáška Kudy z bludného kruhu násilí);
- 12. 2. Autogramiáda ligových hráčů HC Motor v JČM;
- 14.–15. 2. Marketingové školení Borovanský mlýn;
- 19. 2. Květinový workshop (orchideje);
- 22. 2. Mezinárodní den průvodců (spolupráce s SŠ a VOŠ cestovního ruchu ČB);
- 26. 2.–16. 4. Akademické půlhodinky ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou a Biologickým centrem AV ČR (jarní cyklus);

březen

- 2. 3. Plenární zasedání ČAS;
- 5. 3. Masopustní koleda;
- 6. 3. Setkání SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků);

Nedestruktivní archeologický průzkum studny u Mikšova dvorce v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova.

- 12. 3. Národopis (Miloslav Vaváček – Dudy, nástroj králů a žebráků);
 - 12. 3. Slavnostní otevření depozitáře v Ledenicích po rekonstrukci;
 - 14. 3. Beseda s hokejovým historikem v JČM (Miloslav Jenšík);
 - 15. 3. Přednáška Jan Pešek – Nepál – okruh kolem osmé nejvyšší hory světa MANASLU 8 163 m (tibetská kultura, krajina);
 - 20. 3. Workshop MK a JK (Rozvoj kulturních kreativních průmyslů v JK);
 - 26. 3. Post Bellum – Příběhy našich sousedů (spolupráce formou volných vstupenek pro zapojené studenty);
 - 28. 3. Vycházky za historií (M. Mareš) – hokejová výstava;
 - 29.–31. 3. Spolupráce s Uměleckou šestkou (umělecká soutěž skauti);
-

duben

- 2. 4. Koncert barokní a skotské lidové hudby (Konzervatoř České Budějovice);
 - 6. 4. Prohlídka Koněspřežky pro natáčení BBC (foto T. Polanský);
 - 6. 4. Velikonoční den v muzeu;
 - 8. 4. Mineralogicko-geologická olympiáda v JČM (krajské kolo);
 - 9. 4. Národopis – půvab odpadu z truhlářských ponků;
 - 10. 4. Nedestruktivní průzkum studny v Trocnově;
 - 10. 4. Představení knihy Ve světle pravdy;
 - 13. 4. Mezinárodní den památek (Kultur-Kontakt);
 - 20. 4. Natáčení BBC v Muzeu koněspřežky;
 - 25. 4. Setkání s hokejovými mistry republiky 1951;
 - 26.–28. 4. Travelfest a Travelcon;
-

květen

- 4. 5. Lokace archeoskanzenu Trocnov;
 - 15. 5. Konference Minulost a budoucnost textilního průmyslu (Písek);
 - 16. 5. Ladislav Lhota (beseda v knihovně o hokeji);
 - 17. 5. Přednáška Pangeo tours (Bohumil Štupka – Island, země ledu a ohně);
 - 16.–18. 5. Prezentace JČM na veletrhu v Linzi;
 - 21. 5. Poselství indiána ze Srdce světa (Calixto Suarez);
 - 22. 5. Silentdisco pod balkony muzea (Budějovický Majáles);
 - 24. 5. Muzejní noc;
 - 29. 5. Po sousedsku IV (Jihočeské divadlo);
 - 29.–30. 5. Konference Československo v letech 1986–1989;
-

červen

- 1. 6. Den dětí v Trocnově;
 - 5. 6. Classical Trio – koncert klasické hudby (Chorvaté, p. Schel);
 - 5.–8. 6. Mezinárodní archeologická konference (Žumberk);
 - 7. 6. 1. charitativní pohlednice UNICEF z ČR – výročí 70 let (H. Stejskalová);
 - 17. 6.–15. 8. Poznávání za úplňků (vycházky ve spolupráci Českou pohádkovou akademií);
 - 19. 6. Seminář Facebook;
 - 22. 6. I-CULT Trocnov (Kamenictví ve středověku);
 - 26. 6. Vyzvednutí ostatků J. Libraria za účasti kardinála D. Duky (Dominikánský klášter ČB);
 - 29. 6. Český klub Velocipedistů Podšumavan – jízda krajinou (návštěvnost cca 40 osob);
 - 29.–30. 6. I-CULT (Stavba keramické pece);
-

červenec

- 5.–6. 7. I-CULT Trocnov (neveřejný workshop Keramika ve vrcholném středověku);
 - 6. 7. Koncert kapely Přeska (Trocnov);
 - 7. 7. I-CULT Trocnov (Středověké hrnčířství);
 - 15.–19. 7. Příměstský tábor na Trocnově;
 - 19. 7. Letní divadlo na Trocnově (Návštěva mladé dámy; Kultur-Kontakt);
-

srpen

- 2.–3. 8. I-CULT Trocnov (Vypalování keramiky);
 - 10.–11. 8. I-CULT Trocnov (Stavba a zapálení milíře);
 - 17. 8. I-CULT Trocnov (Rozebrání milíře);
 - 18. 8. I-CULT Trocnov (Tavba železa);
 - 24. 8. Orientační závod veteránů (Cesta kolem světa);
-

září

- 7. 9. Trocnovské slavnosti (6. ročník);
 - 11. 9. Konference Revoluce 1989 v regionech. Cesta ke zhroutilí starého a počátky nového režimu v krajích a okresech Československa 1985–1990;
 - 13. 9. Divadlo na Trocnově (Světáci);
 - 14. 9. Dny evropského kulturního dědictví (Kultur-Kontakt);
 - 16.–19. 9. Hudební slavnosti Emy Destiniové;
 - 20. 9. Konference Minulost a budoucnost textilního průmyslu (Weitra);
 - 21. 9. Koncert country hudby (kapela Přeska) – pořadatel p. Berný;
-

říjen

- 3.–4. 10. I-CULT Trocnov (odborný workshop – stavební technologie ve středověku);
 - 5. 10. I-CULT Trocnov (Středověké stavební technologie a středověké zpracování dřeva);
 - 8. 10.–26. 11. Akademické půlhodinky ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou a Biologickým centrem AV ČR (jarní cyklus);
 - 12. 10. Artekruhy (workshop zpívání, hlasová dílna – Marková);
 - 19. 10. I-CULT Trocnov (Mezinárodní den archeologie);
 - 22. 10. Křest knihy 100 zajímavostí ze starých Českých Budějovic;
 - 24.–25. 10. Konference TF JČU – Prožívání volného času dětí staršího školního věku jako výzva pro pedagogiku;
-

listopad

- 5. 11. Seminář Kronikářka – kronikář obce;
 - 6.–7. 11. Marketingové školení Borovanský mlýn;
 - 7. 11. Vycházky za historií (Kultur-Kontakt) – cestovní pasy;
 - 13. 11. Doškolení Facebook (Jan Vašek) – Vědecká knihovna;
 - 14. 11. Volnočasový projekt Poznávání města jinak (studentky Jihoč. univerzity Šedová, Kavlíková);
-

prosinec

- 3. 12. III. žakovská a studentská konference v JčM;
 - 4. 12. Jihočeské Vánoce v Paříži;
 - 5. 12. Celní úřad pro JK – slavnostní předání čestných odznaků;
 - 7. 12. Vánoční divadlo dell'arte – Vánoce za časů našich prababiček;
 - 17. 12. Koledování na schodech muzea s Úsvitem.
-

Archeoložka Zuzana Thomová a náměstek hejtmanky Jihočeského kraje Pavel Hroch při křtu knihy 100 zajímavostí ze starých Českých Budějovic a společná fotografie autorů knihy.

MUZEJNÍ NOC 2019

Tradiční a oblíbená Muzejní noc se uskutečnila v pátek 24. května 2019 od 17 do 22 hodin v hlavní historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Vstup na akci byl zdarma.

Po slavnostním zahájení byla pro návštěvníky připravena netradiční bike trial show Josefa Bigase. Akrobatické představení na kolech bylo naplněno velkou dávkou adrenalinu a neuvěřitelných momentů popírajících zákony gravitace, ale i zábavných momentů a spolupráce s diváky.

Další bohatý program se odehrával v interiérech muzejní budovy. V přízemí se velké oblíbě těšil fotokoutek s možností vytištění upomínkové fotografie z akce, vlastnoruční výroba zápisníků, výroba

Oficiální zahájení Muzejní noci 2019 před budovou Jihočeského muzea.

Bike trial show Josefa Bigase.

odznaků (placky s připínáčkem) či prodej vybraných publikací Jihočeského muzea. Edukační oddělení muzea připravilo stolní a deskové hry, tvořivé dílny pro celou rodinu, výrobu puzzle a spoustu omalovánek. Milovníky barevných stavebnic Lego potěšila výstava „Svět kostiček“, složená z téměř 750 000 dílků i s pohyblivými částmi. Pro děti byl připraven hrací kout. Návštěvníci mohli také zhlédnout výstavu „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener – příběh vimperského knihtisku, která se konala u příležitosti 110. výročí úmrtí zakladatele knihtiskařského impéria. Výstava zavedla návštěvníky do šumavského městečka Vimperk, které se po Plzni stalo druhým místem v Čechách, kde byly tištěny knihy. K této výstavě proběhla také komentovaná prohlídka.

První patro lákalo na hlavní hvězdu programu – kouzelníka a tanečníka Radka Bakaláře, mistra České republiky a držitele ceny za posun magie do třetího tisíciletí, známého též z televizní soutěže Česko Slovensko má talent. Pro návštěvníky všech věkových kategorií si přichystal dvě interaktivní představení obsahující kouzla z projektu Revolution of Magic ve spojení s tancem.

Ukázka lidových řemesel.

Kouzelnické a taneční představení Radka Bakaláře.

Velcí i malí milovníci divadla se potěšili pohádkou Treperenda v podání soukromého divadla Studna.

V prvním patře byly přístupné i další výstavy z nabídky Jihočeského muzea: stálá expozice Příběh města Českých Budějovic, včetně komentované prohlídky, dále Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích a Mincování v Českých Budějovicích. Názorné ukázky lidových řemesel pak nabídla přilehlá terasa (úprava vlny barvením, předení na kolovratu, tkaní na karetkách a hřebenovém stavu, práce ševce a ukázky hrnčířství). Na druhém balkoně se návštěvníci mohli osvěžit v kavárně Raw od Kočovky a kromě výborné kávy mohli ochutnat i nejrůznější druhy raw dortíků a zákusků, včetně slaných pochutin. Pro milovníky tučnějšího jídla posloužil venkovní stánek s občerstvením před hlavním vchodem, kde bylo možné zakoupit alko i nealko nápoje.

Muzejní noc vyvrcholila programem na venkovní scéně u KD Slavie – druhou adrenalinovou bike trial show a koncertem folkové skupiny Lakomá Barka z Českého Krumlova.

TROCNOVSKÉ SLAVNOSTI 2019

Již 6. ročník Trocnovských slavností se konal v sobotu 7. září 2019 od 13 do 18 hodin v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova. Pořádalo ho Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, město Borovany a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje pod záštitou hejtmanky Jihočeského kraje Mgr. Ivany Stráské. Vstup byl jako každý rok zcela zdarma.

Po slavnostním zahájení na hlavním pódiu byl pro návštěvníky připraven ukázkový útok hasičského dorostu z Ločenic. Součástí bylo i představení SDH Hamr u Třeboně.

Milovníci historie si přišli na své v diskusním bloku „Dějeprava vážně nevážně“. Náměstkyně ředitelky Jihočeského muzea a vedoucí knihovny Helena Stejskalová v něm přivítala historika a držitele ceny Učené společnosti Petra Čorneje. Ten následně příznivce historie potěšil komentovanou prohlídkou expozice o Janu Žižkovi a husitství. Součástí programu na hlavním pódiu byla i beseda s novinářem a spisovatelem Janem Bauerem, který zde zároveň pokřtil svou novou knihu. Dalším hostem byl oblíbený spisovatel Vlastimil Vondruška. Připravena byla i autogramiáda obou spisovatelů.

Oficiální zahájení šestého ročníku Trocnovských slavností. Zleva: Miroslav Mareš, Ivana Stráská, František Štangl, David Tonzar, Jiří Žižka.

Historik Petr Čornej při komentované prohlídce expozice o Janu Žižkovi.

Autogramiáda spisovatele Vlastimila Vondrušky.

Návštěvníci mohli vidět zástupce tzv. Living history (živá historie – přiblížení každodenního života lidí ve středověku autentickým způsobem s ohledem na dobové reálie), kteří představovali svůj tábor na louce poblíž hlavního pódia. Jedná se o projekt Prácheňská manství (Provincia Prachinensis), který sdružuje příznivce středověku a living history pokoušející se o rekonstrukci vesnických zemanů a jejich družin v předhusitské době, resp. k roku 1415, v oblasti Prácheňska. Tito nadšenci chtějí vzdělávat, pátrat po stopách středověku a přivádět je k životu účastí na bitvách a dalších středověkých akcích.

O příjemnou náladu se postarala živá středověká hudba. Svůj repertoár představil vokálně-instrumentální soubor Karmína, který vznikl v Praze v roce 1993 z dřívějšího Souboru starých lidových nástrojů.

Rodiny s dětmi navštívily dvě divadelní představení v podání Marešovy divadelní společnosti. Pošťácká pohádka Karla Čapka představila pošťáka Kolbabu, který rok a den putoval po celých Čechách, aby doručil dopis řidiče Frantíka, který psal své milované Mařence, ale je takový popleta, že zapomněl na dopis nalepit známku a napsat adresu. Druhé představení, pohádka Josefa Čapka Povídání o pejskovi a kočičce, již natrvalo patří mezi klasická díla dětské literatury. Pestrá scéna, veselé kostýmy, líbivé písničky a spolupráce s dětským divákem jsou zárukou kvalitního představení.

Program Trocnovských slavností byl po celou dobu doplňován různými historickými hrami, lukostřelbou pro děti a dospělé, řemeslným jarmarkem a ukázkou lidových tvůrců (klasická dřevorezba, výroba dřevěných hraček a loutek, výšivka rybí šupinou, kovářství, prezentace Sedlické krajky či Klubu tradic, jehož členky jsou svým pečením proslulé zejména na jihu Čech). Z dětského programu zaujala vlastnoruční výroba odznaků, malování na obličej, házení míčků v cíl, omalovánky, chůďa, jízda na dřevěných konících s meči, ruční hasičská stříkačka a kuželník, možnost vyzkoušet si požární útok CTIF aj.

Po celou dobu trvání akce bylo pro návštěvníky zajištěno občerstvení a zdravotnická služba.

Pro děti byl připraven pestrý program.

Divadelní vystoupení O pejskovi a kočičce.

Návštěvníci si mohli na vlastní kůži vyzkoušet výstroj a výzbroj středověkého bojovníka.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2019

- Autogramiáda ligových hráčů HC Motor (doprovodný program 12. 2. 2019 v rámci konání výstavy Hokej – budějcký fenomén: 90 let ligového klubu);
- Beseda s hokejovým historikem Miloslavem Jenšíkem (doprovodný program 14. 3. 2019 v rámci konání výstavy Hokej – budějcký fenomén: 90 let ligového klubu);
- Prohlídka Muzea koněspřežky se štábem BBC pro účely natáčení cestovatelské a historické televizní série „Great Continental Railway Journeys“ od Boundless Productions (6. 4. 2019);
- Setkání s hokejovými mistry republiky z r. 1951 – Jiří Kolouch a Karel Oberleitner (doprovodný program 25. 4. 2019 v rámci konání výstavy Hokej – budějcký fenomén: 90 let ligového klubu);
- Poselství indiána ze Srdce světa (Calixto Suarez – vyslanec indiánského kmene Arhuaco, Kogi a Wiva, ochránce indiánské kultury v Kolumbii) – 21. 5. 2019;
- Kouzelník a iluzionista známý z TV soutěže Česko Slovensko má talent – Radek Bakalář (v rámci Muzejní noci 24. 5. 2019);
- Classical Trio – koncert klasické hudby v podání známých chorvatských umělců (Marina Matolić, Marija Župić a Božo Župić) – 5. 6. 2019;
- Vyzvednutí významného archeologického nálezu v dominikánském klášteře v Českých Budějovicích za účasti kardinála Dominika Duky (26. 6. 2019);
- Hejtmanka Jihočeského kraje Ivana Stráská (Trocnovské slavnosti 7. 9. 2019);
- Historik Petr Čornej a spisovatel Jan Bauer (beseda, komentovaná prohlídka expozice a křest knihy v rámci Trocnovských slavností 7. 9. 2019).

Calixto Suarez – vyslanec indiánského kmene Arhuaco, Kogi a Wiva, ochránce indiánské kultury v Kolumbii.

VYBRANÍ VÝZNAMNÍ PARTNEŘI MUZEA

a dlouhodobě spolupracující instituce, organizace, firmy a jednotlivci

- Jihočeský kraj,
- Odbor kultury a památkové péče Jihočeského kraje,
- Jihočeská centrála cestovního ruchu,
- Statutární město České Budějovice,
- Český rozhlas České Budějovice,
- Jihočeská televize,
- Budějcká Drbna,
- MEDIA CLUB,
- Mediální skupina MAFRA (MF DNES),
- Českobudějovický deník,
- Paseogroup,
- Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko,
- Českobudějovický magazín BUDLive,
- Tiskárna Inpress,
- WIP Reklama,
- Vydavatelství MCU,
- KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a. s.,
- Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice,
- Jihočeské zemědělské muzeum v Netěchovicích,
- Nadace ČEZ,
- Centrum Arpida,
- Miroslav Mareš Agentura Kultur-Kontakt,
- Město Borovany,
- Festivalová kancelář Emy Destinnové,
- Rybářství Nové Hrady,
- Hasičská vzájemná pojišťovna,
- Služba VD,
- Jižní Čechy pohádkové,
- NETservis,
- A-GRAFIKA,
- RAYFILM Bohemia,
- Marie Kounková,
- Seznam.cz,
- Klub Aktiv, z.s.,
- a další laskavě spolupracující instituce a jednotlivci.

Tomáš Svoboda

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Edukační oddělení realizovalo v roce 2019 osmnáct interních edukačních programů a tři externí akce pro veřejnost. Ze všech jmenujme alespoň tyto:

„Svět orchidejí a sukulentů“

Od 15. 2. do 24. 2. 2019 proběhla již tradiční výstava orchidejí, bromélií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu. Milovníci exotických rostlin se ještě v zimním období mohli kochat krásnými květy převážně tropických rostlin. Součástí výstavy byl pro školní skupiny připraven edukační program Svět orchidejí a sukulentů, pro který byl připraven pomocí lisovacího přístroje Big Shot a jeho příslušenství potřebný materiál.

Žáci dostali vyřezané barevné květy, stonky a listy a z nich si sestavili květinu. Nalepili ji na tvrdý bílý papír přeložený do tvaru malého sešitu, a tak si vyrobili přání pro svého blízkého. Poté už stačilo dovnitř napsat věnování.

„Velikonoční putování“

Velikonoční výstava spolu s edukačním programem pro školy proběhla od 29. 3. do 24. 4. 2019. Výstava byla rozložena do tří částí. V první části výstavy se mohli návštěvníci seznámit s různými podobami Velikonoc ve světě. V dalším sále byly vystaveny nejrůznější předměty, které připomínaly poslední dny života Ježíše Krista. Zajímavá byla i plastika řezbáře Jiřího Bůrgera nazvaná Procesí, která přibližovala

typický velikonoční zvyk – poutě. Návštěvníci se mohli seznámit s některými místy v jižních Čechách, kam tyto poutě v době Velikonoc směřují. V poslední části výstavy si mohli velcí, ale především malí návštěvníci zahrát jarní hry, které byly tradiční (kuličky, koulení vajec po hrábích, nebo honění káčí).

Protože jsou Velikonoce považovány také za svátky jara, v edukačním programu si žáci jeden jarní symbol připravili. Z krepového papíru, polystyrenových kuliček, drátku a lepidla si vytvořili jarního ptáčka. Zda to byla vlaštovka, skřivan či drozd, to už bylo zcela na každém tvůrci. Na tabuli v edukační místnosti se děti prostřednictvím velkých barevných obrázků seznámily s nejčastějšími druhy stálých a tažných ptáků žijících u nás. Ptáček mohl posloužit jako jarní zápich do květináče nebo jako jarní dekorace na větev do vázy.

Ve dnech 9., 10. a 11. dubna s žáky tvořili studenti SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v rámci tradičních velikonočních workshopů. V přízemí budovy Jihočeského muzea voněly v těchto dnech upečené jídáše. Účastníci si z workshopu odnášeli velikonoční dekorace v podobě věnečků.

Děti na velikonoční výstavě v Jihočeském muzeu.

Malí návštěvníci byli z výstavy Svět kostiček nadšeni.

„Svět kostiček“

Výstava Svět kostiček s edukačním programem pro školní a zájmové skupiny proběhla od 15. 5. do 8. 9. 2019. Autorem putovní výstavy je Ing. arch. Petr Šimr známý též jako Peesko, který představil všem velkým i malým příznivcům stavebnice Lego mnoho modelů postavených z téměř 750 000 dílků. Ve dvou výstavních sálech si děti prohlédly vybrané tovární sady kompletních edic např. Lego®City®, Brick-Headz, expozice s vodní tematikou, pohádkové postavy, sbírku edice modelů Model Team z konce 80. let a velkému zájmu se těšilo také město Lego Friends® Heartlake s vlakovým kolejištěm a pohyblivými exponáty. Ve výstavě byl pro děti k dispozici plnohodnotně vybavený dětský koutek ke stavění ze třech sekcí kostek Lego® Bionicle, Lego® Duplo® i Classic – Basic.

Doprovodný edukační program byl zaměřen na rozvoj imaginace, jemné motoriky a kreativity žáků mateřských škol. V edukační místnosti si po skupinkách stavěli dle své fantazie nebo podle shlédnutých modelů. Žáci 1. a 2. stupně skládali krychli, poté měřítkem měřili její hranu a počítali její objem. Prakticky si tak vyzkoušeli získané znalosti z učiva matematiky. Jako doprovodný program žáci navrhovali své vlastní postavičky lego.

„V půlnoční hodinu anděl se zjevuje“

Tuto výstavu bylo možno zhlédnout od 29. 11. 2019 do 5. 1. 2020. Vánoční výstava seznámila návštěvníky s tradičními zvyky a zvykoslovnými předměty, které k vánočnímu – a jemu předcházejícímu adventnímu času neodlučitelně patří a stále patří. Součástí výstavy byl také edukační program o tradicích adventu a Vánoc, během kterého si děti vytvořily i tradiční vánoční ozdobu z dřevěných hoblinek. Ve dnech 9., 10. a 12. prosince s dětmi již tradičně pracovali studenti a studentky SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Zdobili s návštěvníky připravené perníčky a vánoční svícny z jablek. Podobně jako v předešlých letech, byly i tentokrát připraveny doprovodné workshopy k vánoční výstavě, a to ve dnech 6. 12. a 12. 12. 2019, kdy do Jihočeského

Edukační program k výstavě V půlnocní hodinu anděl se zjevuje.

muzea opět přijela paní Alena Gondeková. Účastnice workshopů si připravily ze skleněných korálků vánoční ozdoby v podobě anděla.

Samostatnou adventní akcí byla i prezentace „Jihočeské Vánoce v Paříži“, kterou připravilo Velvyslanectví České republiky v Paříži ve spolupráci s Jihočeským krajem. Její součástí bylo i odpoledne s vánoční tematikou a tvůrčími dílnami pro rodiny s dětmi a všechny, kteří se chtěli dozvědět více o jihočeských vánočních tradicích. Tvořivé dílny s vánoční tematikou připravilo Jihočeské muzeum ve spolupráci se SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnickou a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky.

Edukační programy pro znevýhodněné návštěvníky

Edukační oddělení připravuje též programy pro sociálně a zdravotně znevýhodněné návštěvníky. Veškeré edukační programy, které jsou nabízeny, jsou upravovány dle potřeb jednotlivých skupin, které se na program přihlásí. V roce 2019 byly provedeny edukační programy pro skupiny se sluchovým, zrakovým, tělesným i mentálním znevýhodněním.

Odborná spolupráce s centrem Arpida, centrem pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o. s. pokračuje již od roku 2014. Byla vytvořena nabídka edukačních programů, navazujících nejen na RVP, ale též přímo na ŠVP školy. Pro centrum Arpida byly v roce 2019 připraveny například programy „Příběh města, Muzejní kufříky, Svět orchidejí a sukulentů, Velikonoční putování, Poznej houby.“

Lukáš Faktor

REGIONÁLNÍ ODBORNÉ PRACOVNÍŠTĚ PRO LIDOVOU KULTURU ZA ROK 2019

A. Akce v rámci dotačního programu MK ČR: podpora tradiční lidové kultury, Ktg: B

Projekt: Dudácké tradice jihočeského regionu II. – edukační část, vč. edičního záměru (realizace 2020)

Statek **Dudácké tradice jihočeského regionu** byl roku 2014 nominován Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích k zápisu pro rok 2015 vč. podkladových materiálů a video-dokumentace do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje.

Dudácká kultura coby kulturní fenomén po staletí k jihočeské oblasti patřil a patří. Jihočeský region je právem na své dudácké tradice pyšný. Byly a jsou přirozenou součástí lidové kultury nejen Strakonicka a celého Prácheňska, ale neodlučitelně patří i k oblasti Blat, Táborska, Kozácka, Doudlebska, Budějovicka, Jindřichohradecka, českého Horácka i poválečných jihočeských festivalů a vrcholí unikátním setkáním dudáků – Mezinárodním dudáckým festivalem.

Zápis rozhodnutím Rady JK na doporučení odborné komise schválen (usn. č. 1032/2015/RK-72 ze dne 8. 10. 2015).

Dudácká kultura představuje nehmotný kulturní statek – v národním jazyce, specifické hudebnosti a ve všech svých historických podobách a rozmanitých projevech. Ve shodě s Úmluvou o zachování nemateriálního kulturního dědictví je možné je považovat za jev lidového interpretačního umění. Za celou dobu své existence je uznáváno jako významný kulturní a společenský fenomén.

Jako interpretační umění dudácká kultura je neodmyslitelně spojena i s profesionální řemeslnou a lidovou výtvarnou tvorbou (profese využívané při stavbě nástroje i jeho ozdobných prvků).

Zásluhu na udržování tohoto jihočeského kulturně společenského fenoménu mají především vedoucí souborů-dudáci, kteří si vychovávají své nástupce, aktivní hráči a pedagogové hudebních škol ve Strakonících a Blatné i vyučující, kteří své zkušenosti předávají nezištně a bezplatně i lektori odborných dudáckých akcí. Ve školním roce 2017/2018 byla výuka hry na dudy poprvé zařazena i do učebního plánu ZUŠ v Českých Budějovicích.

Nelze opomenout, že značný podíl na tom měli a mají i výrobci dud, organizátoři kulturních akcí a zájem nejen města Strakonice a dalších strakonických institucí, které si své „dudácké tradice“ opečovávají, ale i Jihočeského kraje, jenž v rámci své dotační politiky dudácké aktivity podporuje a dalších kulturních organizací, zejm. z řad muzeí, které si hlavně své etnografické a zvykoslovné akce bez dud ani nedokážou představit. Nezanedbatelným aspektem je i podpora odboru regionální a národnostní kultury MK ČR a Jihočeského kraje.

Pozn. Projekt předjímal zájem MK ČR na nominaci Dudácké tradice v ČR k zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky (přijato usn. 25/2018).

Projekt pro rok 2019 koncepčně a tematicky navázal na projekt roku 2018 zaměřený na prezentaci dudáctví regionu: vrcholící výstavou Dudy, dudy, dudy, dudičky (27. 9.–25. 11. 2018).

Roku 2019 se projekt zaměřuje na dokumentační, edukační a metodickou oblast:

a) Praktická – organologická – část: práce s nástrojem a jeho segmenty doplněna přednáškami Mgr. Miroslava Vaváčka s praktickou historicko-organologickou i hudební demonstrací a renomovaného dudáka a výrobce dud (Nositel tradice MK ČR) Miroslava Stechera.

Dokumentace jubileí (Pošumavská dudácká muzika, Prácheňský soubor písní a tanců), Budějckého dudáckého sdružení ..., i muzejní vánoční výstavy, kde byla pozornost věnována i hudební kultuře s Vánoce neodlučitelně spojené: fenoménu koled i je doprovázejícího hudebního instrumentáře, vč. dud coby nástroje, i s nimi související specifické interpretace a jejíž součástí byla i prezentace dudáckých tradic: v doprovodných i samostatných akcích.

b) Přípravné, předtiskové, práce k vydání Školy hry na dudy pedagoga Josefa Koreše. Touto edicí by byla zkompletována cvičná metodika pro české dudy jihočeských dudáckých osobností a pedagogů hry na dudy – po „školách“ Josefa Režného (1981) a Vojtěcha Hrubého (reedice 2016) – dudácké hry regionu.

Roku 2019 se projekt zaměřil na dosud nevydaný a nepublikovaný rukopis, o jehož existenci se zachovaly zmínky ze stran bývalých žáků a izolovaně „kolující“ etudy. Je součástí pozůstalosti autora a byl v kompletní podobě poskytnut jeho dcerou a dědičkou (profesionální hudebnice, absolventka HAMU) Jihočeskému muzeu k předběžnému posouzení, na jehož základě – po vyžádaném zpracování rukopisné archiválie – byl rukopis poskytnut, včetně reprodukčních práv Jihočeskému muzeu.

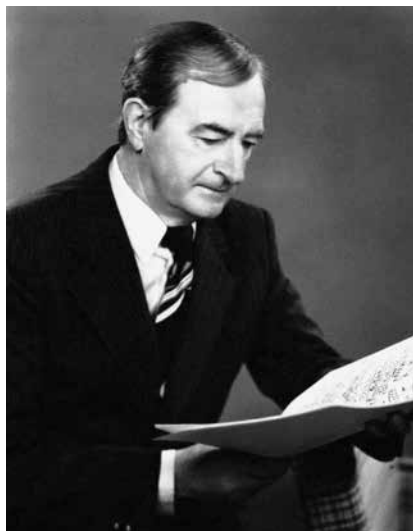
Z pohledu etnomuzikologie i vlastní metodiky se jedná o dílo, z jehož kvalitního pojetí mohou čerpat dudáci začátečníci i ti zkušení. Rukopis obsahuje v 30 kapitolách s podrobně dle obtížnosti rozpracovanými technickými prvky (cvičení v šestnáctinových notách, synkopách, dělení pomocí spodní kvinty, technického i melodického přírazu, trylek, melodická cvičení, dvojhlasý...) i základní vstupní informace z hudební teorie.

Dle předběžných vstupních analýz a následných odborných vyjádření (dudák a výrobce dud – Nositel tradice MK ČR – Miroslav Stecher, etnoložka Mgr. Irena Novotná, aktivní hráčka na dudy a odborná pracovnice Muzea středního Pootaví Strakonice; posudky jsou obligatorní součástí dotačního projektu Jihočeského muzea pro rok 2020) byl tento materiál čistě metodické povahy doporučen k vydání.

Přepis a následná transkripce byla realizována zkušeným pedagogem hry na dudy Jiřím Novákem: Dle předběžné analýzy rukopisu pedagogy hry na dudy se v přepisu a úpravě jednalo o 76 stran formátu A4 zapsaných dle běžné praxe v C dur. Vzhledem k současnému stavu výuky a způsobilosti žáků i praktickému zjednodušení jednotlivých cvičení byla doporučena paralelní transkripce = transpozice (při respektování a zachování původního autorského zápisu) do „dudácky běžné“ tóniny Es, čímž se vlastní notace rozšířila na 152 stran.

Josef Koreš (1917–1996)

Významná kulturní a hudební osobnost regionu, zejm. oblasti Doudlebska a Českokbudějovicka, pokorný obdivovatel jihočeského lidového dědictví. Zlivský rodák, jehož „umělecký a kantorský život“ (v Trhových Svinech a Českých Budějovicích) trval bezmála 50 let. Vytvořil mnoho kvalitní a dobré muziky a jižním Čechám zanechal dodnes promlouvající odkaz.

Josef Koreš.

Všestrannost Josefa Koreše obsáhla mnoho oblastí. Kromě vlastní skladatelské a interpretační činnosti byl schopný organizátor, obětavý pedagog, systematický sběratel a dokumentátor. Přesto, že byl především muzikant (absolvent houslové třídy Bedřicha Voldana pražské konzervatoře; hrál na violu, klavír, varhany, akordeon, klarinet, dudy, zpíval) mu patří vděk za zachování písňových klenotů jedné z nejzajímavějších národopisných oblastí: jihočeského Doudlebska, které (ač opomíjené a zůstávající ve stínu slavnějších sousedů – Blat a Prácheňska) bylo vždy zpěvné a našlo se zde jen málo „hluchých koutů“. Korešovy jednohlasé zápisy jsou doplněné i precizními poznámkami. Mimochodem tento terénní sběr tvoří základ dnes již (mimo knihovní fondy) téměř nedostupných Písní z Doudlebska Lubomíra Soukupa (KKS Č. Budějovice, 1986).

Postupem doby chtěl Josef Koreš svou sbírku uvést do života a společně s přítelem dudákem

Františkem Havlíčkem založil „Trocnovskou dudáckou kapelu“ (postupně se rozšířila na 25členný soubor), která získala brzy velkou popularitu a byla pravidelným oblíbeným hostem zábavně-vzdělávacích programů českobudějovického rozhlasového studia.

Josef Koreš své žáky miloval a oni jeho – písně pro ně upravoval, jednak aby na hru stačily, jednak aby je hraní bavilo, a sestavil pro ně i **Školu hry na dudy**. Tento ryze pracovní podklad se (přes pokusy k jeho edici v 60. letech) souborného vydání nedočkal a zůstal zachován pouze v rukopise. Díky vstřícnosti rodiny Josefa Koreše a iniciativě Jihočeského muzea snad dojde i zde k nápravě a „Škola“ Josefa Koreše tak oprávněně doplní tolik vyhledávanou dudáckou metodiku a žádané výukové materiály.

Pozn. Na výše citované projekty pro rok 2018 – 2019 zaměřené na prezentaci dudáckých tradic regionu, dokumentační a edukační oblast a záměr přípravné, předtiskové, práce k vydání Školy hry na dudy Josefa Koreše, koncepčně a tematicky navazuje i plánovaný dotační projekt Jihočeského muzea k vydání této „Školy“ v roce 2020.

B. Vlastní činnost pracoviště

Badatelská činnost:

Koresponduje s plánovanými hlavními úkoly pracoviště, výstavními akcemi a přednáškovou činností Internetový portál Jihočeská řemesla: Doplnování databáze tradičních řemesel a tvůrců.

Propagace:

V rámci projektů Jihočeského muzea – doprovodné i samostatné akce, vč. podkladů a konzultací pro edukační oddělení. Pravidelné prezentace lidových tvůrců a řemeslníků v rámci názorných demonstrací a tvůrčích dílen – využívaných zejména v období Velikonoc, adventu, Vánoc – rozšiřována i o „řemeslo nejoblíbenější“ – tradiční lidovou kuchyni.

Veřejné akce:

Součástí všech akcí je odborná textová část související s tématem, příp. doplněna terénní videodokumentací.

Dokumentace:

Koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi a projekty: MK ČR, Jihočeský kraj, mezinárodní i národní projekty, regionální akce, lidové tvůrce.

Prezentace:

Akce v rámci mezinárodních i vlastních akcí Jihočeského kraje, Jihočeské univerzity, Jihočeského muzea a jeho pracovišť i odborných zájmových klubů (Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích).

Přednášková činnost: Prezentace tradic jihočeského regionu:

Jihočeské výroční zvykosloví: masopusty, postní období a Velikonoce, advent a Vánoce – tradiční speciality a symbolika tvarosloví obřadního pečiva – pořady pro ČT.

Konzultační činnost a participace:

v rámci působení v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích:

- participace doprovodných programů projektů Jihočeského muzea, Muzejní noc, výstavy a akce ostatních pracovišť;
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (jednotlivci, instituce - studentské a diplomové práce, spolky, zájmová sdružení a obce);
- odborné posudky a doporučení k nominacím, ediční činnosti a koncepcím jiných subjektů.

Nominace

Cena hejtmanky JK

Roku 2018 byla podána nominace vč. zpracování podkladů a videoprezentace pro Ivanu Starou z Českých Budějovic za obor tradiční zvykoslovné artefakty: kraslice, lidové obřadní pečivo, výrobky z kukuřičného šustí a hoblin.

Byly dodány podkladové materiály pro nominanta Krojová družina v Jarošově nad Nežárkou (navrhovatel Muzeum Jindřichohradecka).

V roce 2019 (usnesení č. 232/2019/ZK-22 ze dne 27. 6. 2019) byl oběma nominovaným tento prestižní titul udělen.

Roku 2019 předložilo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích nominaci na udělení Ceny hejtmanky JK pro Růženu Vincikovou z Prachatic za obor tradiční zvykoslovné artefakty: kraslice, obřadní pečivo.

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje

Přijato usn. č. 659/2013/RK ze dne 13. 6. 2013 v souladu s vládním usnesením Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR, a k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví.

Roku 2019 nominovalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích na zápis do Seznamu JK unikátní, jedinou v jihočeském regionu udržovanou obchůzku „Barborek“ v Borovanech u Milevska.

Usn. č. 1193/2019/RK-82 ze dne 24. 10. 2019 byl statek do krajského Seznamu zapsán.

Prezentace tradičních řemesel v rámci zvykoslovných akcí Jihočeského muzea + odborné komentáře a texty: Velikonoce, Vánoce (akce Jihočeského muzea Českých Budějovicích a Statutárního města České Budějovice): např. Masopustní tradice v Českých Budějovicích.

Statutární město České Budějovice

Růžičková koleda na náměstí Přemysla Otakara II.

Masopust – 29. ročník (organizace + odborná garance)

Občané Českých Budějovic opět měli možnost vidět typické jihočeské koledy, jak je ještě mohou znát z terénu: růžičkovou z Doudleb a mečovou v podání mužské i ženské části Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit, dětskou koledu česko-budějovického Úsvitáčku i koledníky folklórních souborů Furiant a Malý furiant.

Vánoce v Jihočeském muzeu – výstava „V půlnoční hodině anděl se zjevuje“

Při loňském vánočním setkání se bylo možno seznámit s tradičními zvyky a zvykoslovnými předměty, které k vánočnímu – a jemu předcházejícímu adventnímu – času neodlučitelně patří a stále patří. Návštěvníci se mohli potěšit s tajemnými postavami a zvyky tohoto magického období, které ale rozhodně nepatřilo, jak by se na první pohled mohlo zdát, pouhé zahálce, i výsledky šikovných rukou minulých a současných mistrů řezbářů, hrnčičů – keramiků, krajkářek, pekařek

Členové BUDUS (Budějcké dudácké sdružení) při vernisáži výstavy „V půlnoční hodinu anděl se zjevuje.“

Na výstavě „V půlnoční hodinu anděl se zjevuje“ byly prezentovány práce lidových tvůrců, umělců a řemeslníků.

a mnoha dalších lidových tvůrců, kteří každoročně vytvářejí s úctou k tradici doplněnou vlastní fantazií tuto půvabnou krásu „pro potěšení vlastního i našeho srdce“. Byly prezentovány práce 48 lidových tvůrců, umělců a řemeslníků.

Regionální kaleidoskop lidového umění a řemesel byl doplněn i letným dotykem tradic nejkrásnějších svátků roku v Českých Budějovicích. Pozornost byla věnována i hudební kultuře s Vánoce neodlučitelně spojené: fenoménu koledí je doprovázejícího hudebního instrumentáře, vč. dudcovských nástrojů i s nimi související specifické interpretace včetně „živé“ prezentace dudáckých tradic – jak v doprovodných, tak v samostatných akcích.

Součástí výstavy byly i názorné ukázky, při kterých se mohli malí i velcí návštěvníci seznámit s jednotlivými tvůrci a jejich technikami i „na vlastní ruce“ si vyzkoušet svou šikovnost či najít vlastní inspiraci. A nesměl pochopitelně chybět ani líbezný doprovod vánočních hudby, písní i koledí a vůně lidového pečiva.

Jihočeský kraj

- garance a prezentace současných zvykoslovných jevů, folklóru a řemesel jihočeského regionu;
- hodnotící komise JK pro udělení Ceny hejtmána JK kraje za zachování a rozvoj lidových tradic Jihočeského kraje;
- hodnotící komise JK pro zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje;
- administrace a participace mezinárodní prezentace JK na akcích v Linci a Paříži;
- participace k projektu s aktualizací pro přípravné práce realizace příhraničního projektu v programu I-kult (JK, Kraj Vysočina, Dolní Rakousko), garant Muzeum Jindřichohradecka.

Jižní Čechy hostem v Linci

V rámci neoficiálního podtitulu „Tradiční a lidová kultura tvoří nedílnou součást kulturního dědictví

Jižní Čechy hostem v Linci.

každé země" se akce aktivně zúčastnilo 18 tvůrců prezentujících různorodé oblasti jihočeských tradičních řemesel.

V rámci této prezentace byl vydán v německé mutaci i katalog s charakteristikou oboru i jednotlivých osobností. Jihočeským muzeem byla v rámci celého projektu zajištěna video dokumentace. Záznam zachycuje nejen individuální tvůrce předvádějící jednotlivé řemeslné techniky i své výrobky, ale okrajově i celkovou atmosféru této prezentační akce Jihočeského kraje. Dokument byl následně zpracován do profilové prezentační podoby.

Jihočeské Vánoce v Paříži

Projekt prezentace Jihočeského kraje pro Velvyslanectví ČR v Paříži. Součástí byla i prezentace tradičních speciálně připravených vánočních ozdob 7 vybraných jihočeských tvůrců.

MK ČR

- Spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu a grantové komise v oblasti tradiční lidové kultury konzultační činnost v rámci projektů Ministerstva kultury České republiky.

Marcela Macková

TVRZ ŽUMBERK

Tvrz Žumberk byla široké veřejnosti zpřístupněna od 1. dubna do 31. října a celkem jsme zde zaznamenali solidních 16 388 návštěvníků.

V roce 2019 byla naposledy otevřena výstava Ryby a lidé, původně určena k oslavě Rožmberského roku 2011 (400 let od úmrtí Petra Voka, posledního Rožmberka). Celkem její omezenou verzi (po navrácení zapůjčených exponátů) navštívilo 11 280 osob. Vstupné se opět neplatilo. 4. 3. zde došlo k odstranění veškerého starého rákosí z výstavy, k čištění a vysávání figurín i k odvezení olšových klik (vzpěr sítí) k ošetření proti červotoči v restaurátorské dílně p. Zámka. Zpět ošetřené se potom vrátili 20. 3., kdy došlo i k přilepení utržené části lišty ze stolu písáře. 15. 3. Ing. Černý s kolegou Mgr. Mikešem přivezli a nainstalovali všechny preparáty ryb po jejich přezimování na pracovišti přírodovědného oddělení v ul. L. B. Schneidera a 10. 10. je pak definitivně stáhli z výstavy i z důvodu jejich využití v nově budované stálé přírodovědné expozici v hlavní budově JČM. 17. 9. předala autorka výstavy zapůjčené keramické střepty z jedné vitríny zpět do muzea v Jindřichově Hradci Mgr. Burianovi. 20. 11. byly převezeny a předány numizmatičce Mgr. Hyndrákové veškeré vystavované mince ze dvou vitrín. 27. 11. pak došlo k předání exponátů Střední škole rybářské a vodohospodářské Jakuba Krčína v Třeboni. Jednalo se o rybářské právo (ferule) s rožmberskou růží, lejtů na pstruhy, kovaný keser, přívlač, konopný provaz, třídičku (přebírku) ryb, plata na zpracování ryb (2 ks), kliky olšové (vzpery sítí – celkem 11 ks) a o rybářskou síť. Studenti prvních dvou ročníků výše zmíněné školy si za doprovodu odborných učitelů nenechali ujít prohlídky výstavy na přelomu září a října, tedy v jednom z posledních termínů jejího trvání. Během prosince došlo k demontáži skleněné zástěny ve vstupní místnosti i k odstranění většiny dřevěných panelů na stěnách s texty

Vrácené rybářské právo (ferule) s rožmberskou růží.

a fotografiemi. Také byl opětovně uvolněn vstup z první přímo do čtvrté místnosti kočárovny, a to před návštěvou Ing. arch. Našince v doprovodu Mgr. Stejskalové a Ing. Pelecha 13. 12. v souvislosti s chystanou novou výstavou o řemeslech na Novohradsku. Zbývalo ještě na počátku roku 2020 vrátit zapůjčené exponáty do Prácheňského muzea v Písku a do depozitářů JČM spolu s přesunem výstavních panelů, figurín, modelů krajiny i výlovu, haptických modelů ryb a replikou pramice Novohradským rybářům do jejich sídla ve Štiptoni, kde po doplnění bude naše výstava i nadále pokračovat. V prosinci 2019 byly rovněž zakoupeny kamery a nový dataprojektor s počítačem právě pro chystanou novou výstavu o řemeslech do prostor žumberské kočárovny.

Na 1. prohlídkové trase, věnované historii tvrze a lidovému malovanému nábytku, jsme celkově zaznamenali návštěvnost 2 840 osob. 2. prohlídkovou trasu (Úředník rožmberský a lapidárium) v baštách „A“, „B“ a „C“ zhlédlo v průběhu turistické sezóny 920 návštěvníků.

Letos se uskutečnily dvě prohlídky za letního úplňku, s podtitulem „Za historií a architekturou Žumberku“ (netradiční prohlídky v netradičním čase zahrnující přízemí tvrze s výkladem o historii, osvětlené nádvoří a cestu okolo bašt do místního kostela Stětí sv. Jana Křtitele). 16. 7. a 15. 8. se jich zúčastnilo celkem 18 platících návštěvníků.

33. ročník tradiční výstavy chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby květin se vzhledem k výstavě Ryby a lidé v prostoru bývalé kočárovny opět odehrál v předšálí a samotném Rytířském sále tvrze. Po oba říjnové víkendové dny (19.–20. 10.) ji vidělo celkem 518 osob.

Ve dnech 11. května – 28. září zde uzavřelo manželství celkem 15 párů. 8 obřadů proběhlo na nádvoří tvrze, 2 z důvodu nepříznivého počasí (v červenci) v Rytířském sálu tvrze a zbytek se odehrál na prostranství před baštou „D“ (2 svatby) a v půlkruhu, vyhlídkové terase na vodní nádrž, který je součástí jižního úseku hradební zdi (3 svatby). Všechny svatební obřady byly občanské. Poplatek za pronájem prostor pro svatbu činil 4 000 Kč za jeden obřad, a to včetně DPH.

Výstava chryzantém.

Od 7. 7. do 29. 9. 2019 probíhal na nádvoří tvrze již IV. ročník výstavy autorských střeleckých terčů akademického malíře a restaurátora Antonína Hamsíka z Prahy. Výstava se opět nesla v hodně osobním duchu a nyní i s protikladnými prvky křesťanství a erotiky, či s tématy z živočišné říše. Návštěvníci tvrze mohli vidět povětšinou úplně nová díla tohoto autora, vzniklá na přelomu let 2018/19. Po prvním ročníku k životnímu jubileu malíře v roce 2016 nám tu vzniká pěkná a zajímavá vystavovatelská kulturní tradice. Ostatně sám pan Hamsík má k Žumberku specifický vztah a ne nadarmo zde restauroval nástěnné malby v prostřední, jižní baště areálu tvrze i v místním kostele, kde z jeho rukou byla rovněž obnovena zašlá křížová cesta, čili dotýčný nerestauruje pouze fresky, ale i obrazy a polychromované dřevěné plastiky. Antonín Hamsík je absolventem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v ateliéru profesora Františka Muziky a kromě výše zmíněného restaurování se zabývá i tvorbou grafických listů, konkrétně se jedná o litografie, dřevořezby, dřevoryty, suché jehly a kolorované lepty. Jeho malířská tvorba byla sporadická. Právě až před svým životním jubileem v roce 2015 začal malovat svébytné terče inspirované nejrůznější tematikou, rozmanitými životními situacemi, ale i literaturou či aforismy. Terče čtvercového formátu, původně dokonce malované na historické dřevěné parkety objevené po několika desetiletích v jeho ateliéru, jsou harmonickým nikterak rušivým doplňkem renesanční sgrafitové výzdoby stěn nádvoří tvrze. Kromě nezbytných a pravidelně se opakujících terčů – obrazů s tituly jako Anděl s jablkem, Kde domov můj, Klaun či již nezbytný Ferda Evropa a Terč („Na terči může být cokoli, něco z nás nebo z okolí. Ne na všechno se ale stírá i pohled může vést k cíli.“), byla zbrusu nově zastoupena i díla s osobitými i osobními názvy, evokujícími dosavadní životní zkušenosti i zážitky samotného pana Hamsíka. Namátkou jmenujme v osobní rovině Kačenku („Kačenko, kreslila jsi do tváří čelo jako čárku. Jediná.“). Křesťanství bylo zastoupeno Časovou osou, Vatikánem i Kapkou života („Trnová koruna bez růže, co chybí je němě. Poslouchejte!“). Z říše zvířat můžeme jmenovat Hada v trávě, Chřestýše, ale i Ledňáčka a dokonce Intelektuála. Kromě zátiší se pak v malbách opakuje i motiv opuštěné vlajky a mezi nejpozoruhodnější díla patří zejména Profil krajiny a absurdní Klec vyšla hledat ptáka. Oproti minulosti byla malba terčů doplněna i o chemlon či březovou kůru.

Ve dnech 5.–8. 6. 2019 se převážně v Rytířském sálu tvrze uskutečnilo již 29. setkání Archeologické pracovní skupiny východní Bavorsko, západní a jižní Čechy a Horní Rakousko. „Pravěká a raně středověká mohylová pohřebiště“, to bylo hlavní téma tohoto setkání. Garantem celé akce byl za českou stranu doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph. D. a po příjezdu i ubytování účastníků 5. 6. v místním penzionu následovalo další den 6. 6. zahájení konference a slavnostní projevy mj. ředitele JČM Ing. Štangla, děkana FF JU ČB doc. Peška, PhDr. Chytráčka z Archeologického ústavu AV ČR Praha a zástupců německé i rakouské strany. Po celý čtvrtek 6. 6. i v pátek 7. 6. dopoledne následovaly jednotlivé příspěvky z tematických okruhů věnovaných mohylovým pohřebištím v prostoru a čase (aktuální stav výzkumu v Čechách, Rakousku a jižním Německu), archeologické výzkumy mohyl ve sledované oblasti (srovnání starších a moderních výzkumů), moderní metodika archeologických výzkumů mohylových pohřebišť, topografie a prostorové souvislosti mohylových pohřebišť a možnost památkové péče i prezentace mohylových hrobů. Odpoledne 6. 6. absolvovali účastníci setkání komentovanou prohlídku tvrze i přilehlého kostela Stětí sv. Jana Křtitele a následoval venkovní raut v severní části areálu tvrze, který se protáhl do pozdních nočních hodin a který bohužel narušila nepřízeň počasí a intenzivní déšť. Páteční odpoledne bylo věnováno exkurzi do Plava (pravěký mohylník), Doudleb (raně středověké hradiště), Ostrolovského Újezdu (raně středověký mohylník) a do Trocnova (středověký dvorec – rodiště Jana Žižky). V sobotu dopoledne následovala prohlídka hradu i města Nové Hradky s výkladem spolu s komentovanými prohlídkami kostelů v Horní Stropnici a Dobré Vodě. Odpoledne pak byla konference ukončena. Na její zdárný průběh dohlíželi kolegové z archeologického oddělení JČM, spolu s PhDr. Závřelovou a paní Pišovou, které zajišťovaly i občerstvení účastníků. Čtvrteční raut pak byl převážně v režii PhDr. Ivo Hajna.

Z hlediska propagace byla okolní infocentra průběžně zásobována jednoduchým propagačním materiálem o tvrzi i výstavě Ryby a lidé. 1. 7. byly nainstalovány dva nové poutače na muzejní expozici ve tvrzi v Žáru u hlavní silnice při příjezdu do obce od Nových Hradů a v křižovatce odbočení na Žumberk

v tomtéž směru. V letním prázdninovém speciálu magazínu *Barbar!* Sametové výročí vyšel článek Petry Vickové „Zázrak v Žumberku“, věnovaný zejména rekonstrukci místního kostela Stětí sv. Jana Křtitele. Během srpna a září běžela reklama na tvrz na webu seznam.cz. 19. 10. poskytl správce objektu rozhovor novinářům ČTK Markovi Bílkovi o probíhající výstavě chryzantém i o průběhu a zbytku návštěvnické sezóny 2019. Téhož dne pak byly zaslány fotografie z průběhu výstavy chryzantém paní Dufkové z Českobudějovického deníku, která je zveřejnila na webu výše zmíněného periodika a jedna fotografie pak byla i s popisem zveřejněna 21. 10. v tištěném vydání těchto novin. NLN ve spolupráci s Historickým ústavem AV ČR vydalo na podzim knihu *Děti a dětství. Od středověku na práh osvěcenství*, jejímž spoluautorem je i Tomáš Sterneck, který v kapitole *Nemanželské děti* obšírně pojednává o životním příběhu Jindřicha Pouzara z Michnic a na Žumberce, jehož epitaf je otištěn na str. 473 (snímek zde pořídila za asistence Mgr. Rulíška fotografka JČM Helena Motyčková 21. 5.).

Údržbě v roce 2019 dominovalo v srpnu a září nadezdění, omítnutí a nátěr komínového tělesa na budově tvrze a dále pak v prosinci oprava poškozeného schodiště do patra bašty „C“ i oprava poškozených vrat do zahrady pod kostelem. V květnu bylo v rámci periodické revize EZS vyměněno vadné čidlo v dílně a v průběhu celého roku zde probíhala i celá řada potřebných instalátérských prací na veřejných WC i na WC v hale tvrze před kanceláří a v obou garsoniérách. V srpnu pak došlo k nainstalování nových plakátových klaprámů i stojánků na letáky na zeď v průjezdu tvrze.

11. 1. bylo navráceno celkem 8 národopisných exponátů z výstavy „Století českých Vánoc“ v hlavní budově JČM, konkrétně se jednalo o stůl, 2 selské židle, 2 lavice, štokrle a krucifix z 1. expoziční místnosti 1. patra („světnice“) a o doudlebskou truhlu z předsálí Rytířského sálu. 13. 2. byly vráceny dvě vimperské skříně zpět tamnímu státnímu zámku s tím, že technici JČM je odsud odvezli do Jindřichova Hradce k zrestaurování. 20. 3. došlo k přípravě expozice na sezonu, tj. k mytí, čištění, kontrole a k chemickému ošetření poškozených exponátů, k rozebrání skleněných vitrín v přízemí expozice a k jejich umytí a čištění spolu s exponáty uvnitř vitrín. V baště „C“ na Úředníku rožmberském došlo k obarvení bradky a obočí figuríny Höcka ve shodě s novou nazrzlou parukou na jeho hlavě, tavnou pistolí byly opětovně přilepeny předměty k desce stolů. Téhož dne byly nainstalovány dvě nové kresby iniciované Fridrichem Blumentrittem do 2. expoziční místnosti 1. patra („Šumava“) a rovněž vyměněny výjevy z jiných oblastí pohraničí za čistě jihočeské v této místnosti i v předsálí Rytířského sálu. 20. 3. došlo také k přestavení nábytku (exponátů) ve 2. expoziční místnosti 1. patra („Šumava“) po navrácení dvou vimperských skříní. 1. 4. předal jindřichohradecký zámečník Sládek do užívání repliky klíčů k opraveným zámkům u 5 truhel a 1 koutnice z expozice lidového malovaného nábytku. 20. 11. proběhla kontrola expozice po sezóně a došlo k ošetření truhly v 1. expoziční místnosti v přízemí (plíseň) a k seznámení se s expozicí nové konzervátorky a restaurátorky sl. Kozákové. 11. 12. byla provedena inventura sbírkového předmětu z fondu Vimperského muzea (poslední zbývající skříně).

V průběhu roku 2019 sem byly 16. 9. a 13. 12. navezeny prvotní exponáty k chystané výstavě o drobných zaniklých řemeslech na Novohradsku, Trhosvinensku, Kaplicku a Borovansku. 13. 12. pak přímo na místě proběhla schůzka Ing. arch. Našince s Mgr. Stejskalovou a Ing. Pelechem v částečně vyklizené kočárovně a řešily se detaily budoucího nového uspořádání prostoru, potřebné práce v nejbližší budoucnosti i kupříkladu rozhodnutí nahradit zvažovaný výstavní kámen z lomu v Rejtech výklenkovou kapličkou zakopanou u bašty „B“. Autorka plánované výstavy Mgr. Stejskalová pak měla v průběhu celého roku několik pracovních schůzek s autory výstavy i již zmíněným jejím architektem Našincem, a to přímo v hlavní budově JČM.

Roman Josefík

MEZINÁRODNÍ ARCHEOLOGICKÁ KONFERENCE NA ŽUMBERKU

Ve dnech 5.–8. 6. 2019 se v prostoru renesanční tvrze v Žumberku konala mezinárodní archeologická konference, pořádaná v rámci Archeologické pracovní skupiny východní Bavorsko/západní a jižní Čechy/Horní Rakousko (Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich). Archeologická pracovní skupina je v rámci celé střední Evropy unikátní platformou, sdružující archeology tří sousedních států. Vznikla dne 3. 2. 1990 na hraničním přechodu Železná Ruda/ Bayerische Eisenstein, a to nejprve na bázi osobních přátelství několika archeologů z jižních a západních Čech a Bavorska. Záhy se však stala skutečně profesionálním sdružením, které již následujícího roku 1991 uskutečnilo první konferenci archeologů uvedených tří regionů, přičemž tradice každoročních konferencí trvá od té doby nepřerušeně až dosud. V roce 2007 pak přistoupili i kolegové z Horního Rakouska. Nikde jinde ve střední Evropě takováto archeologická společnost nefunguje. Její každoroční setkání představuje mezinárodně významnou konferenci, které se zúčastňuje několik desítek badatelů i studentů z výše uvedených regionů. Významná je také skutečnost, že z každého setkání je následně publikován sborník, který natrvalo zachycuje všechny přednesené referáty a diskutovaná témata (více informací o Archeologické pracovní skupině viz www.archaeologie-bay-cz-ooe.de).

Pořadatelství uvedených konferencí se každoročně střídá mezi regiony Dolního Bavorska, Horní Falce, Horního Rakouska, jižních a západních Čech. Pro rok 2019 připadlo pořadatelství již 29. konference na jižní Čechy, přičemž místem jejího konání byl zvolen Žumberk. Hlavním organizátorem konference byly Jihočeské muzeum a Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Hlavním tématem letošního setkání bylo zvoleno „Pohřbívání v mohylách v pravěku a v raném středověku v česko-bavorsko-rakouské oblasti“. Účastníci se tak po dva dny zabývali následujícími otázkami a tématy:

- Mohylová pohřebiště v prostoru a čase: aktuální stav výzkumu v Čechách, v Rakousku a jižním Německu.
- Archeologické výzkumy mohyl ve sledované oblasti: srovnání starších a moderních výzkumů.
- Moderní metodika archeologických výzkumů mohylových pohřebišť.

Pohled do jednacího sálu během mezinárodní archeologické konference, foto: L. Töröková.

Účastníci 29. konference Archeologické pracovní skupiny před baštou opevnění u tvrze, foto: L. Töröková.

- Topografie a prostorové souvislosti mohylových pohřebišť.
- Možnosti památkové péče a prezentace mohylových hrobů.

Na konferenci, jíž se zúčastnilo kolem 50 badatelů i studentů z Čech, Bavorska, Rakouska i z Moravy, bylo předneseno celkem 17 referátů a prezentovány byly tři postery. Několik příspěvků se týkalo i jihočeského regionu, prezentován byl mj. i příspěvek o aktuálním archeologickém výzkumu Jihočeského muzea: „O. Chvojka – P. Zavřel: Alt bekannt, neu untersucht – Ergebnisse der modernen archäologischen Forschung von drei vorgeschichtlichen Grabhügeln bei Plav, Kr. České Budějovice“. Součástí konference byly i 2 exkurze po vybraných archeologických i historických památkách v okolí Žumberku a Nových Hradů (pravěké mohylové pohřebiště v Plavu, raně středověké hradiště v Doudlebech, raně středověký mohylník u Ostrolovského Újezdu, Žižkovo rodiště v Trocnově, hrad v Nových Hradech, románský kostel v Horní Stropnici a barokní poutní chrám v Dobré Vodě u Nových Hradů).

Letošní mezinárodní konference na Žumberku byla po všech stránkách přínosná. Účastníci měli možnost podrobně prodiskutovat řešenou tematiku, prezentovat své výsledky na mezinárodním fóru a porovnat si je s výsledky a metodickými postupy kolegů ze sousedních regionů. Všechny přednesené příspěvky i prezentované postery budou otištěny ve sborníku *Fines Transire*, budou tak k dispozici i badatelům a studentům, kteří se letošního setkání nemohli zúčastnit.

Za pomoc s organizací a hladkým průběhem konference bych chtěl poděkovat všem svým kolegyním a kolegům z archeologického oddělení Jihočeského muzea, dále pak zejména PhDr. Martě Zavřelové a Ireně Pišové, Romanu Josefíkovi, Ivoši Hajnovi a vedení Jihočeského muzea a Filozofické fakulty Jihočeské univerzity. Část nákladů pak byla hrazena z projektu *Aktion Česká republika – Rakousko* a z prostředků RVO Jihočeské univerzity.

Ondřej Chvojka

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ JIHOČESKÉ POBOČKY ČESKÉ ARCHEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI V ROCE 2019

V sobotu 2. 3. 2019 se v přednáškovém sálu Muzea Jindřichohradecka v Jindřichově Hradci uskutečnilo pravidelné plenární zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti. Jednání zorganizoval a řídil Ondřej Chvojka, na jednání se organizačně podíleli i Vladislav Burian a Jan Kocina z Muzea Jindřichohradecka. Jednání se zúčastnilo přibližně 75 osob, zčásti profesionálních archeologů, většinou však neprofesionálních členů a zájemců z řad laické veřejnosti a studentů.

Na programu zasedání byly celkem 3 body. Po úvodním projevu předsedy pobočky následovalo tradiční informační kolokvium na téma „Archeologické výzkumy, nálezy, vědecké projekty a nově vydaná literatura v jižních Čechách v roce 2018“. Celkem zde bylo prezentováno 13 referátů, které byly předneseny v následujícím pořadí (u více autorských referátů jsou uvedeni pouze osobně referující autoři):

- V. Burian (M Jindřichův Hradec): přehled archeologických výzkumů Muzea Jindřichohradecka za rok 2018: Slavonice – Horní nám. 515 (výzkum v interiéru domu); Třeboň – areál bývalého kláštera augustiniánů (výzkumy na nádvoří i v interiérech).
- J. Kocina (M Jindřichův Hradec): Dešná – kostel sv. Jana Křtitele (výzkum hřbitova vně od kostela).
- M. Rychlík (FF JU České Budějovice): informace o připravované magisterské práci na téma zaniklé Svinenské předměstí v Třeboni (shrnutí dosavadních výzkumů a výsledky průzkumu v r. 2018).
- T. Pancíř (FF JU České Budějovice): výzkum hrobů německých občanů z r. 1945 u obce Blato na Novobystřicku (výsledky výzkumu z r. 2018).
- O. Chvojka (JČM a FF JU České Budějovice): výzkumy Jč. muzea v trase dálnice D3 na Českokobudějovicku: pravěké a mladohradištní sídliště u Starých Hodějovic, sídliště ze starší doby bronzové a z doby laténské v prostoru zkoumaných mohyl v Plavu u Kamenného Újezdu. Informace o grantovém projektu GA ČR zaměřeném na žlabovité objekty ze sídliště mladší doby bronzové v Březnici u Bechyně. Prezentovány byly i nově získané kovové artefakty z doby bronzové z Jindřichohradecka nalezené spolupracovníky muzea.

Pohled do jednacího sálu Muzea Jindřichohradecka při plenárním zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti, foto: Muzeum Jindřichohradecka.

- R. Krajč (FF JU České Budějovice): informace o připravovaném projektu komplexního průzkumu a edukačního centra JU v areálu Karlova Hrádku u Purkarce.
- H. Hojerová (JčM České Budějovice): informace o běžícím projektu archeoskanzenu v Trocnově (výsledky nedestruktivních průzkumů v r. 2018).
- J. Havlice (NPÚ České Budějovice): výsledky archeologických výzkumů na hradech v Landštejně (výzkumy z let 2015 a 2018) a ve Vimperku (výzkum v r. 2018 v Horním zámku a v Horní a Dolní zámecké zahradě).
- L. Šmahelová (M Český Krumlov): Chvalšiny čp. 129 – výzkum v objektu bývalé fary (nález odlévací jámy na zvony a polozemnice z 13. stol.).
- M. Parkman (M Prachatice): přehled archeologických výzkumů Prachatického muzea za roky 2017 a 2018: Bavorov – nám. Bavora II. (polozemnice z 14. stol.); Netolice – ul. Vodňanská (mladohradištní osídlení); Volary – náměstí (osídlení z vrcholného středověku); Dub – zámek (situace od 14. do 19. stol.).
- F. Janda – J. Bumerl (M Tábor): Tábor – Klokoaty (zemnice z 13.–15. stol.); Soběslav – nám. TGM (chlebové pece z 15. stol., novověký hřbitov); Tábor čp. 44 (zemnice po r. 1420, nálezy od 13. stol.); Veselí n. L. – tvrzíště Talíř (řez příkopem, datace 13.–15. stol.).
- Z. Kadlec (Homole u Č. Budějovic): možnosti spolupráce mezi profesionálními archeology a neprofesionálními zájemci o archeologii pohledem spolupracovníka Jihočeského muzea.
- V. Burian (M Jindřichův Hradec): „Toulky tajemným kostelem sv. Jana Křtitele a minoritským klášterem v Jindřichově Hradci“. Informace o stavební historii a archeologických výzkumech objektu.

Program byl ukončen prohlídkou kostela sv. Jana Křtitele a minoritského kláštera. Všechny zájemce provedl a odborný výklad podal V. Burian.

Ondřej Chvojka

VZPOMÍNKA NA PETRA BÜRGERA

Tento příspěvek není obvyklým nekrologem při úmrtí významného badatele, který bilancuje jeho odborné zásluhy, přednáškovou a publikační činnost. To již učinili nebo učiní povolanejší, jeho kolegové přírodovědci. Já bych na tomto místě jen krátce vzpomenu na svého dlouholetého muzejního kolegu, a dovolím si říci, kamaráda. Zpráva o jeho tragické a předčasné smrti byla pro mě šokující. Vždyť nedlouho před tím jsme se potkali na hokeji, kde jsme oba, jako fanoušci Motoru ČB, diskutovali při občerstvení o vyhlídkách našeho oblíbeného klubu. Nikdy by mě nenapadlo, že ho vidím naposledy. Uvědomil jsem si, že spolu s ním odešel další příslušník legendární muzejní generace osmdesátých let minulého století, ze které jsem zůstal v současném muzeu již sám.

Petra Bürgera jsem poznal v roce 1978, kdy jsem nastoupil jako archeolog do Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Petr zde již 4 roky pracoval jako zoolog. Okamžitě mě zaujal svojí přímoučarostí, s jakou sděloval své názory a někdy i nepříjemné pravdy bez oklik, přímo do očí, často za cenu osobních nepříjemností. Nezapomeňme, že období konce sedmdesátých a první poloviny let osmdesátých představovalo dobu tuhé normalizace. Vzpomínám si na jeho velkou výstavu v Jihočeském muzeu, její téma si už nepamatuji, v níž ukázal bez příkras neblahé dopady průmyslové činnosti na jihočeskou přírodu a měl s tím velké problémy, zejména s tehdejšími náměstky pro věci odborné. Ze svých názorů ale neuhnul. I když byl jen o 3 roky starší (v době našeho seznámení mu bylo 27 let) od počátku se stylizoval, samozřejmě v nadsázce, do role starého muže a „otcovsky“ mi domlouval, abych zanechal sportování, neboť je to činnost nedůstojná našeho věku a postavení. Vyplývalo to z jeho veselého a společenského povahy i způsobu humoru, který mě osobně vyhovoval. Dělal si často z lidí, obvykle s vážnou tváří, legaci. Nikdy však neurážel a bylo samozřejmostí, že podobný způsob humoru na svou osobu přijímal.

Situace v tehdejší Jihocheském muzeu byla naprosto odlišná od té dnešní. Bídne platy a netolerantní vedení byly příčinou, že v muzeu bylo hodně mladých, teprve začínajících lidí, kteří po dosažení určité odborné úrovně či po konfliktu s mocnými odcházeli nebo naopak svoji práci měli tak rádi, že byli ochotni akceptovat nízkou životní úroveň i neustálý boj s vedoucími, což byl případ i Petra Bürgera. Z těchto lidí, a nejednalo se jenom o odborné pracovníky, se vytvořila parta „muzejních proletářů“, která držela při sobě a stýkala se i mimo muzeum. A právě Petr byl jedním z jejích pilířů, který nechyběl na žádné akci, ať to bylo tradiční pečení selátka, různé kulturní podniky nebo jen přání k narozeninám či svátku, které začínalo nevině na půdě muzea a končilo obvykle nad ránem „u Zavřelů“ v Riegrově ulici. Zde pak patřil k vůdčím osobnostem zábavy. Byl výborný tanečník, a tak není divu, že zde jednou protancoval ponožky a snad po letech už mohu prozradit, že byl hlavním organizátorem nočních výprav do nedalekého parku za účelem získání tulipánů pro přítomné ženy a dívky. Byl i jedním z organizátorů památného „Sjezdu abiturientů Jihocheského muzea“ na přírodovědecké stanici u Veselí nad

Petr Bürger s Martou Zavřelovou při oslavě MDŽ v Jihocheském muzeu v roce 1984, foto: P. Zavřel.

Lužnicí v roce 1986, kdy v důsledku perestrojky v SSSR došlo i v muzeu k výměně vedení a následně i k jistému uvolnění poměrů. Na to jsme reagovali nápadem svolat všechny nám blízké bývalé zaměstnance instituce. Ukázalo se však, že je to nesplnitelný úkol, protože muzeem za posledních deset let prošlo neuvěřitelné množství lidí. I tak to bylo nezapomenutelné setkání i z pohledu skutečnosti, že řada jeho účastníků již není mezi námi.

Petr Bürger se nezměnil ani po roce 1989, kdy se v důsledku zásadních celospolečenských změn proměnilo i muzejní prostředí. Parta mladých se postupně dostala do středních let a její příslušníci, pokud z muzea neodešli za novými možnostmi, se postupně sami dostávali na druhou stranu barikády, do funkcí vedoucích. Nově přichozí již byli z „jiného těsta“ než my, a tak jsem se s Petrem začal potkávat pravidelně na poradách vedení muzea, on za přírodovědné oddělení, já za archeologické. Faktem je, že začal mít určité zdravotní problémy, což na jedné straně zesílilo jeho postoj „starého, nemocného“ muže, ale v žádném případě se neprojevilo na práci a hájení zájmů jeho oddělení. Sám jsem to mnohokrát pocítil na vlastní kůži, kdy jsme se na poradě sřeteli o tehdy jediné služební vozidlo nebo o finance pro nákup nejrůznějšího vybavení. Většinou jsem byl v defenzivě, jelikož Petr byl výborný diskutér. Naše vztahy to však nikdy nenarušilo. Vznik archeologického oddělení a intenzivní stavební činnost v porevolučních dobách a s tím související vzrůst počtu výzkumných akcí způsobily, že jsme se vídali již méně. Bezstarostná doba oslav a mejdanů byla nenávratně pryč. Petr v roce 2011 navíc odešel do předčasného důchodu, oženil se se svou dlouholetou přítelkyní Zdenou Němcovou a společně pak procestovali snad celý svět.

Naposledy jsme se řádně setkali na oslavě mých šedesátin a o rok později na stejné oslavě mé ženy, kde jsme vedle rodiny a přátel sezvali i všechny dostupné příslušníky staré muzejní party, kde Petr nemohl chybět. Až do rána jsme vzpomínali na staré časy. Sice jsme si slíbili, že ho navštívíme v Radosticích, kde žil po odchodu z Českých Budějovic, ale v domnění, že je dost času, jsem návštěvu ve shonu moderní doby neustále odkládal na později. Dnes vím, že to byla chyba.

Petr Bürger byl čestný a rovný chlap v tom nejlepší smyslu, člověk, jakých dnes bohužel ubývá. Tím více můžeme litovat jeho předčasného odchodu. Čest jeho památce!

Petr Zavřel

PTAČINEC RUMIŠTNÍ, NOVÝ DRUH PRO VĚDU – VÝZNAMNÁ AKVIZICE DO SBÍREK JIHOČESKÉHO MUZEA

Holotypová položka ptačince rumištního.

Jihočeské muzeum se významnou měrou podílelo na objevení a popsání nového druhu rostliny pro vědu – ptačince rumištního (*Stellaria ruderalis*). Nový ptačinec byl poprvé objeven v roce 2017 v jižních Čechách, kde v současnosti roste poměrně hojně podél silnic, železnic a vodních toků. Druh se zřejmě do jihočeského regionu spontánně rozšířil v posledních desetiletích z teplejších částí Evropy, kde byl doposud botanicou obcí přehlížen. Z příbuzenstva ptačince rumištního jsou na celém světě známy pouze tři druhy – ptačinec bledý (*Stellaria pallida*), p. přehlížený (*Stellaria neglecta*) a p. prostřední (*Stellaria media*), které se rovněž vyskytují v České republice. K odlišení ptačince rumištního od těchto příbuzných druhů byla využita celá řada moderních analýz, které oprávněnost popisu nového druhu jednoznačně potvrdily. K tomu, aby mohl být nový druh formálně a platně popsán, je nutné stanovit tak zvanou holotypovou herbářovou položku, ke které se bude vázat jméno nové rostliny. Vzhledem k tomu, že holotypové položky vznikají pouze při unikátní a neopakovatelné události, tj. při popisu nového organismu pro vědu,

jsou nejvíce ceněnými sbírkovými předměty v biologických sbírkách. Díky objevu ptačince rumištního získalo Jihočeské muzeum holotypovou položku (viz obr.) a 40 paratypových herbářových dokladů (to je položek, které jsou ocitovány v článku s popisem druhu). Objev tedy není významný počin pouze pro botaniku jako vědní disciplínu, ale je pozoruhodným přínosem také pro sbírkotvornou činnost Jihočeského muzea. Popis druhu byl publikován v mezinárodním časopise *Preslia* (viz publikační činnost M. Lepšího) a kromě botanika Jihočeského muzea se na něm podíleli P. Lepší (SCHKO Blanský les), P. Koutecký, M. Lučanová, E. Koutecká (Jihočeská univerzita) a Z. Kaplan (Univerzita Karlova, Botanický ústav AV ČR).

Martin Lepší

TRADIČNÍ VÝSTAVA ORCHIDEJÍ, BROMELIÍ, SUKULENTŮ, JINÝCH EXOTICKÝCH ROSTLIN A HMYZU

V nově zrekonstruovaných prostorách muzea se letos už po sedmácté uskutečnila „Tradiční výstava orchidejí, bromelií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu.“

Výstava probíhala v termínu od 15. 2. do 24. 2. 2019 denně od 9.00 do 17.30 hodin, včetně pondělí. Vznikla ve spolupráci se specializovanou organizací Českého zahrádkářského svazu Orchidea, klubem sdružujícím soukromé pěstitele orchidejí a sukulentů, zároveň byl k účasti přizván i Klub kaktusářů ČZS České Budějovice. Jejich rostliny tvořily převážnou část vystavovaných exponátů. Desítky druhů orchidejí, tropických rostlin a sukulentů poskytla i botanická zahrada při VOŠ a SZeŠ v Táboře, takže opět bylo na co se dívat.

Dalším partnerem projektu byla Zoologická zahrada v Hluboké nad Vltavou, která dodala představitele fauny, díky nimž se podařilo spolu s exotickými rostlinami vytvořit dokonalou podobu života tropického deštného pralesa. Zástupce hmyzu zapůjčili entomolog O. Bužga a členové entomologického kroužku Jihočeského muzea v Č. Budějovicích. Ve vitrínách chodbové části výstavy byly nainstalovány ukázky květinových vazeb žáků ze Střední odborné školy veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky z Českých Budějovic a ukázky preparovaných členovců, kteří se chovají v insektářiích. Atraktivní rostliny, kterým dominovaly především kvetoucí orchideje, byly aranžovány jednak volně ve velkých skupinách, jednak v decentně nasvícených celoskleněných vitrínách, kde byly umístěny především drobné botanické druhy orchidejí.

Výstava se nacházela v hlavních výstavních sálech v přízemí muzea. Její součástí byla i poradna pro zájemce o pěstování orchidejí, kaktusů a sukulentů. Některé rostliny bylo možno zakoupit.

Výstavu doprovázely i edukační programy pro školy. Botanik M. Lepší využil fotografií D. Průši a dalších fotografií a vytvořil pro potřeby edukace panely s různými zajímavostmi o orchidejích.

Výstava byla instalována ve dvou místnostech. V první byla ukázka sušších biotopů, které zastupovaly kaktusy a další sukulenty. Ve středu sálu byl umístěn strom s tilandsiemi a nechyběla ani ukázka pěstování malých semenáčků orchidejí na kultuře z agaru. Scenérii doplňovala i terária s drobnými obratlovci. V druhém sále byly vystaveny orchideje, masožravé rostliny a terária s hmyzem. Tato expozice měla navozovat atmosféru tropického pralesa.

Všichni návštěvníci si odnesli informační letáček s fotografiemi vybraných exemplářů a popisem pěstování několika základních rodů orchidejí a kaktusů. Zároveň každý tisíc návštěvník dostal jako dárek orchidej. Za 10 dní trvání výstavy přišlo přes 7 200 návštěvníků. Je tedy zřejmé, že se podařilo úspěšně navázat na tradici předchozích výstav.

Zdeněk Kletečka

DIGITALIZACE DOKUMENTŮ V KNIHOVNĚ JIHOČESKÉHO MUzea

V roce 2019 probíhala další digitalizace dokumentů knihovny Jihočeského muzea prostřednictvím Krajské digitalizační jednotky při Krajském úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích.

Podařilo se dokončit digitalizaci titulů *Archeologické výzkumy v jižních Čechách i s jeho Supplementy* a *Jihočeský sportovní týdeník*. Zdigitalizované dokumenty jsou zveřejněny v Digitální knihovně Jihočeské vědecké knihovny. Knihovna Jihočeského muzea dosud nemá vlastní digitální knihovnu.

Jihočeské vědecké knihovně byly zapůjčeny svazky periodika *Hraničář* (10 ročníků) pro účely zkompletování titulu k digitalizaci.

V souladu se zákonem č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) mohou být některé zdigitalizované dokumenty zobrazeny pouze v prostorách JVK nebo knihovny Jihočeského muzea. Dokumenty lze v knihovně vytisknout. Autorský zákon připouští zpřístupnění děl na internetu 70 let po smrti všech autorů a dalších původců díla (překladatelé, ilustrátoři apod.) a 50 let od data vydání dokumentu.

Dokončená digitalizace byla nahlášena do Registru digitalizace a rovněž vyznačena v Souborném katalogu ČR.

Jana Klimešová

Z VÝSTAVNÍ ČINNOSTI KNIHOVNY V ROCE 2019

V termínu od 18. dubna 2019 do 13. října 2019 uspořádala Knihovna Jihočeského muzea výstavu u příležitosti 110. výročí úmrtí zakladatele knihtiskařského impéria Johanna Steinbrenera (1835–1909) s názvem „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrenner. Příběh vimperského knihtisku. Ta zavedla návštěvníky do šumavského Vimperka, městečka, které se po Plzni stalo druhým místem v Čechách, kde byly tištěny knihy. Již v 80. letech 15. století zde působil pasovský tiskař Johann Alakraw, který zde vytiskl první český kalendář. V polovině 19. století na vimperskou tiskařskou tradici navázal knihař Johann Steinbrenner, když si ve svém rodném domě U Slona založil malou knihařskou dílnu a krámk. Díky své péli, řemeslnému umu a vrozenému obchodnímu nadání z malého rodinného podniku vybudoval úspěšnou firmu, jejíž výrobky se vyvážely do celého světa.

Modlitební knihy ze Steinbrennerovy produkce se dočkaly mimořádné obliby daleko za hranicemi českých zemí a byly vydávány téměř ve 30 jazykových mutacích, včetně indiánských a afrických domorodých jazyků. Stejně proslulosti dosáhly i vimperské lidové kalendáře či kolibří korány. Výstava představila Johanna Steinbrenera nejen jako úspěšného průmyslníka, ale též jako podnikavého hospodáře a filantropa. Navštívili jsme s ním světové průmyslové výstavy, zažili požár Vimperka, uvítali císaře Františka Josefa I. a přihlíželi prudkému stavebnímu rozvoji města.

Pozornost byla věnována také osudu firmy po smrti jejího zakladatele v divokém 20. století. Prosperující podnik byl Steinbrennerovu rodu po druhé světové válce vyvlastněn, po roce 1948 znárodněn. Původní majitelé byli odsunuti do Rakouska, usadili se v Schärdingu, kde se jim přes mnohá úskalí podařilo rodinný podnik vzkřísit a provozovat dodnes. Vimperské tiskárny se v 50. letech staly součástí plzeňských tiskařských závodů Stráž. Díky své profesionalitě a vyhlášené kvalitě působily ve službách řady předních českých nakladatelství. Prosperující podnik však nepřežil nástup kapitalismu po roce 1989. Tiskárny Stráž byly zprivatizovány a v roce 2003 zanikly.

Výstava nabídla seznámení s tímto největším jihočeským knihtiskařstvím nejen prostřednictvím velkého množství reprodukcí a fotografií, ale i výběrem exponátů. Kromě řady modlitebních knih a kalendářů z fondu Jihočeského muzea byly mimořádně k vidění i předměty přímo ze Steinbrennerových tiskáren zapůjčené Muzeem Vimperka. Velký dík tak patří Národnímu památkovému ústavu, které Muzeum Vimperka spravuje. Dále Státnímu oblastnímu archivu v Třeboni, Státním okresním archivům v Českých Budějovicích a v Prachaticích a Jihočeské vědecké knihovně.

K výstavě patřil i doprovodný program. Konzervátorky Státního okresního archivu v Českých Budějovicích uspořádaly během Muzejní noci 24. 5. 2019 knihařský workshop pro děti a Lukáš Pelikán provedl zájemce výstavou. Knihovna se dále účastnila Dnů evropského dědictví 14. 9. 2019 s přednáškou Vimperské tisky – Jihočeské knižní poklady z tiskařské černě, při níž vzácný host z Jihočeské vědecké knihovny, Mgr. Jindřich Špinar, představil vimperské prvotisky z dílny Johanna Alakrawa a Helena Stejskalová, Eva Náprstková a Lukáš Pelikán připravili pro zájemce komentované prohlídky.

Výstava dále putovala do Městské knihovny ve Vimperku, kde ji zájemci o historii tiskařství mohli zhlédnout v průběhu ledna až března 2020.

Knihovna připravila také exponát měsíce května, kterým návštěvníkům oživila husitskou tematiku a pozvala je do Památníku Jana Žižky z Trocnova, jehož expozice je každoročně obměňována a doplňována o nové zajímavé předměty. Prezentována byla ukázka ze souboru nových exponátů – zbraní z doby husitské, které Jihočeské muzeum zakoupilo od soukromého kutnohorského MuzeaB. Na výrobě zbraní se podílel autor expozice o husitství ve zmiňovaném muzeu Boris Buňka, který je taktéž autorem

prezentovaného novodobého portrétu Jana Žižky z Trocnova. Muzejní knihovně patřil i exponát měsíce července „Krása starých interiérů“. Z bohatého fondu odborné literatury byla vybrána kolekce knih a katalogů ve stylu Art deco. Knihy obsahující vzory, dekorativní motivy a návrhy vybavení interiérů v tomto velmi elegantním stylu byly v nedávném období konzervovány a byla na ně vyhotovena ochranná pouzdra či desky. Nejkrásnější stránky z těchto katalogů byly představeny formou velkoformátových koláží. Nechyběly ani dobové předměty z uměleckoprůmyslové sbírky Jihočeského muzea.

Vedoucí knihovny a náměstkyně ředitele se také stala garantkou výstavy „Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách“ uspořádané k 30. výročí kanonizace přemyslovské princezny a sametové revoluce. V autorském týmu výstavy kromě Heleny Stejskalové působili Eva Náprstková, Lukáš Pelikán, Zuzana Thomová a Hynek Rulíšek. Skvělou práci odvedla i muzejní výstavařka a grafička Terezie Fojtlová. Výstava byla otevřena 25. října 2019 a potrvá až do 18. října 2020. Představila významnou postavu českých dějin a oblíbenou národní světici nejen pohledem tradičního dějepisce, ale snažila se vykreslit obraz její úcty v jihočeském regionu. Návštěvníkům přiblížila období 13. století a životní peripetie nejmladší dcery českého krále Přemysla Otakara I. Seznámila je s duchovní filozofií svatého Františka z Assisi a svaté Kláry a pomohla jim pochopit Anežčin hluboký, niterný vztah k Bohu, který vedl její kroky až za zdi kláštera. Místo světského bohatství dala přednost životu v chudobě, založila v Praze klášter klarisek, do něhož vstoupila, a k němu přiléhající špitál. Později iniciovala i zrod jediného českého rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou, o nichž se návštěvníci na výstavě taktéž dozvěděli mnoho zajímavostí. Anežka byla již za svého života vzorem křesťanské víry a lásky a dlouhá staletí po své smrti byla uctívána jako světice. Kanonizace se však dočkala až v listopadu 1989 a zůstane tak navždy spjatá se sametovou revolucí a symbolem vytoužené svobody. Výstava se zaměřila i na úctu k této oblíbené národní světici v regionu jižních Čech a představila místa a projekty s ní spojené. Náš vřelý dík patří všem institucím a soukromým osobám, které zapůjčili exponáty a pomohli nám s přípravou výstavy. Patří k nim Klášter sester klarisek v Brně–Soběšicích, Kláštery Český Krumlov, Národní galerie, Řád Křižovníků s červenou hvězdou, Státní okresní archiv České Budějovice, Střední uměleckoprůmyslová škola sv. Anežky České Český Krumlov, poutník František Růžička, akademický sochař Daniel Ignác Trubač a sběratel pивních lahví Miroslav Kekrt.

Eva Náprstková

„SKLÁŘSKÁ SETKÁVÁNÍ“ – PREZENTACE SBÍRKY SKLA V ZAHRANIČÍ

Hlavní město rakouské spolkové země Dolní Rakousy Sankt Pölten hostilo ve dnech 16. května až 16. června 2019 výstavu „Sklářská setkávání“ („Glas Begegnungen“), která přiblížila našim jižním sousedům tvorbu současných sklářských umělců.

Výstava si kladla za cíl pomoci vybraných děl připomenout mezinárodní sklářské sympóziem uspořádané v roce 2012 v Kraji Vysočina a cyklus workshopů pořádaných v letech 2013–2015 v Jihočeském kraji a realizovaných jako součást aktivit přeshraničního projektu Porta culturae.

Ve výstavních prostorách Ausstellungsbrücke v budově Úřadu dolnorakouské zemské vlády, která je součástí moderní vládní čtvrti, bylo možno zhlédnout díla 15 umělců všech generací. V „jihočeské“ části expozice, jež prezentovala objekty vytvořené během sklářských sympózií ve Vimperku, bylo představeno prostřednictvím exponátů

J. Švarcová – Klíčení I, sklářské sympóziem Vimperk 2015, foto Helena Motyčková.

Pohled do třetího výstavního sálu Ausstellungsbrücke, foto Hana Koubková.

a medailonků sedm umělců. První jihočeský workshop, konaný v roce 2013, byl poctou vimperskému skelmistru Michaelu Müllerovi (jako první ohlásil roku 1683 objev křišťálového skla), a hlavní roli tak hrál český křišťál, v Sankt Pöltenu byl zastoupen pracemi Martiny Zwölfer (Rakousko) a Ronyho Plesla. Druhé sklářské setkání, jež se neslo v duchu dialogu skla a kovu, reprezentovali Karolína Kopřivová, Rike Scholle (Německo) a Lubomír Šurýn. Díla Františka Jungvirta a Jaroslavy Švarcové upomínala na poslední workshop z roku 2015, který se zaměřil na možnosti kombinace skla se dřevem. V zahraničí představené práce byly skvělou ukázkou zručnosti současných sklářských umělců a odkazovaly také na dlouhou tradici sklářství v jižních Čechách.

Výstavu společně připravily za jižní Čechy Hana Koubková, kurátorka Jihočeského muzea, příspěvkové organizace Jihočeského kraje, a za Vysočinu Zuzana Nováčková, kurátorka Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod, příspěvkové organizace Kraje Vysočina. Květnová instalace se podařila díky skvěle odvedené práci kolegyně Pavly Svobodové a kolegy Martina Bacha.

Slavnostní zahájení výstavy „Sklářská setkávání“ proběhlo ve středu 15. května 2019. Úvodní slovo pronesl za rakouského hostitele Hermann Dikowitsch, vedoucí Oddělení umění a kultury, a historik umění Hartwig Knack, který krátce představil jednotlivé umělce a jejich díla. Vernisáže se zúčastnili za Jihočeský kraj Hermína Mocová z Odboru kultury a památkové péče, za Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích jeho ředitel František Štangl a spoluautorka výstavy Hana Koubková, za Kraj Vysočina Jana Fischerová, náměstkyně hejtmana Kraje Vysočina, která též krátce pohovořila na téma česko-rakouské spolupráce, dále Ladislav Seidl, vedoucí Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu, Michal Kamp, ředitel Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod, a spoluautorka výstavy Zuzana Nováčková. Na vernisáž dorazili také někteří vystavující umělci a mnoho zájemců z řad veřejnosti. Výstava se stala úspěšným výstupem partnerské přeshraniční spolupráce.

V muzeu uložená sbírka skla podává souvislý obraz vývoje jihočeského sklářství. Díky darům a nákupům dnes čítá přes 3 000 předmětů. Především jsou zastoupena řezaná a malovaná skla 18. století či broušená, rytá a hutnicky tvarovaná předměty z barevných sklovin z 19. století. Produkci 20. století

dokumentují výrobky ze skláren v Chlumu u Třeboně a v Lenoře. Dnes se snažíme sbírku skla obohatovat také o ukázky současné tvorby, autorský design a umělecké sklo v podobě plastik a objektů. A právě originální předměty vyrobené v rámci sklářských workshopů ve Vimperku jsou krásným příkladem současných trendů spojujících tradici a moderní design. Je potřeba, aby i tyto nové kusy měly zastoupení ve sbírce, a ponechali jsme tak budoucím generacím doklad o uměleckých a řemeslných schopnostech naší doby.

Hana Koubková

PŘÍBĚH LOUTEK MALÉHO DIVADLA VE SBÍRKÁCH JIHOČESKÉHO MUZEA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

V divadelním fondu Jihočeského muzea se nachází rozsáhlý soubor loutek z inscenací Malého divadla od jeho počátků do konce 80. let minulého století. Jeho cesta do divadelních depozitářů však byla dlouhá a trnitá. Na jejím počátku z kraje 90. let minulého století stála tehdejší kurátorka divadelního archivu PhDr. Marta Zavřelová, která jej doslova zachránila před nenávratnou likvidací. Jelikož měla přátele v divadelních kruzích, donesla se jí tehdy zpráva, že se divadlo bude zbavovat veškerých loutek z uplynulých inscenací. Doba byla taková. Vše se kvapem měnilo, staré bylo nahrazováno novým. Divadlo procházelo náročnými personálními změnami, dokonce na čas změnilo i zaměření pouze na starší mládež (Divadlo M). V té době docházelo rovněž k systematické likvidaci majetku bývalého Malého divadla a zřejmě bylo rozhodnuto o vyřazení všech loutek. S tím se dr. Zavřelová nechtěla smířit a požádala tehdejší vedení muzea, zda by loutky mohly být převezeny do muzea a zde uloženy. Byl jich tehdy plný nákladní vůz, a protože muzeum v té době nedisponovalo dostatečnými depozitárními prostorami, byly dočasně deponovány na půdě historické budovy. Nakonec zde setrvaly ještě mnoho dalších let. Dr. Zavřelová totiž v roce 1992 muzeum opustila a divadelní fond se tak na více jak 10 let až do mého příchodu do muzea ocitl bez správce. Nastoupila jsem v roce 2000 na pozici správkyně depozitáře uměleckého průmyslu a po pár letech praxe mi byl přidělen ke správě hudební a divadelní archiv a s ním i depozitář loutek v Ledenicích a hudební archiv ve sklepních prostorách muzea. Ten musel být vystěhován z důvodu povodní v roce 2002 a později byl přestěhován do nově zrekonstruované budovy muzea v ulici L. B. Schneidera. Protože se pomalu začínalo hovořit i o rekonstrukci hlavní budovy, musely být přesunuty i loutky z půdy. Dočasně byly převezeny do depozitáře uměleckého průmyslu v ulici L. B. Schneidera, kde za účasti muzejních konzervátorů Lenky Němcové a Pavly Svobodové opět doslova spatřily světlo světa. Některé byly uloženy v černých pytlích, jiné v průhledných a část byla dokonce vyskládána ve starých cestovních kufrech. Loutky byly povětšinou vyrobeny z moderních materiálů (molitan, močovina, kaširovaný papírmaš, guma, plst, apod.) Tyto materiály snadno podléhají degradaci,

Krása nevidaná: Jevgenij Speranskij
režie: Jan Kačer
výtvarník: Jaroslava Žátková

Ježek – maňásek vyrobený z plsti
a kartáčových štětín
Inscenace a autor nezjištěn

Pohádky pana Pohádky: Jiří Sřěda (1987), reŹie: Ivan Pílňý, vřtvarnřk: Milan Plřtek, Postup pracř.

a tak se mnohdy z pytlů sypala i molitanová drť a rozdrobené ručičky loutek z močoviny. Konzervátorky provedly základní očištění, zhodnocení jejich stavu, ke každé loutce byl sepsán soupis potřebných oprav a byly uloženy do dřevěných regálů. S pomocí dostupné literatury a archivních pramenů se mi nakonec podařilo většinu loutek určit a přiřadit k jednotlivým inscenacím v rozmezí let 1960 až 1988. Tvoří tedy opravdu průřez téměř celou historií Malého divadla do roku 1989. Jejich autory jsou zejména výtvarníci jako Albín Novotný, Jaroslava Žátková, Lubor Friedrich a Milan Plítek. S odklonem od tradičního lidového loutkářství a profesionalizací loutkových divadel v 50. letech se pomalu upustilo od tradičních marionet a divadlo se hrálo s novým typem loutek, které se vodily zespolu pomocí tyček, tzv. javajky. Ani Malé divadlo nezůstalo pozadu a většina loutek jsou tedy javajky. V souboru je i několik maňásků a menších loutek jen do ruky, jakož i obří celomolitanové loutky zvířat, drobné divadelní rekvizity nebo loutky vyrobené z různých komponentů z domácnosti (hrnce, konvice, poklice, trubky, kartáče, apod.) Materiál tedy skutečně rozmanitý.

Na svou opravu si ještě ovšem musely pár let počkat. Bohužel kapacita muzejního konzervátorského pracoviště není příliš velká a rovněž chyběla zkušenost s moderními materiály. Navíc žádný z konzervátorů neměl odborné zaměření na opravy textilu, z něhož byla většina loutek vyrobena, a externím restaurátorům se zadávaly zejména cennější loutky starých marionetářů. Vše se změnilo až s posílením muzejních řad o Miloslava Kocmicha, výtvarníka a bývalého člena souboru Malého divadla. Brzy se ukázalo, že má nejen potřebné zkušenosti s výrobou loutek a divadelních rekvizit, ale i odvahu se pustit do postupné opravy celého souboru. Pod odborným vedením muzejní konzervátorky Pavly Svobodové a mým dohledem se pustil do práce. Molitanové výplně nahrazuje novými, rekonstruuje opadané ručičky a nožičky s pomocí nových moderních materiálů a technologií, doplňuje chybějící části, pomocí kaširování zakrývá drobná poškození, čistí suchou i mokrou cestou všechny textilní součásti. V současnosti má opravených více jak 100 kusů loutek a pár desítek ho ještě čeká do budoucna. Nově opravené loutky jsou postupně digitalizovány a ukládány do nových depozitářů. První opravené kousky již měli možnost návštěvníci vidět v uplynulém roce na výstavě 100 let Jihočeského divadla – Kabinet zázraků, v Jihočeském muzeu, kde byly vystaveny loutky z inscenace „Pohádky pana Pohádky“ z roku 1987. V budoucnu se určitě objeví na některé z dalších muzejních výstav. Staly se totiž hodnotnou součástí muzejní sbírky a jejich získání pomohlo doplnit více jak 30 let z historie jedné významné budějovické kulturní instituce.

Petra Prokopová

ODBORNÁ EXKURZE MUZEJNÍCH PRACOVNÍKŮ V ROCE 2019

Ve dnech 25. 9.–27. 9. 2019 se konala už tradiční odborná exkurze muzejních pracovníků. Kromě zaměstnanců Jihočeského muzea se exkurze účastnili kolegové z Prachatického muzea a Městského muzea a galerie Vodňany. Cílovou oblastí se staly východní Čechy, respektive oblast Jičínska a Českého ráje. S výběrem pomohl Leoš Nikrmajer, který též poskytl řadu cenných rad k organizaci exkurze. Lukáš Pelikán zajistil program exkurze, Jana Klimešová měla na starosti dopravu a ubytování.

Program byl sestaven tak, aby zahrnoval pestrou škálu oborů a odvětví muzejní praxe. Ve středu 25. září účastníci navštívili Škoda Muzeum v Mladé Boleslavi. Program byl rozdělen na 3 části. Nejprve byly pro skupiny zajištěny komentované prohlídky dílen a depozitářů, včetně návštěvy firemního archivu. Odborného výkladu se ochotně ujali koordinátor restaurátorské dílny Michal Velebný a vedoucí firemního archivu a historik Mgr. Lukáš Nachtmann. Jednalo se většinou o prostory široké veřejnosti nepřístupné. Poté si skupina prohlédla expozici věnovanou historii firmy od počátku až po současnost. Čtyřhodinový program zakončila návštěva výrobních prostorů doplněná zajímavým odborným komentářem pracovníků Škoda muzea. K vidění byly výrobní linky včetně plně automatizované části, jejíž fungování zajišťují robotické stroje.

Účastníci exkurze se seznámili s edukačním programem v Kamenářském domě muzea Českého ráje v Turnově.

Historička Hana Fajstauerová z Regionálního muzea a galerie v Jičíně nabídla účastníkům exkurze interaktivní zážitek.

Druhý den, ve čtvrtek 26. září, skupinu čekal bohatý program. Nejprve se v dopoledních hodinách vydala do přírodní rezervace Prachovské skály. Tato pískovcová skalní oblast je součástí Chráněné krajinné oblasti Český ráj. Na výběr byly dvě trasy. Náročnější zelený okruh měřil 3,5 km. Méně náročná žlutá stezka byla dlouhá 1,5 km. Po společném obědě se muzejníci rozdělili na 2 skupiny. První část si vybrala pěší vycházku dlouhou 13 kilometrů. Tuto partu vedl PhDr. František Kubů z Prachatického muzea. Výprava začínala výšlapem na zříceninu Trosky, následovalo putování Zlatou stezkou Českého ráje k zřícenině skalního hrádku Nebákov. Trasu ukončil pochod přes Libošovice až ke zřícenině hradu Kost, kde pěší část účastníků muzejní exkurze vyzvedl autobus.

Druhá skupina mezitím navštívila Muzeum Českého ráje v Turnově. Ředitelka PhDr. Vladimíra Jakoubčová si připravila milý výklad o historii muzea a provedla skupinu jihočeských muzejníků Kamenářským domem. Jedná se o objekt, který je věrnou replikou domu z počátku 19. století, který stával v Turnově. Nově vzniklá stavba v současnosti slouží mimo jiné edukačním účelům a nabízí ukázkou historických řemesel. Následovala prohlídka nové expozice věnované horolezectví, které má v tomto regionu bohatou historii. Tato výstava vhodně doplnila ranní návštěvu Prachovských skal. Program v Muzeu Českého ráje pokračoval zhlédnutím expozice Klenotnice, přibližující historii uměleckého zpracování kovů a drahokamů v regionu a expozice Mineralogie. Odpolední program byl zakončen návštěvou Dlaskova statku a Domu přírody Českého ráje v Dolánkách u Turnova.

Poslední den muzejní exkurze naplnila návštěva Regionálního muzea a galerie v Jičíně. Vlídne přijetí celé skupiny muzejníků zajistil ředitel muzea PhDr. Michal Babík, následoval fundovaný výklad historičky Mgr. Hany Fajstauerové, která zajistila komentovanou prohlídku expozice. Řeč byla zejména o Albrechtu z Valdštejna, který je s Jičínem velmi úzce spjat. Posledním bodem programu celé třídní exkurze byla komentovaná prohlídka historickým jádrem Jičina, kterou připravila muzejní edukační pracovnice Mgr. Marie Grusová.

Účastníci exkurze tak měli další možnost poznat muzejní praxi, inspirovat se u kolegů v jiném regionu a navštívit přírodu tohoto regionu. Viděli, jak fungují jiná muzea regionálního zaměření, ale poznali i chod muzea, které je součástí významné automobilky a svým pojetím, zaměřením a nabídkou pro návštěvníky je svým způsobem ojedinělé.

Lukáš Pelikán

MYKOLOGICKÝ KLUB JIHOČESKEHO MUZEA V ROCE 2019

Mykologický klub Jihočeského muzea (MK JČM) je od roku 1990 dobrovolným sdružením amatérských mykologů a zájmovým sdružením spolupracovníků JČM bez vlastní právní subjektivity. MK JČM v roce 2019 těsně spolupracoval s Jihočeským muzeem, především s jeho mykologem M. Beranem. Jihočeské muzeum klubu poskytovalo prostory pro některé jeho akce.

Výbor MK JČM pracoval v roce 2019 ve složení Jiří Souček – předseda, Miroslav Klimeš – místopředseda, Jiří Janda – jednatel, Josef Chalupský – hospodář a Miroslav Beran – člen výboru delegovaný Jihočeským muzeem, odborný garant činnosti MK JČM.

Členské schůze probíhaly v prostorách historické budovy JČM, Dukelská 1, většinou první pondělí v daném měsíci. Jejich hlavní náplň byla následující:

- 7. 1. Houby na lokalitě Višňovka u Katovic (přednáška A. Jirsy, MK JČM),
- 4. 2. Výroční členská schůze,
- 4. 3. Aktuální dění v ochraně hub u nás (přednáška M. Berana, JČM),
- 1. 4. Houby okolí Pořežan na Vltavotýnsku: les Slávnice (přednáška P. Špinara, MK JČM),
- 29. 4. Druhy hub (makromycetů) navržené k zákonné ochraně v ČR a mapování jejich aktuálního rozšíření (přednáška M. Berana, JČM),
- 3. 6. Zajímavé houby Soběslavska dříve a nyní (přednáška F. Kotlaby, ČVSM, Praha),

V části jižních Čech růst hub během výstavy hub v JČM kulminoval, foto Miroslav Klimeš.

- 1. 7. Zajímavé nálezy hub – jaro 2019 (krátké prezentace členů klubu),
- 16. 9. Zajímavé nálezy hub – léto 2019 (krátké prezentace členů klubu),
- 1. 12. Slavnostní schůzce: XXVI. ročník soutěže „Houby v octě“, zajímavé nálezy sezóny 2019 (krátké prezentace členů klubu a jejich hostů).

Všechny přednášky uskutečněné v rámci programu MK JČM byly otevřeny veřejnosti.

V průběhu roku navíc někteří členové klubu přednášeli o houbách na pozvání různých spolků a institucí.

Každé pracovní pondělí v období duben – listopad v době od 14.30 do 16.30 hodin byla v edukačním sále historické budovy JČM otevřena poradna pro houbaře. S určováním hub tam mykologovi JČM pravidelně pomáhal J. Souček, v době nepřítomnosti M. Berana poradnu vedl.

Členové MK JČM se významně podíleli na sběru plodnic hub a jejich přetvoření v exponáty určené pro novou stálou přírodovědnou expozici Jihočeského muzea. Její přípravy vrcholily instalacemi ve výstavních sálech během podzimu 2019. Velkou část v ní umístěných houbových exponátů tvoří lyofilizáty plodnic hub. Plodnice k lyofilizaci dodali především J. Souček, J. Janda, J. Válek a P. Špinar, lyofilizaci prováděl J. Janda. Takto bylo lyofilizováno a Jihočeskému muzeu bezplatně poskytnuto několik set plodnic hub několika desítek druhů. J. Souček a V. Pravda, v menší míře také P. Špinar, A. Jirsa, T. Papoušek a J. Blažej Jihočeskému muzeu za úplaty poskytli fotografie hub *in situ*, a to především pro infokiosky umístěné ve dvou sálech nové expozice, mj. pro edukační aplikaci „Dotkni se přírodovědy“.

Výstava hub v JČM se konala v termínu 30. 9.–4. 10. v jeho historické budově, opět v prostorném sále č. 130 v prvním nadzemním podlaží. S výstavou spojené edukační aktivity probíhaly ve větším edukačním sále v přímém sousedství výstavního sálu. I tentokrát měli její organizátoři štěstí na počasí, když růstová vlna hub v některých oblastech jižních Čech v době konání výstavy právě kulminovala.

Na výstavě byly k vidění i některé v jižních Čechách vzácnější druhy, např. pečárka necudná (*Agaricus impudicus*), muchomůrka šiškovitá (*Amanita strobiliformis*), hřib horský (*Butyriboletus subappendiculatus*), liška žlutavá (*Craterellus lutescens*), lišák oválnovýtrusý (*Hydnum ellipsosporum*), šťavnatka

žlutolemá (*Hygrophorus chrysodon*), ryzec klamný (*Lactarius decipiens*), houžovec nevonný (*Lentinellus inolens*), kořenatka Kristinina (*Phaeocollybia christinae*), k. rohonohá (*P. cidaris*), šupinovka zavalitá (*Pholiota heteroclita*), pevník kaštanový (*Porostereum spadiceum*), kuřátka horská (*Ramaria lagentii*), čirůvka broskvová (*Rugosomyces persicolor*), čirůvka žabí (*Tricholoma bufonium*) a č. obrovská (*T. colossus*).

Dodávkami čerstvých plodnic hub ke zdaru výstavy přispělo jedenáct členů MK JČM. Služby na výstavě, instalaci a deinstalaci hub zajišťovali tiito členové klubu: J. Souček, J. Chalupský, M. Klimeš, J. Blažej, J. Janda, V. Pravda, M. Židek, A. Jirsa, J. Holubová, J. Geršl, J. Válek a J. Pečenka. Výstavou prošlo za pět dnů jejího trvání 537 druhů hub a zhlédlo ji 2 929 návštěvníků. Na ni navazujícího edukačního programu „Poznej houby“ se zúčastnilo 41 školních skupin, celkem 805 dětí a žáků škol od mateřských po střední.

Spolu s výstavou hub v JČM byla v chodbě vedoucí do výstavního sálu instalována fotografická výstava „Houby v jižních Čechách v sezoně 2018“. Fotografii se na ní podíleli členové MK JČM J. Souček, J. Janda, V. Pravda, A. Jirsa, J. Chalupský a T. Papoušek, autory textů byli M. Beran a J. Souček. Po skončení výstavy hub tato výstava pokračovala až do 30. 10. 2019. Výstava hub v Táboře, jejímž spoluporađatelem bylo Jihočeské muzeum, proběhla 13.–14. 10. v Botanické zahradě při VOŠ a SZeŠ v Táboře. Čerstvé plodnice pro ni kromě mykologa JČM M. Berana poskytli členové MK JČM V. Pravda, P. Špinar, J. Válek, J. Geršl a T. Papoušek. P. Špinar a V. Pravda zajišťovali služby a poradenskou činnost během výstavy. Za dva dny jejího trvání se podařilo shromáždit 327 druhů hub. Výstavu zhlédlo 313 návštěvníků, během pondělí si ji prohlédli žáci 17 školních tříd, pro které byla připravena soutěž „Co víš o houbách?“ ve dvou věkových kategoriích. Nejúspěšnější řešitelé byli odměněni knížkami o houbách a kvartetem „Houby v jižních Čechách“.

V roce 2019 se vůbec poprvé uskutečnila výstava hub v Chlumu u Třeboně. Uspořádala ji 6.–7. 10. L. Černická z tamějšího kulturního stánku „Domeček“. Velkou část hub na ní vystavených získali mykolog JČM M. Beran a J. Souček z MK JČM sběrem na několika lokalitách na Třeboňsku. V předvečer otevření výstavy instalovali houby ve výstavním sálu. V pondělí 6. 10. výstavu navštívili žáci sedmi tříd tamní základní školy, výstavou je provázel M. Beran.

28.–29. 9. pořádal výstavu hub v Pořežanech na Vltavotýnsku pod hlavičkou České vědecké společnosti pro mykologii člen MK JČM P. Špinar. Dodávkami hub na ni přispěli členové klubu J. Blažej, J. Geršl, J. Souček a J. Válek.

Členové MK JČM v roce 2019 uspořádali několik interních vycházek a také na požádání vedli vycházku za houbami pro různé organizace. V. Pravda vedl houbařskou poradnu v Žiřově a Veselí nad Lužnicí.

Tradiční terénní mykologické soustředění MK JČM proběhlo 17.–20. 10., tentokrát v Novohradském podhůří. Účastníci akce – bylo jich celkem 14, z nich 6 členů MK JČM – byli ubytováni v Soběnově. Postupně navštívili les Kostelík poblíž Hrádku u Trhových Svinů, les Měchalčice u Nesměně, lesy v okolí Hodonického potoka mezi Malontami a Deskami, Hodonický vrch u Dobechova, Jírovu skálu u Soběnova a les Na Vysokém u Přísečna.

Další terénní výjezdy členů klubu byly operativní, přizpůsobené průběhu růstu hub během sezóny. Zeměna J. Souček, J. Janda, A. Jirsa a J. Válek byli pilnými dodavateli sběrů do mykologického herbáře JČM.

Členové MK JČM J. Souček a J. Janda se účastnili mykologického průzkumu Šumavy, Novohradských hor a jejich podhůří v rámci mezinárodního projektu Funga des Böhmerwaldes. Doklady jejich sběrů budou uloženy v mykologickém herbáři Jihočeského muzea.

Na webových stránkách MK JČM se během roku 2019 postupně objevily čtyři nové příspěvky v cyklu „Právě rostou“, které sestavil J. Souček, klubový webmaster. Ten byl také hlavním autorem dalších příspěvků a průběžně na web MK JČM vkládal informace o chystaných akcích.

K 31. 12. 2019 čítal Mykologický klub JČM 23 členů.

Miroslav Beran

ENTOMOLOGICKÝ KLUB JIHOČESKÉHO MUZEA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH A JIHOČESKÁ POBOČKA ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ V ROCE 2019

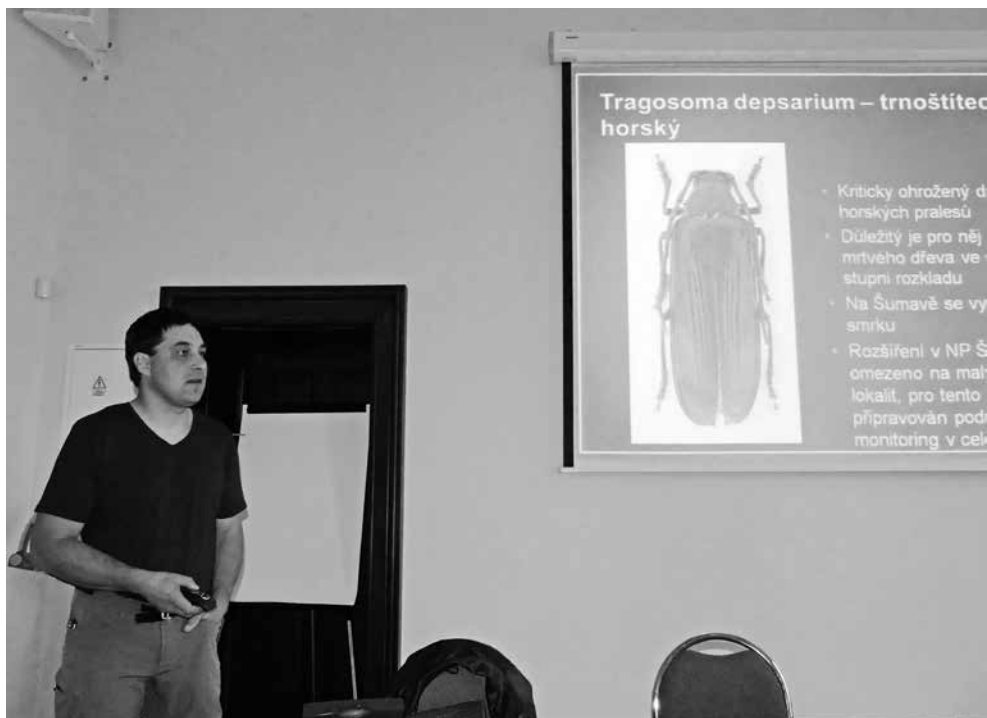
Členové Entomologického klubu Jihočeského muzea v Č. Budějovicích a Jihočeské pobočky České společnosti entomologické (ČSE) se v roce 2019 sešli na 4 pravidelných schůzkách spojených s přednáškou. Všechny schůzky proběhly v budově Jihočeského muzea v Č. Budějovicích. Schůzky začínají od 9 hodin, kdy se schází členové k volnému rozhovoru mezi sebou, a program začíná od 10 hodin, kdy začínají přednášky, které jsou otevřené i laické veřejnosti.

V prvním pololetí proběhly následující schůzky: 23. 2. 2019 Karel Konečný promítl a okomentoval další pokračování autorského filmu: „Sandanski 2018“ a 30. 3. 2019 přednesl přednášku Mgr. Zdeněk Hanč: „Sbírání hmyzu – co na to zákony?“

V druhém pololetí byla úvodní schůzka 19. 10. 2019 doprovázená přednáškou Zdeňka Kletečky: „Zvláště chráněné druhy hmyzu žijící v městské zeleni“ a 23. 11. 2019 Mgr. Vladimíra Dvořáka „Bezzásahová území – základ druhové rozmanitosti šumavské přírody“. Na programech setkání byla výměna informací o aktuálních aktivitách členů, publikacích, nálezech a bionomických pozorováních. Byla prováděna determinace materiálů.

Kromě toho se jihočeští entomologové schází neformálně každé pondělí večer od 20 hodin v restauraci „Na Větrné“ v ulici Větrná 1206/2a na Máji. Mimoto v Českých Budějovicích probíhá jarní a podzimní entomologická burza, v roce 2019 proběhla v prostorách menzy Jihočeské univerzity.

Mladší zájemci o entomologii se scházejí v rámci entomologického kroužku v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, na detašovaném pracovišti, které sídlí v přírodovědném oddělení v ulici L. B. Schneidera 6a. Kroužek vede entomolog Jihočeského muzea v Č. Budějovicích Zdeněk Kletečka. Schůzky se konají pravidelně každý čtvrtek mimo prázdnin. Na schůzkách se probírá systém hmyzu s větším důrazem na řád brouků a motýlů. Členové kroužku vystavují svůj chovaný hmyz a jiné bezobratlé

Zoolog Národního parku Šumava Mgr. Vladimír Dvořák při přednášce „Bezzásahová území – základ druhové rozmanitosti šumavské přírody“.

Členové entomologického kroužku při studiu saproxylofágního hmyzu v okolí Pohanska.

v rámci Tradiční výstavy orchidejí sukulentů a jiných exotických rostlin a hmyzu. Dále se podíleli na již tradiční entomologické vycházce pro veřejnost do okolí Hluboké n. Vlt. (8. 6. 2019). Proběhl i tábor pro členy entomologického kroužku na jižní Moravě 29. 6.–4. 7. 2019. V průběhu tábora byly navštíveny významné lokality jižní Moravy.

Zdeněk Kletečka

PŮLSTOLETÍ JIHOČESKÉHO ORNITOLOGICKÉHO KLUBU – POBOČKY ČESKÉ SPOLEČNOSTI ORNITOLOGICKÉ

V roce 2019 oslavil Jihočeský ornitologický klub (JOK) významné jubileum padesáti let od svého založení. Počátky JOK je třeba hledat ve Vertebratologickém kroužku při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Ten byl založen 22. března 1969 a jeho deklarovaným cílem byl faunistický průzkum Jihočeského kraje, zaměřený zejména na zjišťování výskytu některých druhů ptáků a savců. Postupem času začala ornitologická témata v činnosti kroužku natolik převládat, že došlo ke změně zaměření a v únoru 1974 byla na základě kroužku oficiálně ustavena Jihočeská pobočka Československé ornitologické společnosti při Jihočeském muzeu. V té době se jednalo o první regionální pobočku Československé ornitologické společnosti vůbec. Vzhledem k nespokojenosti s podporou poskytovanou ze strany vedení muzea v roce 1976 výbor pobočky rozhodl, že je třeba hledat novou zastřešující instituci. Tou se ještě v téže roce stal Dům kultury Revolučního odborového hnutí v Českých Budějovicích, pod jehož záštitou došlo i ke změně názvu na současný Jihočeský ornitologický klub. K návratu JOK pod křídla Jihočeského muzea opětovně dochází až v roce 1992. Na pozici předsedy JOK se v průběhu let vystřídali Rudolf Prázný (22. 3. 1969–11. 2. 1978), Jiří Bumerl (11. 2. 1978–18. 11. 1989), Petr Bürger (18. 11. 1989–26. 11. 2018) a Jiří Pykal (26. 11. 2018 – doposud).

U příležitosti kulatého výročí založení JOK byla ve dnech 27.–29. září 2019 na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity uspořádána 6. jihočeská ornitologická konference, které se zúčastnilo 120 ornitologů a ornitoložek z celé České republiky (jeden účastník ze Slovenska). Konferenci samotné předcházela workshop o akustickém monitoringu ptáků pomocí hlasových záznamníků, v rámci konference byla uspořádána i členská schůze České společnosti ornitologické. Celkem bylo předneseno 37 přednášek a bylo prezentováno 11 posterů. Po oficiálním ukončení symposia byl uspořádán společenský večer v menze Jihočeské univerzity a na neděli 29. září byla pro zájemce naplánována terénní autobusová exkurze.

Vzhledem k plánované podzimní konferenci se výbor JOK rozhodl v roce 2019 uspořádat pouze jedinou členskou schůzi, a to v termínu 23. března. Schůze se dle prezenční listiny zúčastnilo 32 osob, z nichž část se posléze odpoledne vlastními automobily přesunula na terénní exkurzi na Třeboňsko, která byla zakončena společenským posezením ve Dvoře Hamr.

Mezinárodního terénního ornitologického setkání, pořádaného tentokrát hornorakouskými kolegy v Dachsteingebirge, se ve dnech 20.–23. června 2019 zúčastnilo osm členů a příznivců JOK. Účastníci setkání byli ubytováni na chatě Wiesberghaus, odkud vyráželi na pěší pochůzky po okolí, při kterých mapovali hnízdní výskyt ptáků pro potřeby hornorakouského atlasu. V oblasti se vyskytovala řada vysokohorských druhů ptáků (např. bělokur horský, pěnkavák sněžný a kavče žlutozobé), což pro jihočeské ornitology činilo pobyt dosti atraktivním.

Václav Mikeš

HISTORICKÝ KLUB PŘI JIHOČESKÉM MUZEU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, Z. S. V ROCE 2019

V roce 2019 si Historický klub při Jihočeském muzeu připomněl již 60. výročí svého založení. Oslava proběhla 11. března 2019 v sále Kulturního domu Slavie za účasti vzácných hostů z řady kulturních institucí jihočeského regionu. Při této příležitosti byla udělena dvě čestná členství. In memoriam MUDr. Karlu Plavcovi, prvnímu předsedovi Historického kroužku, a Mgr. Heleně Stejskalové, vedoucí knihovny a náměstkyni ředitele Jihočeského muzea, dlouholeté místopředsedkyni klubu. Za osobní nasazení a veškerou dosavadní činnost ve prospěch klubu byli oceněni i Miroslava Brašnová, Daniela Čechová, PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D., MVDr. Václav Dvořák, Jiří Janáček, Blanka Klimešová, Jitka Maňhalová, Věra Naušová, Irena Potočková, Růžena Švadlenová, Mgr. Milouš Vacek a Ivona Vacková. O hudební doprovod se postaral violoncellový sextet z Českého Krumlova, dětský pěvecký sbor Canzonetta z Českých Budějovic a student českobudějovické konzervatoře Tomáš Maliniak.

V současnosti Historický klub eviduje 221 členů. V jeho čele stojí již 30. rokem předsedkyně Mgr. Alena Volná. Výkonným orgánem klubu je jedenáctičlenný výbor, který se schází většinou první pondělí v měsíci (kromě prázdnin) v knihovně Jihočeského muzea. Členové klubu se setkávají pravidelně 2× měsíčně (kromě prázdnin) na přednáškách, které se již tradičně uskutečňují druhé pondělí v měsíci v přednáškovém sále Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a poslední pondělí v měsíci v prostorách Jihočeské vědecké knihovny. Přednášky v muzeu se zaměřují na všeobecnou historii a aktuální zprávy z historického bádání, podvečery v Jihočeské vědecké knihovně jsou zaměřeny spíše na kulturní historii a dějiny umění. V roce 2019 Historický klub uspořádal 18 přednášek.

Pro své členy Historický klub pořádá i vycházky po zajímavých místech ve městě, komentované prohlídky výstav a zájezdy za krásami naší vlasti, které většinou vedou organizačně zdatní členové klubu.

V adventní čas již po čtvrté potěšil členy klubu také koncert studentů českobudějovické konzervatoře. Nadále úspěšně pokračuje i vydávání Zpravodaje Historického klubu, který v roce 2019 vyšel dvakrát jako dvojčísla 1–2/2019 a 3–4/2019. Autory příspěvků jsou nejčastěji sami členové Historického klubu.

Pro přehled uvádíme program činnosti Historického klubu v roce 2019:

Přednášky v Jihočeském muzeu od 16.30 hodin

- 14. ledna:** prof. PhDr. Bohumil Jiroušek – Nestor cechu sv. Petra. Rybníkář Josef Šusta.
11. února: Ing. Jiří Šindelář – Geofyzikální objev dosud neznámé hrobky Jana Jiřího ze Švamberka.
8. dubna: PhDr. Dalibor Vácha, PhD. – Československé legie na jaře 1919.
13. května: Mgr. Ondřej Fibich – Židé, básníci, učenci a proroci, jak jsem je poznal.
10. června: doc. JUDr. et PhDr. Jan Štemberk, PhD. – Automobilismus a cestovní ruch v první polovině 20. století.
9. září: PhDr. Kateřina Horníčková, PhD. – Přeshraniční DH projekt PhotoStruk.
14. října: Jiří Hladký – 14 svatých pomocníků.
11. listopadu: PhDr. Jiří Chvojka – Českobudějovická mincovna jubilující.
9. prosince: Mgr. Alena Volná – Z šedesátileté historie našeho Klubu.

Přednáškové podvečery v Jihočeské vědecké knihovně od 16 hodin

- 28. ledna:** Daniela Čechová – Za jihočeskými výtvarníky (Renata Štolbová).
25. února: Mgr. Martin Nechvíle – Středověké hrady na Českokrumlovsku.
25. března: František Šesták – Krásy a zajímavosti Blatenska.
15. dubna: Kateřina Hieke – Historie Chotýčan.
27. května: Jiří Anderle – Povídání o tramvaji v Českých Budějovicích.
24. června: Mgr. Kateřina Pražáková, Ph.D. – Z muslimského velkoměsta do zelených hor.
23. září: Mgr. Vít Kršul – Vltavíny, tajemné drahokamy z vesmíru.
21. října: Daniela Čechová – Za jihočeskými výtvarníky (Bohumila Maříková).
25. listopadu: Milan Binder – Povídání nad fotografiemi z cesty do Černobylu.

Vycházky a jiné

- 11. března:** Oslava 60. výročí založení Historického klubu v Kulturním domě Slavie
11. června: Komentovaná prohlídka výstavy „Mým polem je svět!“ Johann Steinbrener. Příběh vimperského knihtisku. Vedli Mgr. Eva Náprstková, Bc. Lukáš Pelikán.
16. prosince: Koncert studentů Konzervatoře České Budějovice pro členy Historického klubu.

zájezdy

- 19. ledna:** Třešť – město betlémů. Vedl Mgr. Milouš Vacek.
27. dubna: Plzeň – prohlídka města, Muzeum knihtisku a knihy. Vedl Mgr. Petr Sichinger.
11. května: Blatensko – Sedlice, Pašitky, Blatná. Vedl Petr Chlebec.
8. června: Praha – Po stopách J. B. Santiniho-Aichla. Vedl Mgr. Milouš Vacek.
21. září: Naše hrady a zámky – Velké Meziříčí, Náměšť nad Oslavou, Zelená Hora. Vedl Mgr. Martin Jakab.
5. října: Údolím Vydry. Vedl Václav Valenta.

Eva Náprstková, Lukáš Pelikán

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2019

HOSPODAŘENÍ JIHOČESKÉHO MUZEA V ROCE 2019

I. Výsledek hospodaření

Jihočeské muzeum za rok 2019 dosáhlo kladného HV ve výši 296 760,52 Kč. Celkové hospodaření a činnost muzea byla ovlivněna realizací nové stálé expozice z IROP. Dále se do čerpání rozpočtu promítly nově naplánované výstavní projekty pro rok 2020 a muselo tak dojít ke značně nevyrovnanému čerpání nákladových položek rozpočtu. Porovnání hospodaření roku 2018 a 2019 je, z důvodu ojedinělých výstavních a expozičních projektů v každém roce, nesrovnatelné, ale vzhledem k významnému meziročnímu navýšení provozního příspěvku došlo samozřejmě k přímo úměrnému navýšení čerpání nákladových položek.

UKAZATEL	UPRAVENÝ ROZPOČET 2019	SKUTEČNOST 2019
Výnosy celkem	58 490 000,00	66 081 493,94
Výnosy vlastní činnosti	3 390 000,00	3 813 268,51
Příspěvek na provoz od zřizovatele	54 460 000,00	54 460 000,00
Výnosy ostatních transferů (granty, dotace)	590 000,00*	7 624 040,82
Ostatní výnosy	50 000,00	184 184,61
Náklady celkem	58 490 000,00	65 784 733,42
Náklady vlastní činnosti	58 490 000,00	57 340 137,09
Náklady v rámci ostatních transferů (granty, dotace)	0,00	8 444 596,33
Hospodářský výsledek	0,00	296 760,52

* obsahuje pouze odpisy transferů

II. ROZBOR NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

II. 2. Náklady

V roce 2019 došlo ke značně nevyrovnanému čerpání nákladových položek rozpočtu (plán × skutečnost), a to z důvodu nově naplánovaných výstavních projektů pro rok 2020 (výstava Kouzlo sběratelství a výstava Lanna). U těchto projektů došlo k přípravným nákupům materiálu a služeb již v roce 2019.

Nejvíce se toto ukazuje u SU 558 (zvýšené čerpání zhruba o 1 150 tis. Kč je zapříčiněno nákupem panelů na výstavu Kouzlo sběratelství v hodnotě přes 1 300 tis. Kč) a u SU 501 (do zvýšeného čerpání zhruba o 655 tis. Kč se promítl nákup panelů a přidělení lodí pro výstavu Lanna zhruba ve výši 650 tis. Kč). Dále došlo k přečerpání položky SU 511, a to navýšením položek pro restaurování do nové stálé expozice

a neplánovanými opravami na Trocnově a v Netolicích. K překročení čerpání u výše zmíněných položek mohlo dojít díky úspoře platů, které byly plánovány celkově vyšší, a to z důvodu předpokladu nového přijetí zaměstnanců pro Archeoskanzen na Trocnově, a pak z důvodu opatrnosti v případě plošné změny vyhlášky a zákonného navýšení platů v průběhu roku 2019. Jelikož došlo k průtahům, při výběru dodavatele pro Archeoskanzen v Trocnově, nedošlo ani k přijetí nových zaměstnanců. Díky tomuto mohlo dojít k přípravě materiálu a majetku, pro výstavu Lanna a Kouzlo sběratelství, již v roce 2019.

Rozpočet a skutečné čerpání nákladů roku 2019 v tis. Kč

DRUH NÁKLADU	UPRAVENÝ ROZPOČET 2019	SKUTEČNOST 2019	SKUTEČNOST 2019 BEZ DOTAČNÍ A GRANTOVÉ ČINNOSTI
Spotřeba materiálu	2 500	3 530	3 155
<i>z toho: nákup knih a periodik pro knihovnu muzea</i>	130	80	80
<i>materiál pro záchranný archeologický výzkum</i>	0	78	78
Spotřeba energie	3 400	3 328	3 328
Prodané zboží	400	343	343
Opravy a udržování	1 600	2 189	2 188
<i>z toho: restaurování a preparace sbírkových předmětů</i>	400	789	677
Cestovné	200	254	241
<i>z toho: cestovné pro záchranný archeologický výzkum</i>	30	34	35
Náklady na reprezentaci	45	49	49
Ostatní služby	5 500	8 265	5 200
<i>z toho: služby pro záchranný archeologický výzkum</i>	600	250	250
Náklady na platy	27 664	26 248	25 618
<i>z toho: podíl platů pro záchranný arch. výzkum</i>	0	571	782
Zákonné pojištění	9 201	8 623	8 440
<i>z toho: podíl pojištění pro záchranný arch. výzkum</i>	0	140	183
Ostatní sociální náklady	1 355	1 298	1 298
Daně a poplatky	25	27	27
Ostatní náklady	100	76	72
Odpisy dlouhodobého majetku	4 900	4 628	4 628
Drobný dlouhodobý majetek	1 600	6 929	2 753
Náklady jinde neuvedené	0	0	0
Celkem	58 490	65 785	57 340

Výdaje na publikační činnost muzea v roce 2019

NÁZEV VYDANÉ PUBLIKACE	NÁKLAD V KS	VÝDAJ V KČ
Výběr č. 4/2018	180	12 230,00
Jihočeský sborník historický roč. 2018	250	76 066,00
Výběr č. 1/2019	180	12 970,00
Výběr č. 2/2019	150	12 847,00
Supplementum JSH č. 10 – Excentrici, ironici, outsideři	250	44 880,00
Archeologické výzkumy v jižních Čechách č. 32/2019	200	50 400,00
Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy č. 59/2019	220	32 965,00
Výběr č. 3/2018	180	12 257,00
Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2018	160	23 650,00
Zpravodaj Historického klubu 1–4/2019	160	10 871,00
Celkem		289 136,00

Náklady a výdaje v rámci výstavní činnosti a ostatních akcí muzea

Celkové náklady a výdaje na výstavní činnost muzea a akce v roce 2019 činily 4 833 tis. Kč bez grantové a projektové činnosti (neobsahuje realizaci nové stálé expozice v hlavní budově muzea). Tabulka níže zachycuje vybrané výstavní a kulturní akce.

NÁZEV VÝSTAVY/AKCE	NÁKLAD V KČ
České Budějovice před 100 lety	10 596
Hokej – budějcký fenomén	77 005
Masopust	7 000
Muzejní noc	108 186
Velikonoční výstava	74 845
Trocnovské slavnosti	135 072
Vánoční výstava	103 079
Mým polem je svět – Johann Steinbrener	23 330
Konference Československo 1986–1989	37 401
Lego – Svět kostiček	52 013

Kouzlo sběratelství – příprava	1 995 079
Výstava hub	42 069
Výstava orchidejí	57 559
Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách	37 438
Jihočeské divadlo 100 let – Kabinet zázraků	56 008
Řemesla na Novohradsku – příprava	176 173
Výstava Lanna – příprava	871 598

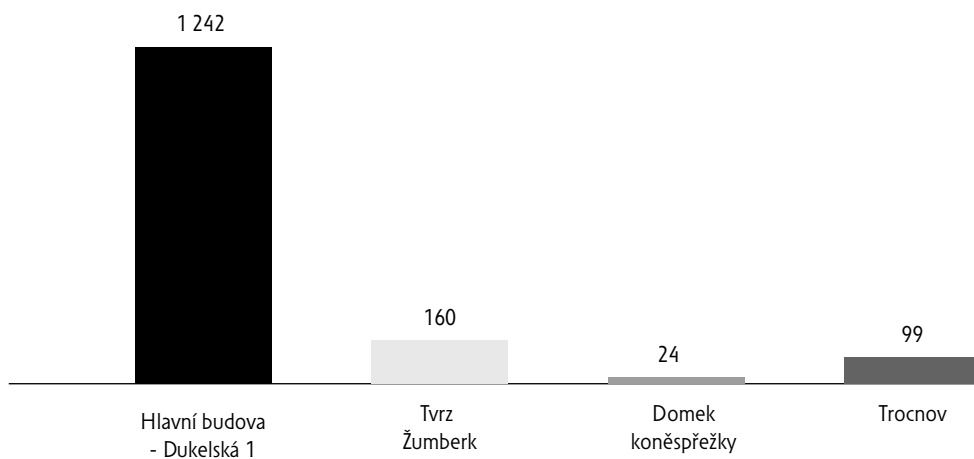
II. 3. Výnosy

U výnosů došlo v roce 2019 v porovnání s rokem 2018 k celkově vyrovnanému čerpání rozpočtu. Oproti roku 2018, ale došlo k významně nižším výnosům ze záchranných archeologických výzkumů (ZAV) zhruba o 50%, které ovšem muzeum předpokládalo. U tržeb ze vstupného došlo naopak sice k ne tak významnému zvýšení zhruba o necelých 100 tis. Kč, což je ale vzhledem k utlumení činnosti z důvodu budování nové stálé expozice ne zcela plánovaný stav. V dalších letech muzeum očekává konstantní tržby ze ZAV a mírně vzrůstající vývoj tržeb za vstupné. Ostatní položky tržeb za zboží a za nájem nejsou pro celkový HV organizace, vzhledem k podstatě její hlavní činnosti, tak významné.

Rozpočet a skutečné čerpání výnosů roku 2019 v tis. Kč

DRUH VÝNOSU	UPRAVENÝ ROZPOČET 2019	SKUTEČNOST 2019	SKUTEČNOST 2019 BEZ DOTAČNÍ A GRANTOVÉ ČINNOSTI
Výnosy z prodeje služeb	3 000	3 158	3 158
<i>z toho: záchranný archeologický výzkum</i>	<i>1 600</i>	<i>1 511</i>	<i>1 511</i>
<i>vstupné</i>	<i>1 100</i>	<i>1 525</i>	<i>1 525</i>
Výnosy z pronájmu	40	173	173
Výnosy z prodeje zboží	350	473	473
<i>z toho: prodej vlastních publikací</i>	<i>300</i>	<i>231</i>	<i>231</i>
<i>upomínkové předměty</i>	<i>50</i>	<i>164</i>	<i>164</i>
Výnosy z prodeje majetku	0	0	0
Čerpání fondů	0	0	0
Ostatní výnosy z činnosti	50	94	94
Finanční výnosy	0	99	99
Výnosy z transferů	55 050	62 084	55 031
Celkem	58 490	66 081	59 028

Výnosy ze vstupného za rok 2019 dle objektů muzea v tis. Kč

III. Pracovníci a platy

Muzeum mělo upraveným rozpočtem na rok 2019 schváleno zaměstnat průměrně evidenčně 70 pracovníků. K 31. 12. 2019 byl průměrný roční evidenční počet fyzických pracovníků 67,73 a přepočtených 66,68 (bez zaměstnanců na VPP od Úřadu práce). Plánované celkové prostředky na platy byly nedočerpány z důvodu, že muzeum předpokládalo přijetí nových pracovníků na dislokované pracoviště v Trocnově, což se nakonec z důvodů průtahů ve výběru realizátora plánovaného archeoskanzenu neuskutečnilo.

UKAZATEL	UPRAVENÝ ROZPOČET 2019	SKUTEČNOST 2019 VČETNĚ VPP OD ÚŘADU PRÁCE A OSTATNÍCH DOTACÍ A GRANTŮ
Průměrný roční evidenční přepočtený počet pracovníků	70,00	69,72
Prostředky na platy bez OON v Kč	26 464 000,00	25 100 714,00
OON v Kč	1 200 000,00	1 147 668,00
Průměrný měsíční plat v Kč	31 504,76	30 001,81

IV. Investice

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2019 vynaložilo investiční prostředky na tyto investiční akce:

INVESTIČNÍ AKCE	VYNALOŽENÉ INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY V ROCE 2019
Autorský dozor – expozice	2 178,00
Nákup staršího automobilu	79 000,00
2ks pultové vitríny	102 245,00
Model koně – Kouzlo sběratelství	46 274,45
Elektrorozvaděč Trocnov	112 167,00
Mobilní odsavač do Ledenic	49 000,00
Nákup sbírkových předmětů	88 236,00
Panel do výstavy Kouzlo sběratelství	65 088,06
Fotoaparát s příslušenstvím	43 390,00
Hlubokomrazič pultový box	79 860,00
Čistící stroj pro úklid hlavní budovy	219 738,00
Užití dotace ISO – D z MK ČR – nákup lyofilizátoru	229 416,00
Užití kofinancování od JČK expozice IROP	2 118 870,37
Užití dotace IROP ze SR a z EU – Ledenice	16 034 478,82
Celkem	19 269 941,70

Přehled pohybů na investičním fondu muzea v roce 2019

POČÁTEČNÍ STAV IF K 1. 1. 2019	27 474 222,64
Převody z rezervního fondu	245 649,08
Odpisy dlouhodobého majetku	4 068 760,94
Investiční dotace od zřizovatele vč. kofinancování EU projektů	2 858 510,82
Investiční dotace od MK ČR	229 416,00
Vratka kofinancování IROP Ledenice	545 090,43
Přijetí transferu ze SR a EU – IROP Ledenice	16 034 479,13
Financování investičních potřeb	19 269 941,70
Konečný stav IF k 31. 12. 2019	31 096 006,28

V. Granty a dotace

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2019 obdrželo tyto granty a dotace:

NÁZEV DOTACE/GRANTU – POSKYTOVATEL	CELKOVÉ VYNALOŽENÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY V ROCE 2019 V KČ	ÚHRADA Z DOTACE/ GRANTU V KČ
Lidová kultura – MK ČR	101 019,00	55 000,00
Portál řemesel – Jihočeský kraj	49 212,00	49 212,00
ISO D – MK ČR (investice) – lyofilizátor	229 416,00	229 416,00
Úřad práce + evropský sociální fond	494 697,00	302 678,00
OPŽP – regenerace zeleně Trocnov	21 175,00	7 458,18
IROP – tvorba expozice (neinvestice)	6 911 124,22	6 274 658,22
IROP – tvorba expozice (investice)	20 968 483,66	20 968 483,66
Jižní Čechy hostem v Linci – FMP	404 802,06,00	357 494,70
Celkem	29 197 928,94	28 244 400,76

* Poznámka: granty Portál řemesel, IROP a OPŽP přešly z roku 2018 a v roce 2019 nadále pokračovaly.

Veronika Paxová

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2019

Jihočeské muzeum je organizačně členěno na 13 samostatných oddělení.
V roce 2019 mělo celkové uspořádání muzea tuto strukturu:

Jméno a příjmení	funkce	Začátek PPV	Konec PPV
ÚTVAR ŘEDITELE			
Ing. Štangl František	ředitel		
Bürgerová Helena	asistentka		31. 12. 2019
Ing. Kopecká Jana	asistentka	1. 9. 2019	
Dvořák Martin	operátor informačních a komunikačních technologií		
PhDr. Mgr. Macková Marcela	dokumentátor – lidová kultura		
Bc. Seifertová Nikola	koordinační, projektový a programový pracovník		MD
ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELE PRO ODBORNOU MUZEJNÍ ČINNOST			
Mgr. Stejskalová Helena	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost vedoucí oddělení		
Mgr. Náprstková Eva	dokumentátor		
Bc. Pelikán Lukáš	dokumentátor		
ODDĚLENÍ EDUKACE			
Mgr. Faktor Lukáš	pedagog volného času vedoucí oddělení		
Mgr. Netřvalová Andrea	pedagog volného času		
Mgr. Hojerová Hana	pedagog volného času		
Sloupová Miroslava	pedagog volného času		
ODDĚLENÍ CES			
Bc. Kočerová Petra	dokumentátor – vedoucí oddělení		
Šteflová Jana	dokumentátor		
Mgr. Šímková Lucie	dokumentátor		
ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD			
PhDr. Petráš Jiří	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů historik nejnovějších dějin vedoucí oddělení		
Mgr. Nikrmajer Leoš	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik novějších dějin		
Mgr. Hyndráková Eva, Ph.D.	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – numismatik		
Bc. Prokopcová Petra	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – hudební a divadelní archiv		
Mgr. Khadka Alexandra	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – etnograf		MD
PhDr. Soukupová Hana	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – etnograf		
Mgr. Koubková Hana	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – UP		
Mgr. Rulíšek Hynek	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – UP		

Tauerová Irena	dokumentátor		
Liláková Markéta	správce depozitáře		31. 7. 2019
Jíchová Ivana	dokumentátor	1. 12. 2019	
Török Jan	konzervátor		
Zámek Karel	konzervátor		30. 6. 2019
Kozáková Markéta, DiS.	konzervátor	3. 6. 2019	
Svobodová Pavla, DiS.	konzervátor		31. 7. 2019

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Mgr. Kletečka Zdeněk

**kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – entomolog
vedoucí oddělení**

Mgr. Beran Miroslav	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – mykolog		
Ing. Lepší Martin, Ph.D.	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – botanik		
RNDr. Rajlich Petr, CSc.	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – geolog		31. 8. 2019
Mgr. Venclová Sandra	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – geolog		
Mgr. Mikeš Václav	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – zoolog		
Ing. Černý Ladislav	dokumentátor		

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

PhDr. Zavřel Petr, Ph.D.

archeolog – vedoucí oddělení

doc. Mgr. Chvojka Ondřej, Ph.D.	archeolog		
Mgr. Thomová Zuzana	archeolog		
Mgr. Hlásek Daniel, Ph.D.	archeolog		
Bílý Ladislav	dokumentátor		
Kolegar Tomáš	dokumentátor		
Vávra Karel	dokumentátor		
Mgr. Sequensová Jana	dokumentátor		15. 2. 2019
Töröková Leona	konzervátor		
Vojtová Marie	administrativní a spisový pracovník		
Dvořáková Věra	dokumentátor	1. 3. 2019	

ODDĚLENÍ KNIHOVNY

Motyčková Helena	dokumentátor – fotograf
Klimešová Jana	knihovník
Irová Blanka	knihovník

ODDĚLENÍ PROGRAMOVÉ A PROPAGAČNÍ

Mgr. Svoboda Tomáš

**produkční, programový a kulturně-výchovný pracovník
vedoucí oddělení**

Fojtlová Terezie	výstavář		
Bícová Vlasta	pokladník		
Křížová Pavla	pokladník		
Odleváková Milena	zřízenec v kulturních zařízeních		
Herdová Marta	zřízenec v kulturních zařízeních	22. 4. 2019	MD
Lhota Ladislav	zřízenec v kulturních zařízeních		
Bártová Klára	zřízenec v kulturních zařízeních		
Šuldová Lucie	zřízenec v kulturních zařízeních		MD
Leštinová Ludmila	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 11. 2019	

ODDĚLENÍ EKONOMICKÉ

Ing. Paxová Veronika

Ing. Pilná Ivana
Dobešová Václava
Řežábková Jaroslava
Budějcký Marek

finanční referent – vedoucí oddělení

personalista
účetní
účetní
koordinační, projektový a programový pracovník

ODDĚLENÍ PROVOZNĚ TECHNICKÉ

Ing. Pelech Jan

Bach Martin
Císař Jiří
Šafrata Rudolf
Nováček Jan
Tesař Martin
Elias Jiří
Křelinová Hana
Tesková Libuše
Laszáková Marie
Nováčková Renáta
Josefíková Soňa

technický pracovník – vedoucí oddělení

vystavář
zámečník
truhlář
provozář
provozář
provozář
uklízeč
uklízeč
uklízeč
uklízeč
uklízeč

1. 8. 2019

1. 11. 2019

15. 3. 2019

31. 10. 2019

15. 11. 2019

TVRZ ŽUMBERK

Josefík Roman

Petrová Dana

správce památkových objektů, kastelán

průvodce

1. 4. 2019

31. 10. 2019

PAMÁTNÍK JANA ŽIŽKY Z TROCNOVA

Mgr. Petrovský Miroslav

Šímová Libuše

koordinační, projektový a programový pracovník

průvodce

1. 6. 2019

30. 9. 2019

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2019

NÁVŠTĚVNOST CELKEM	POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ
Expozice	44 873
Stálé v JČM	17 109
Pobočky (Památník Jana Žižky z Trocnova, Tvrz Žumberk u Nových Hradů, Muzeum koněšpřežky)	10 145 + 16 388 + 1 231 = 27 764
Výstavy, doprovodné akce a přednášky (hl. budova JČM)	26 719
Externí přednášky	3 181
Edukace	10 251
CELKEM (bez externích výstav JČM):	85 024
Externí výstavy JČM	13 086
CELKEM (včetně externích výstav JČM):	98 110

Návštěvnost webových stránek www.muzeumcb.cz: 99 975 uživatelů (nezahrnuto do celkové návštěvnosti).

Zobrazení webových stránek www.muzeumcb.cz: 287 177 zobrazení (nezahrnuto do celkové návštěvnosti).

PŘÍLOHA 1

I. stupeň evidence (CES) – rok 2019

FOND	POČET PŘÍR. ČÍSEL	POČET KS (CELKEM)	SBĚR KS	KOUPĚ KS	DAR KS	VLASTNÍ ČINNOST	STARÉ FONDY	PŘEVOD KS
Archeologie	1	1 021	1 021	-	-	-	-	-
Umělecký průmysl	13	183	40	34	-	-	2	107
Národopis	18	285	-	269	16	-	-	-
Numismatika	2	6	-	6	-	-	-	-
Socialismus	1	4	-	-	4	-	-	-
Kapitalismus	67	180	-	10	170	-	-	-
Fototéka	139	3 054	-	-	-	3 054	-	-
Filmotéka	28	28	-	-	-	28	-	-
Botanika	3	2 299	1 899	400	-	-	-	-
Entomologie	2	29	29	-	-	-	-	-
Mykologie	4	700	700	-	-	-	-	-
Geologie	3	203	-	59	-	-	14	130
Zoologie	27	27	-	27	-	-	-	-
Staré tisky	-	-	-	-	-	-	-	-
Grafika	-	-	-	-	-	-	-	-
Přemnosti a tisky	-	-	-	-	-	-	-	-
Výtvarné umění	1	1	-	1	-	-	-	-
Divadelní archiv	1	23	-	23	-	-	-	-
Hudební archiv	-	-	-	-	-	-	-	-
Vojenské sbírky	1	1	-	1	-	-	-	-
Celkem	311	8 044	3 689	830	190	3 082	16	237

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 2

II. stupeň evidence (CES) – rok 2019

FOND	INV. ČÍSLA	POČET PŘÍR. ČÍSEL	POČET KUSŮ
Numismatika	0	0	0
Kapitalismus	109	69	185
Kapitalismus (rekatalogizace)	600	-	-
Socialismus	72	31	1 292
Botanika	290	2	290
Entomologie	45	3	230
Entomologie (rekatalogizace)	28	-	-
Mykologie	500	1	500
Geologie	8	1	14
Zoologie	0	0	0
Fototéka	0	0	0
Filmotéka	0	0	0
Umělecký průmysl	239	58	344
Umělecký průmysl (rekatalogizace)	81	-	-
Národopis	63	6	162
Rukopisy	0	0	0
Grafika	0	0	0
Staré tisky	0	0	0
Písně a modlitby	0	0	0
Divadelní archiv	571	2	1 620
Hudební archiv	151	2	172
Hudební archiv (rekatalogizace)	421	-	-
Archeologie	0	0	0
Výtvarné umění	0	0	0
Vojenské sbírky	7	7	32
Celkem	3 185	182	4 841

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 3

Vyřazené sbírkové předměty (CES) – rok 2019

PODSBÍRKA	POČET POLOŽEK	POČET KUSŮ SB. PŘEDMĚTŮ
	0	0
Celkem	0	0

Petra Kočerová

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice

Kulturní památka

tel: 391 001 531

stálá expozice: Příběh města České Budějovice

otevřeno: celoročně: úterý–neděle, svátky: 9–17.30 hodin.

Muzeum Koněspřežky, Mánesova 10, České Budějovice

Národní kulturní památka

tel.: 386 354 820

stálá expozice: Strážní domky, drážní strážníci

otevřeno: květen–září: úterý–neděle, svátky: 9–12.30, 13.00–17.00 hodin.

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Kulturní památka

tel.: 391 001 550

stálá expozice: Lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze,

Úředník rožmberský v baště „C“,

Lapidárium Jihočeského muzea v baštách „A“ a „B“.

výstava: Ryby a lidé – Rožmberkové a rybníkářství na jihu Čech a ve Waldviertlu.

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky: 9–17 hodin,

květen, červen a září: úterý–neděle, svátky: 9–17 hodin,

červenec a srpen: úterý–neděle, svátky: 9–18 hodin.

Památník Jana Žižky v Trocnově

Národní kulturní památka

tel.: 727 822 571

výstava: Významné milníky husitství v českých a německých dějinách – Jan Žižka z Trocnova

otevřeno: květen–září: úterý–neděle, svátky: 9–12.30, 13.00–17.00 hodin.

ROZDĚLENÍ PRACOVIŠŤ MUZEA V ROCE 2019
tel.: 391 001 501–550

Dukelská 1, České Budějovice

Ředitel;
Sekretariát ředitele;
Náměstek ředitele;
Regionální pracoviště pro lidovou kulturu;
Centrální evidence sbírek (CES), Archiv muzea;
Programové a propagační oddělení;
Ekonomické oddělení;
Provozně technické oddělení;
Knihovna.

L. B. Schneidera 6, České Budějovice

Hudební a divadelní archiv;
Přírodovědné oddělení.

Fráni Šrámka 4, České Budějovice

Nejnovější dějiny;
Novější dějiny;
Archeologické oddělení;
Konzervátoři.

BAREVNÁ OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

V barevné obrazové příloze letos nabízíme pohledy na budování nové „Stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozice v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích“.

PŘÍRODOVĚDNÁ ČÁST

GEOLOGICKÁ ČÁST

ARCHEOLOGICKÁ ČÁST

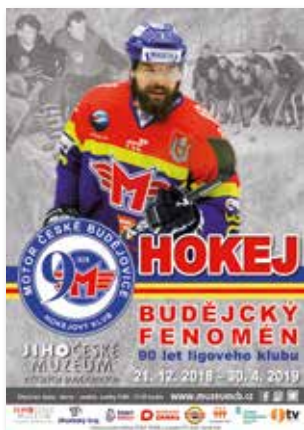

NÁRODOPISNÁ ČÁST

UKÁZKY PLAKÁTŮ NA MUZEJNÍ VÝSTAVY V ROCE 2019

JIHOČESKÉ MUZEUM
v Českých Budejovicích

Historické muzeum v Českých Budejovicích
a Mýslivský mláz úřad
přivítá návštěvníky hub sezónou
a poradí jim pro lepší
a vzdělávací programy pro děti.

**VÝSTAVA
HUB**

30. 9. – 4. 10. 2019
(pondělí – pátek)

www.muzeumcb.cz

Logo partners: ARCA, Městský úřad Budejovice, Městská knihovna Budejovice, Městské muzeum Budejovice, JIHOČESKÝ KRAJ, MÚZEUM, Česká televize, I TV.

JIHOČESKÉ MUZEUM
v Českých Budejovicích

**Svatá Anežka Česká
a obraz její učty v jižních Čechách**

25. 10. 2019 – 18. 10. 2020

www.muzeumcb.cz

Logo partners: ARCA, Městský úřad Budejovice, Městská knihovna Budejovice, Městské muzeum Budejovice, JIHOČESKÝ KRAJ, MÚZEUM, Česká televize, I TV.

JIHOČESKÉ MUZEUM
v Českých Budejovicích

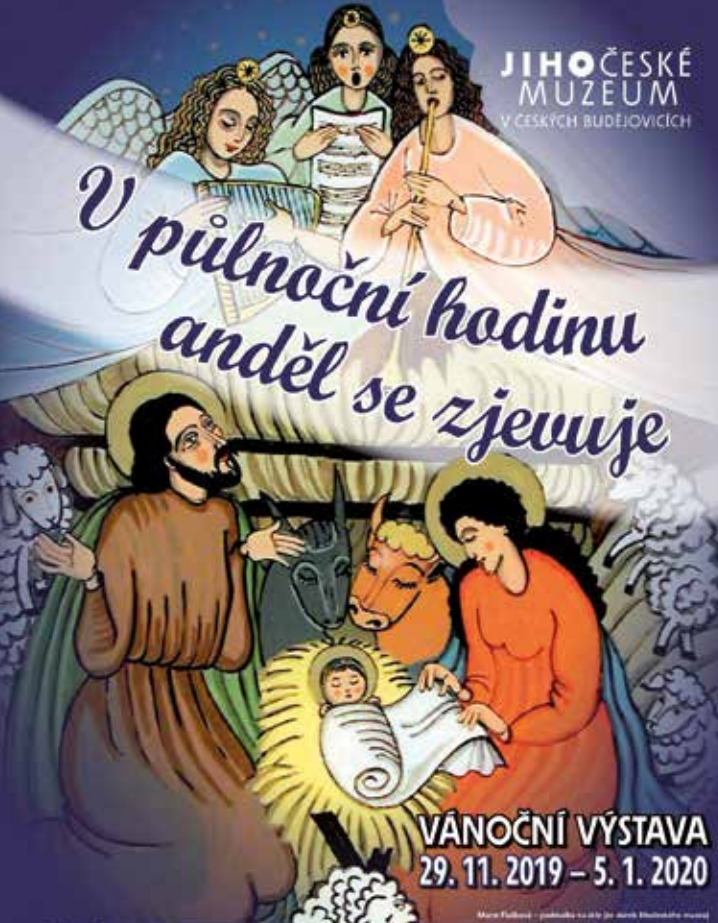
**VÝSTAVA
PLASTIKOVÝCH MODELŮ
JIHOČESKÝCH MODELÁŘŮ**

30. 11. 2019 – 2. 2. 2020

www.muzeumcb.cz

Logo partners: ARCA, Městský úřad Budejovice, Městská knihovna Budejovice, Městské muzeum Budejovice, JIHOČESKÝ KRAJ, MÚZEUM, Česká televize, I TV.

JIHOČESKÉ MUZEUM
v Českých Budejovicích

*V půlnocní hodinu
anděl se zjevuje*

VÁNOČNÍ VÝSTAVA
29. 11. 2019 – 5. 1. 2020

Marek Polišenský – ilustrace na motivy Janě Štěrbové (muzej)

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budejovicích
Otevírací doba: úterý – neděle, sálky 9:00 – 17:30 hodin

www.muzeumcb.cz

Logo partners: ARCA, Městský úřad Budejovice, Městská knihovna Budejovice, Městské muzeum Budejovice, JIHOČESKÝ KRAJ, MÚZEUM, Česká televize, I TV, BUDĚJOVSKÁ ORBNA, Česká společnost pro dědictví, TIT, MĚSTSKÝ ÚŘAD BUDĚJOVICE, Česká společnost pro dědictví, I TV.

OBSAH

ÚVODNÍK ŘEDITELE	5
SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST	8
PÉČE O SBÍRKY	10
KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ČINNOST	16
DOKUMENTAČNÍ A VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST	24
EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST	27
ODBORNÁ SPOLUPRÁCE	34
ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST	37
ZAHRANIČNÍ STYKY	39
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ	41
DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE	42
VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHÁJENÉ V ROCE 2019	46
VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2019	60
VYBRANÍ VÝZNAMNÍ PARTNEŘI MUZEA	61
Z ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA	62
ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2019	96
STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2019	103
STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2019	106
PŘÍLOHY 1–4	107
BAREVNÁ OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	113
OBSAH	123

Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019

Vydalo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Editoři: Mgr. Eva Náprstková, Bc. Lukáš Pelikán

Redakční rada: doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Mgr. Zdeněk Kletečka, Mgr. Eva Náprstková, PhDr. Jiří Petráš

Foto: doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Roman Josefík, Mgr. Zdeněk Kletečka, Helena Motyčková, Bc. Lukáš Pelikán, Mgr. Tomáš Svoboda, PhDr. Petr Zavřel, Ph.D.

Externí autoři fotografií jsou uvedeni u snímku.

Tisk a grafické zpracování: Tiskárna PROTISK, s. r. o.

Náklad: 150 kusů

ISBN: 978-80-7646-005-8

